

İçinde bulunduğumuz sürecin tüm olumsuzluklarına ve "Türkiyeli" bir parti olarak DEP'in varlığına rağmen, yine de legal bir Kürt partisinin kurulması için adımlar atılabilir; DEP dahil en geniş yurtsever güçler, kişiler biraraya gelerek dar grupçu tasfiyeci yaklaşımlardan uzak, ulusal birlik anlayışıyla ortak ve olabildiğince geniş bir kurucular listesiyle, böylesi bir partinin kuruluşu için başvuruda bulunabilirler. Örneğin: isim olarak da Ulusal Demokratik Parti (UDP) seçilebilir.

Sinan Doğru'nun değerlendirmesi 11. sayfada

NATO zirvesinde tiyatral telaş Türk Dışişlerinde Kürdistan Alarmı

■ NATO zirvesinden bir gün sonra Sabah gazetesinde yayınlanan bir haber, yeniden gözleri Güney Kürdistan'a çevirdi. Bu habere göre, Fransa ve İngiltere, Güney Kürdistan'da "bağımsız bir Kürdistan devleti" konusunda anlaşarak ABD'yi de bunun için ikna etmeye çalışıyorlar. (...)Sözü edilen devletlerin gündemlerinde, bu aşamada "bağımsız bir Kürdistan devleti" olmamasına rağmen, böylesine bir söylentinin yayılması, bilinçli bir tutumun sonucudur. Amaç, konuyu içte sürekli gündemde tutmak ve Kürdistan'ı kendi aralarında bölüşen devletleri birbirine yakınlaştırmaktır.

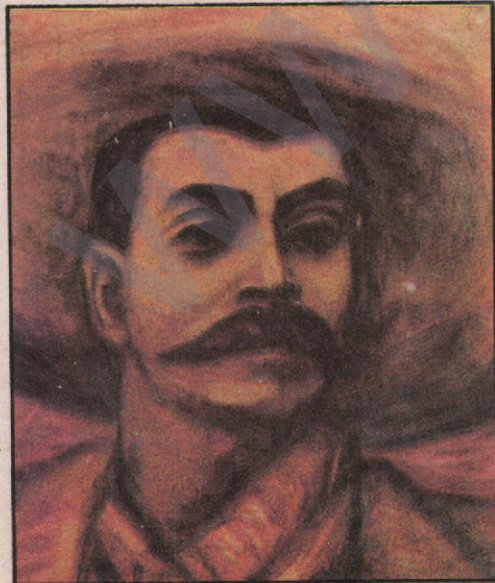
■ Hükümet askerlik süresini 4 ay uzattı. İlk açıklamalarda dışsal risklerdeki artış, karara gerekçe gösterilirken, bir genel kurmay yetkilisi, "baharda PKK'yi bitireceğiz. Terhisleri ertelememizi nedeni bu" diyerek kararın asıl nedenini açıkladı. Seçim mevzuatındaki değişikliklerin uygulanabilirliğini pekiştirme, 'kararlılık' gösterileriyle psikolojik bir kuşatma yaratma ve seçimleri ciddi bir yara almadan atlama hesapları; herhalde PKK'yi 4 ayda bitirme iddiasının daha "gerçekçi" gibi görünen arka planını oluşturuyor. NATO zirvesinde gündeme gelen Kürt devleti yalanının bir boyutu da içteki bu hesaplar için manevra imkanı sağlamak olsa gerek.

Yorumu Sayfa 2'de

Memurlar yürüdü Hükümet coplattı!

Haber Merkezi-Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu'nda yeralan 26 sendikaların ortak kararıyla 13 Ocak'ta Türkiye ve Kürdistan'ın birçok ilinde yapılan eylemlerde hükümetin hazırladığı sendika yasa tasarısını reddeden memurlar, grevli toplu sözleşme talebini dile getirdiler. Aralarında Eğitim-Sen, Tüm Bel-Sen, Enerji-Sen, Maden-Sen, Tüm Hava-Sen, TEK ve PTT memurları, Tüm Maliye-Sen, Tüm Sosyal-Sen, Kültür-Sen, Or-Kam-Sen, Demir Yol-Sen, Yapı Yol-Sen ve Tüm Yargı-Sen'in de bulunduğu 26 sendikaların İstanbul, Ankara, Bursa, İzmir, Kocaeli, Uşak,

Sakarya, Eskişehir, Samsun-Zonguldak gibi illerde düzenlediği ve yüzbinlerin katıldığı gösterilere polis müdahale ederek yüzlerce kişiyi gözaltına aldı. Kürdistan illerinde yapılan eylemlerde de saldırı ve gözaltı vardı. Malatya'daki eylemde 33 kişi gözaltına alınırken, Erzurum'da 150 memur Eğitim-Sen binası önünde gösteri yaptı. Diyarbakır'da Eğitim-Sen eylemlere katılmama kararı aldı. G. Antep'te 1000 memur, G. Antep Su Kanalizasyon İşleri (GASKİ) binası önünde eylem yaptı.

ZAPATA'NIN ÇOCUKLARI ZAFER İÇİN AYAKTA...

Adını, 1910-17 Meksika Devrimi'nde kitleleri devrime taşıyan ulusal önder General Emiliano Zapata'dan alan Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu ve taraftarı Zapatistler, 65 yıl sonra tekrar ayaklanarak 4 yerleşim birimini ele geçirdiler. Zapatista ordusunun, savaş ila- nını bilinçli olarak Kuzey Amerika Ticaret Anlaşması (NAFTA)'nın uygulanmasıyla eş zamanlı yaptığı düşünülüyor.

Özlem Alpşen'in değerlendirmesi Sayfa 11'de

Okçuoğlu Tutuklandı

Yazar, avukat Ahmet Zeki Okçuoğlu, 13 Ocak tarihinde tutuklanarak cezaevine konuldu. Okçuoğlu, Demokrat Dergisi'nde 1991 yılında yayımlanan bir yazısı nedeniyle İstanbul DGM Savcılığınca 20 ay hapis ve 41 milyon 600 bin para cezasına çarptırılmış ve bu karar Kasım 1993'te Yargıtay'ca onaylanmıştı. Öte yandan Özgür Gündem Gazetesi Yazışçileri Müdürü Kemal Şahin, 12 Ocak'ta İstanbul DGM tarafından tutuklandı. Şahin'in de tutuklanmasıyla birlikte, Ö. Gündem'in tutuklu yazışçileri müdürü sayısı 4'e yükseldi.

Türk Dışişlerinde Kürdistan Alarmı

NATO zirvesinden bir gün sonra Sabah gazetesinde yayınlanan bir haber, yeniden gözleri Güney Kürdistan'a çevirdi. Bu habere göre, Fransa ve İngiltere, Güney Kürdistan'da "bağımsız bir Kürdistan devleti" konusunda anlaşarak ABD'yi de bunun için ikna etmeye çalışıyorlar. (...)Sözü edilen devletlerin gündemlerinde, bu aşamada "bağımsız bir Kürdistan devleti" olmamasına rağmen, böylesine bir söylentinin yayılması, bilinçli bir tutumun sonucudur. Amaç, konuyu içte sürekli gündemde tutmak ve Kürdistan'ı kendi aralarında bölüşen devletleri birbirine yakınlaştırmaktır.

Türk hükümeti, Kürt halkına karşı sürdürülen kirli savaşı uluslararası alanda meşrulaştırmak ve ona destek sağlamak için her yol ve yönteme başvuruyor. En ufak bir gelişme, günlerce baş haber olarak resmi ideolojiye endeksli basın-yayın organlarında yer alıyor.

Almanya ve Fransa'da bazı Kürt derneklerine yönelik baskın ve yasa-kımları, Türk hükümetinin "büyük bir başarısı" olarak lanse eden güdümlü basın-yayın organları, NATO'ya üye 16 devletin başkan ve başbakanlarının katılımıyla 10-11 Ocak tarihlerinde Brüksel'de yapılan zirvede "umduklarını bulamamış" olacaklar ki, "zafer" çığlıklarını atamadılar. Her ne kadar bazı çevreler, Bosna-Hersek hakkında benimsenen görüşü, Türkiye'nin "başarısı" olarak yansıtmaya çalıştırsa da, gerçeğin böyle olmadığını hem toplantı sonuçları gösteriyor, hem de geniş çevreler ifade ediyorlar.

Tansu Çiller'in PKK'nin "terörist" olarak ilan edilmesi yönündeki görüşü de benimsenmedi ve NATO toplantısından sonra yayınlanan bildiriye "uluslararası terörizm" konusunda alışılmış yaklaşım yer aldı. Buna göre; NATO "her türlü uluslararası terör eylemi"nin karşısındaydı. Ayrıca Kafkasya'daki gelişmelerden duyulan endişeler belirtilerek "Ermenistan, Azerbaycan ve Gürcistan'ın toprak bütünlüğü, bağımsızlığı ve egemenliğine saygı, bölgede barış, istikrar ve işbirliğinin tesisi için şarttır" denildi.

Toplantıda, genellikle de Doğu Avrupa ülkelerinin NATO'ya "entegrasyonu" için ABD'nin toplantı öncesi formüle ettiği "Barış İçin Ortaklık" önerisi benimsendi ve bununla yeni üyelerle yol açılmış oldu. Nitekim, toplantıdan sonra Prag'da, Clinton'la görüşen Polonya, Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya ve Romanya devlet başkanları ve başbakanları, "Barış İçin Ortaklık" kararını benimsediklerini açıkladılar. Yeltsin de kararı olumlu karşıladı.

TC'nin kışkırtmalarıyla Belçika'da Kürtlere karşı yapılan saldırıların yo-

laştığı gelişmelerin etkisi, Türkiye ve Belçika başbakanlarının görüşmelerine de yansdı. Çiller'e ilk gün için verilen randevunun, toplantının gelişim seyrine ilişkin bir gerekçeyle iptal edilmesi ve görüşmenin ancak ikinci gün gerçekleşmesi, gelişmeleri yakından izleyen çevreler tarafından Türkiye'ye karşı "bilinçli bir tutum" olarak değerlendirildi. Çiller'le yaptığı görüşmeden sonra basına verdiği demeçte, Çiller'in PKK'nin yasaklanmasını istediğini, fakat kendisinin Çiller'e "Belçika hükümetinin PKK'nin terörist eylemlerini kesinlikle kınadığını" söyleyerek yasaklama istemine olumsuz cevap verdiğini belirten Belçika Başbakanı Jean Luc Dehaene'nin bununla kalmayarak, Çiller'e "Kürt azınlığının yarattığı probleme siyasi bir çözüm" için tavsiyede bulunması, Çiller'in Brüksel "fethi"ni önledi.

NATO zirvesi, "yeni dünya düzeni" olarak adlandırılan, aslında apaçık bir düzensizlik olan uluslararası yapılanmanın karakterini de bir kez daha gözler önüne serdi. Toplantı sonuç bildirisi, bazı yaldızlı laflara rağmen; devlet çıkarlarının herşeyin üstünde olduğunun, "uluslararası terör"ün de ilgili devletlerin çıkarları baz alınarak dillendirildiğinin ifadesidir. Hesaplarına geldiğinde "demokrasi" ve "özgürlük" havarisi kesilen bazı devletler, günümüzde çıkar birliği içinde oldukları devletlerin ırkçı-soven, imha ve inkarcı, yayılmacı politikalarına dolaylı-dolaysız destek veriyorlar. Bu, kaydedilmesi gereken ikizlülük ve çifte standartlı bir tutumdur.

Öte yandan NATO zirvesinden bir gün sonra Sabah gazetesinde yayınlanan bir haber, yeniden gözleri Güney Kürdistan'a çevirdi. Bu habere göre, Fransa ve İngiltere, Güney Kürdistan'da "bağımsız bir Kürdistan devleti" konusunda anlaşarak ABD'yi de bunun için ikna etmeye çalışıyorlar. İngiltere'nin toplantı sırasında "Irak'ın toprak bütünlüğünü savundukları"ni belirtmesi bile, TC yetkililerini yatıştırmaya yetmedi ve TC yetkilileri "Böyle olursa Batı Türkiye'yi kaybeder", "Batı dikkatli olmalı" tü-

ründen çıkışlarla tepkilerini dile getirdiler. Sözü edilen devletlerin gündemlerinde, bu aşamada "bağımsız bir Kürdistan devleti" olmamasına rağmen, böylesine bir söylentinin yayılması, bilinçli bir tutumun sonucudur. Amaç, konuyu içte sürekli gündemde tutmak ve Kürdistan'ı kendi aralarında bölüşen devletleri birbirine yakınlaştırmaktır.

Kürdistan'da süren jenosidi haklı çıkarmak için uluslararası alanda süren çabalarla birlikte, bir yandan Irak ile ilişkiler yavaş yavaş iyileştirilirken, öte yandan da Suriye ve İran ile bölgenin statükosunun korunması; Güney Kürdistan'daki federe devletin "bağımsız bir devlete dönüşmesi"nin önlenmesi için çok yönlü çabalar sürüyor. 7 Şubat'ta yeniden biraraya gelecek olan Türkiye, İran ve Suriye temsilcilerinin "daha" bağlayıcı sonuçlara varmaları için Türkiye elindeki bütün "koz"ları kullanmaya çalışıyor.

Türkiye'nin sürekli kullandığı kozlardan biri de bilindiği gibi ülkemizin en önemli doğal zenginliklerinden olan Fırat ve Dicle nehirlerinin sularıdır. SHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Murat Karayalçın'ın, geçtiğimiz Aralık ayında Bayırdırlık Bakanı Onur Kumbarcıbaşı, Dışişleri ve Devlet Su İşleri yetkilileriyle yaptığı toplantıdan sonra hazırladığı rapor da bu çerçevede değerlendirilebilir. 12 Ocak 1994 tarihli Hürriyet gazetesinde yer alan habere göre rapor, Aralık ayı sonunda Çiller'e verildi. Raporda Türkiye'nin Suriye'ye verdiği suyun yeterli olduğu, bu aşamada acilen bir su anlaşması yapılmasının gerekli olmadığı belirtiliyor. Kumbarcıbaşı da, rapordaki görüşleri savunarak, Suriye ile uzun vadeli su anlaşmasının Türkiye'nin aleyhine olduğunu belirtti.

Bu rapor da gösteriyor ki, TC yöneticileri her ne kadar "Biz suyu pazarlık için kullanmıyoruz" deseler de, gerçek böyle değildir. Kürdistan veya başka "haya" bir sorun için su kozunu elde tutma, TC'nin temel politikalarından biri olarak beliriyor.

Bütün bu ve benzeri gelişmeler, girişim ve çabalar, Kürt ve Kürdistan konusunda devletin genel olarak verdiği alarmin gereklerini yerine getirmek için dış ilişkilerde de seferber olduğunu gösteriyor. Ne ilginçtir ki, bu doğrultudaki politikaların dıştaki sözcülüğünü de "başkalarının atının süvarisi" olan birileri yapıyor. İşte ben de Kürdüm ve dışişleri bakanıyım. Bu nedenle devlet olarak sorunumuz, Kürt halkıyla değil, terörizmlemdir" gibi sözlerle uluslararası kamuoyunu etkilemeye çalışan Hikmet Çetin'in bu "silahı" da, artık Kürt ulusal demokratik muhalefetinin çabalarıyla ters tepiyor ve hızla paslanıyor. Nasıl ki, katliamlar, sürgünler, hapisler, yakıp yıkmalar, haklı ve meşru ulusal mücadelenin önünü alamadysa, dahası alamıyorsa; Türk dış ilişkilerinde verilen Kürdistan alarmı da halkımızın kendi geleceğini özgürce tayin etmesini önleyemez.

Ne var ki bu durum, mücadelede kolaycı tutumların gerekçesi olmamalıdır. Çünkü sloganlarla, şema ve şablonlarla özgürlük elde edilemez ve kurtuluş sağlanamaz. Bu nedenle ulusal demokratik güçler, bölgede çıkarılan devletlerin kısa ve uzun vadeli planlarını titizlikle değerlendirip kişilikli politikalarla, halkımızın çıkarlarıyla ilgili devletlerin çıkarlarının çakıştığı noktalarda müdahaleci davranarak, daha büyük kazanımlar için en küçük fırsatlardan bile yararlanabilme becerisini göstermek durumundadırlar.

Devletin ülkemizde yürüttüğü kirli savaşın kokusu ayyuka çıkmaya başladı. Savaş, insan ve para yutan ilkel ve bozuk bir aparat gibi, maddi zenginliklerin

yanında insan kaynaklarını da talan ediyor.

10 yıllık savaş, arkasında 10 binden fazla ölü bırakırken; gerilla hareketinin savaşçı bulmakta zorlanmaması, buna karşın devletin 160 binlik asker açığını kapamak üzere ciddi tedbirler almak zorunda kalması, düşündürücü ve öğreticidir.

Bilindiği gibi bir süre önce "asker kaçağı" sayısının resmi açıklamalara göre 250 bini aşması üzerine, askere gitmemeyi tercih edenleri caydırmak amacıyla, konuyla ilgili mevzuatta birtakım değişiklikler yapılarak hapis ve para cezalarının artırılması gündeme getirilmişti. Ancak bu düzenlemelerin sonuçları beklenmeden, içinde bulunulan handikapı ve bahara dönük hesapları göstermesi açısından çok daha önemli bir kararla, askerlik süresi, terhisleri yaklaşan iki celp için 4'er ay uzatıldı. Hükümet, ilk açıklamalarında, Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgesel politik atmosferin ve bazı komşularıyla olan ilişkilerinin giderek artan riskler oluşturmuş olmasını alınan karara gerekçe gösterirken; bazı Genelkurmay yetkilileri baklayı ağızlarından çıkardılar.

Genelkurmay 2.Başkanı Org. Ahmet Çörekçi, konuyla ilgili olarak TBMM Milli Savunma Komisyonu üyelerine verdiği brifingde "160 bin asker açığı vardı. PKK ile etkili bir mücadele yürütülüyor. Bu baharda PKK'nin işini bitireceğiz. Orada üç aylık acemi erlerle bu mücadeleyi yürütemeyiz... Terhisleri ertelememizin nedeni de bu." (12 Ocak tarihli Sabah'tan), diyerek, yıllardır tekrarlanan hamasi bir söylemle, alınan kararın asıl nedenini açıklıyor.

Gerçekte ise, Çörekçi'nin ifade ettiğinden çok daha ince hesapların ve farklı boyutların da bulunduğu anlaşılıyor. Özellikle yerel seçimlerle ilgili olarak. Seçim mevzuatında yapılan ve geçen sayımızda yorumlamaya çalıştığımız değişikliklerin uygulanabilirliğini ve halkta oluşturulmak istenen yığınlığı pekiştirme, "kararlılık" gösterileriyle psikolojik bir kuşatma yaratma ve seçimleri bir oldu bittiyle ciddi bir yenilgi ve yara almadan atlama hesapları; herhalde PKK'yi 4 ayda bitirme iddiasının daha "gerçekçi" gibi görünen arka planını oluşturuyor.

NATO zirvesinde gündeme gelen Kürt devleti yalanının bir boyutunda içteki bu hesaplar için manevra imkanı sağlamak olsa gerek.

Ancak bu kararlar, içten içe kanayan bir yarayı deşmiş olacak ki, Türkiye toplumunun çeşitli kesimlerinde, alışık olunmayan tepkiler oluştu. Özellikle askerliğini Kürdistan'da yapan yükümlüler ve aileleri, rahatsızlıklarını yüksek sesle dile getirdiler; hatta Kürdistan'ın bazı bölgelerinde toplu firarlar yaşandı. Hükümet, tepkileri yumuşatmak için, ısrarla, bu kararın bir defaya mahsus olarak alındığını ve askerliği uzatılan yükümlülere, terhislerinden sonra iş bulmada bazı kolaylıklar sağlanacağını, kendilerine bazı kredi olanakları sunulacağını açıklamak zorunda kaldı.

Görünen o ki, vatan-millet-Sakarya edebiyatıyla bu işin daha fazla götürülmesi mümkün olmayacak. Bahar, devlet açısından, iç ve dış kredilerin son kuruluşlarının da tüketileceği bir he-yula iken; ulusal hareketimiz açısından "makûs talih" in yenileceği bir milad olabilir. Eğer gelişmelerle akıl gözüyle bakmayı becerebilirsek.

Diyarbakır DEP yöneticilerinden ortak açıklama: BİRLİKTE YAPILACAK PEK ÇOK ŞEY VAR...

Haber Merkezi- Demokrasi Partisi Diyarbakır il ve merkez ilçe yöneticilerinden oluşan bir grup politikacı; DEP'in dün ve bugünü değerlendiren, gelecekle ilgili bazı kaygıları dile getirerek, özellikle yerel seçimler konusunda birtakım önerilerde bulunan ortak bir açıklama yaptı.

12 Ocak tarihli yazılı açıklamada, bugüne kadar yaşanan ve birlik ruhunu olumsuz yönde etkileyen gelişmelere rağmen yaşanan sürecin hassasiyeti ve seçimler arifesinde olmanın yarattığı sorumluluklar dikkate alınarak birlikte hareket edebilme şansının zorlanması gerektiği; yerel seçimler konusunda oluşturulacak çalışma programının ve tespit edilecek adayların niteliği ile geniş kesimleri kucaqlayabilmesinin önemi vurgulandı.

DEP yöneticileri açıklamalarında, seçim politikası oluşturulurken şu kriterlerin dikkate alınması gerektiğini belirttiler:

"* Herşeyden önce DEP'in kapatılma durumuyla karşı karşıya bulunuyor olması, herkesin birlikte hareket etme noktasında hassas davranmasını gerektirmektedir.

* Aday tesbiti yapılırken ve seçim çalışma programı hazırlanırken, 1. Olağanüstü Kurultay'da sergilenen grupçu tavırlar terkedilmelidir.

* Bu aşamada, herkesin söz hakkının olmasının ve kendisini ifade etmesinin olanaklarının yaratılması için çaba gösterilmelidir.

* Bu noktada tek sese yakın bir parti merkezi olmasına rağmen, Ön Seçim kararının alınmamış olmasını doğru bulmuyoruz.

* DEP aday tespit çalışmasını yürütürken, DEP'i oluşturan unsurların tümünün düşüncesini almalı, mutabakatla adaylar tespit edilmeli.

* 'Ne olursa olsun ama benden olsun' mantığından uzak durmak gerekir. Böylesi bir mantıktan uzak durulması; DEP'in prestijini arttıracak ve kitlelerin özlem duyduğu bir parti kimliğine sahip olmasını sağlayacaktır. Bu kadarla değil, aynı zamanda DEP'in seçimlerden güçlü bir parti olarak çıkmasını beraberinde getirecektir.

* DEP, kendi bağımsız kimliğiyle mutabakatla saptanan adaylarla seçime girmeli.

* DEP'in adaylık için başvuru süresinin bitiminden sonra kapatılması ihtimalini düşünerek, DEP mümkün olan her yerde ayrıca mutabakatla saptanan adayların, bağımsız aday olarak başvurusunu önceden gerçekleştirip önlem alması gerekiyor. Bağımsız adaylar yedekte tutulmalı. Bu önlemi almış olmak, herşeyden önce DEP'in seçimlere sokulmaması halinde ortaya çıkacak sancılı bir ölçüde etkisiz hale getirecektir. Bu konu üzerinde hassasiyetle durulmalıdır."

Açıklamada imzası bulunan DEP'liler şunlar:

DEP Diyarbakır il sekreteri **Ahmet Kaymak**, DEP Diyarbakır il yönetim kurulu üyeleri **M. Zahat Bozarslan**, **M. Keşli**, **Semir Güzel**, **Hamiyet İzol Çelebi**, **Mevlüt Ayaz**, **M. Yusuf Işık**, **Kasım Alp-kaya**, DEP Diyarbakır Merkez İlçe Sekreteri **A. Kadir Aydın** ve DEP Merkez ilçe yönetim kurulu üyeleri **Sabahattin Korkmaz**, **Abdullah Çager**, **Hüseyin Yıldız**, **Nevin İl** ve **Süleyman Gümüş**.

Cizre'de kronik terör: 10 ölü 10 yaralı

CİZRE(Medya Güneşi)- Devlet güçleri 3 gün arayla Şırnak'ın Cizre ilçesini rastgele top ateşine tuttu. Top mermilerinin 2 ayrı eve isabet etmesi sonucu 10 kişi öldü, 10 kişi de ağır yaralandı. Yaralılar Diyarbakır Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. İlk saldırı sonrasında 200 kişilik bir grup olayı protesto etmek amacıyla gösteri yaptı. Göstericiler, daha sonra Belediye Başkanı'nın isteği üzerine dağıldılar. İlçede durum gerginliğini korurken birçok ilçe sakini de, ilçeden göç etmeye başladı.

Şırnak'ın Cizre ilçesi 7 Ocak günü saat 22.00 sularında devlet güçleri tarafından top ve havan ateşine tutuldu. Rastgele açılan ateşte, havan mermisinin bir eve isabet etmesi sonucu, **M. Emin Kapmış**, **Mümin Yanık**, **Ali Kapmış** ve **Huri Tetikçi** adlı kişiler yaşamlarını yitirirken **Osman Tetikçi**, **Yusuf Tetikçi** **İsmail Tetikçi** ve ismini öğrenemediğimiz bir kişi de ağır şekilde yaralandı. Yaralılar Diyarbakır Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı. Olayın ertesi günü, bir grup ilçe sakini olayı protesto etmek amacıyla gösteri yaptı. Cizre Belediye Başkanı **Haşim Haşimi** yaptığı konuşmayla göstericileri yatıştırarak dağıtmayı başardı.

İlk saldırıdan 3 gün sonra, 10 Ocak günü gece geç saatlerde, devlet güçleri bu kez tankların da katılımıyla, Cizre'yi bir kez daha topa tuttu. Yine bir havan mermisinin Cudi mahallesinde **Ramazan Bilgiç**'e ait eve isabet etmesi sonucu, ev halkından **Ramazan Bilgiç** (48), **Sabiha Bilgiç**, **Hediye Bilgiç**(22), **Sabiha Bozkurt**(26) adlı kişiler ile adlarını öğrenemediğimiz 10 yaşlarındaki iki çocuk yaşamını yitirdi. O esnada evde bulunan, izinli olarak askerden gelen **Muhittin Bilgiç** ile kardeşi **M.Şerif Bilgiç** adlı kişiler de ağır şekilde yaralandılar. Yaralanan iki kardeş Diyarbakır Tıp Fakültesi Hastanesi'nde tedavi altına alındı. Kendisiyle konuşmaya çalıştığımız, olaydan yara almadan kurtulan 60 yaşındaki bir kadın, "Herşey bir anda oldu, nasıl olduğunu anlayamadım, birdenbire bir

gürültüyle evimiz başımıza yıkıldı. Hâlâ anlamış değilim bu olay neydi, nasıl oldu, neden oldu. Size soruyorum bu nedir? Afet midir? Ferman mıdır? Yoksa kaderimiz midir?" sözleriyle sitemde bulundu.

Cizre'de ardarda bu olaylar yaşanırken başta Cudi mahallesi olmak üzere Cizre'nin tüm mahallelerinden metropollere ve diğer yerleşim birimlerine göç başladı. Özellikle Cudi mahallesinden maddi imkanları elvermediğinden dolayı göçedemeyen aileler, daha güvenli olduğu için ilçe merkezinde bulunan akrabalarının yanında barınmaya çalışıyorlar.

Bu arada, taziye evlerini ziyaret eden Belediye Başkanı **Haşim Haşimi**, yaptığı açıklamada göçü durdurabilmek için elinden geleni yapacağını, bu saldırıları en yetkili mercilere kadar götüreceğini söyledi. **Haşimi** "bu olayları engellebilmek için gerekirse Cumhurbaşkanına dahi giderim" diyerek bu konuda kararlı olduğunu belirtti.

Öte yandan, Şırnak -Cizre karayolunun **İkizce (Avkamasıya)** mevkiinde bir kamyonetin PKK gerillalarınca yola döşenmiş mayına çarpması sonucu kamyonette bulunanlardan 2 kişi öldü 3 kişi de ağır yaralandı.

Mayının patlaması sonucu İsuzi marka kamyonetin şoförü **Suphi Eldem** olay yerinde yaşamını yitirirken, **Cemal Yibur** adlı kişi de kaldırıldığı Şırnak Devlet Hastanesi'nde kan kaybından dolayı yaşamını yitirdi. Olay esnasında kamyonetin yüklü kısmında bulunan 3 işçi ağır şekilde yaralandı. Yaralılar Diyarbakır Devlet Hastanesi'nde tedavi altına alındı. Olayda yaşamını yitirenlerin, çevrelerinde yurtsever olarak tanındıkları öğrenildi.

PANORAMA

Osman AY TAR

Çekiç Güç, çıkar ve politika (1)

Çekiç Güç, sadece Türk siyasi çevrelerinde değil, Kürt ulusal demokratik muhalefet saflarında da "sancılı" bir sorun olarak varlığını koruyor. Çekiç Güç'ün Türkiye'de kalma süresinin 160 ret oyuna karşı 196 evet oyuyla 6 ay uzatıldığı 28 Aralık 1993 günü oylamaya katılan 7 DEP parlamenterinden Hatip Dicle, Remzi Kartal, Nizamettin Toğuş, Zübeyir Aydar ve Ali Yiğit'in Çekiç Güç'e hayır, M.Emin Sever ve Muzaffer Demir'in ise evet oyunu vermeleri tartışmalarına neden oldu. DEP mensubu diğer parlamenterlerin oylamaya katılmamalarının ise, büyük bir olasılıkla DEP Parti Meclisi'nin oy çokluğu ile aldığı "Çekiç Güç'e hayır" tutumunu benimsememeden kaynaklandığı ileri sürüldü.

Gerçekten Çekiç Güç'ün bölgeden gitmesi durumunda ortaya çıkacak tablo, en azından günümüz koşulları dikkate alındığında, daha mı iyi olacaktı? Çekiç Güç olmasaydı Kürdistan Federe Devleti ortaya çıkabilir miydi, ya da eksik ve yanlışlıklarıyla bu devletin ayakta kalmasında Çekiç Güç'ün rolü neydi? Yoksa Çekiç Güç ve benzeri güçlerin, değişik amaçlı da olsa bölgede bulunmalarının dolaylı-dolaysız yarattığı olanaklarla, "Kürdistan bile kurulursa" karşı çıkmak mı gerekir? Çekiç Güç'ün Kuzey Kürdistan ulusal demokratik muhalefetine ilişkin konumu nedir? Bu ve benzeri sorular, soğukkanlılıkla cevaplandırılmalı.

DEP'in "Çekiç Güç'e hayır" kararını eleştirenlerin yanında, savunanlar da az değil. Bunlardan birisi de, 5 Ocak 1994 tarihli Özgür Gündem gazetesinde Hasan Munzur imzasıyla yayınlanan "Çekiç Güç kimin çıkarlarını koruyor" başlıklı yazı. Munzur, yazısında, her gelişmeyi Kuzey Kürdistan'daki mücadeleye endeksleyerek, Çekiç Güç'ün Türkiye'de kalma süresinin uzatılması karşılığında, ilgili devletlerin Türkiye'nin Kürtleri ezme politikalarına destek verdiklerini ve gözyumduklarını belirtiyor.

Hasan Munzur, Güney Kürtlerinin "basiretleri bağlandı, gözleri boyandı" için gerçeği göremediklerini ileri sürüyor. Türk devleti ve emperyalizmin, "diri güçleri ezip ölü, cansız, taksız Kürtlerle bir çözüm bulmak" istediklerini, "Çekiç Güç sahipleri, TC, KDP ve Çekiç Güç severler" in şimdi bu planın içinde olduklarını belirten Munzur, buradan hareketle DEP'li 5 parlamenterin Çekiç Güç'e hayır oyu vermelerini destekliyor ve bunun "Kuzey Kürdistan'daki zulmün suç ortaklarına ve diri güçleri tasfiye etmek isteyen uluslararası komploya en iyi cevap" olduğunu vurguluyor. Gelişmeleri çok yönlü görememe veya değerlendirememeye, yazıda daha bir sürü iddianın ileri sürülmesine neden oluyor.

Çekiç Güç'e ilişkin iddialardan bazılarını iyi irdelemek gerekiyor. Çünkü Çekiç Güç'e, hiç de üstlenmediği olumlu veya olumsuz misyonlar yüklemeye, bu gücün yarattığı olanakları kullanmayı sınırlayabileceği gibi, beklenmeyen hayal kırıklıklarına da yol açabilir.

Çekiç Güç olayı açıktır ve bu güç, esasında sahiplerinin bölgesel çıkarlarını korumak ve günümüzde bunun bir parçası olarak Saddam'a karşı caydırıcı olmak için bölgede bulunuyor. Güney Kürdistan'daki "güvenlik şemsiyesi"ni de bu çerçevede değerlendirmek gerek. Çekiç Güç'ün özellikle bilgi toplama konusunda TC'ye önemli olanaklar sunduğu da bilinmektedir. Günümüzde ve önümüzdeki süreçte olası gelişmelere hazırlıklı olmak için Kürdistan sosyalist, devrimci ve yurtseverlerinin tüm bu ve benzeri gerçekleri titizlikle gözönünde bulundurmaları gerekir.

Ne ki, tüm bunlar dahil hiç bir gerekçe, Çekiç Güç'ün varlığının Güney Kürdistan için yarattığı olanakları görmemeyi veya küçümsemeyi, Kürdistan ulusal demokratik muhalefetinin bazı kesimlerini zan altında bırakmayı haklı gösteremez. Güney Kürtlerinin, ölümlerine bile sahip çıkmadıkları kamp ve sınır boylarından kendi evlerine dönmelerinde; dünya kamuoyunun gözleri önünde demokratik seçimler yaparak parlamento ve hükümet dahil bir dizi ulusal kurum yaratmalarında ve binyıllık devlet gelenekleri olan bazı bölge devletlerinde yaşayanlara kimi konularda parmak ısırtacak bazı demokratik gelişmeleri kaydetmede, ilgili devletlerin değişik hesaplarına rağmen, Çekiç Güç'ün varlığının önemli bir rolü vardır. Önümüzdeki süreçte güneyde bir yenilginin yaşanması ve hatta bunda Çekiç Güç'ün olası rol oynaması bile, şimdiye kadarki gelişmelerin olumsuzluklarını görmezlikten gelmenin gerekçesi olamaz.

Söylemlerde böyle denilirse bile pratikte gelişmelerin "ya hep ya hiç" mantığıyla değerlendirilmesi, artı ve eksilerin birbirlerinden iyice ayrıştırılmaması, çok iyi bilinmelidir ki, politikada bir dizi soruna da neden olur. Öyleyse politika sanatı da, kurallarıyla oynanmalıdır.

(Devami gelecek sayıda)

Sinan DOĞRU

Legal parti sorununu, daha önce yaptığımız değerlendirmelerde üç temel ayağa dayandırmıştık. Kürt partisi olmalı, ulusal demokratik mücadelenin legal bileşeni misyonunu görmeli, varolan yasaları değil, kitlelerin gücünü ve toplumsal meşruiyeti temel almalıdır. HEP'in oluşum süreci hatırlanırsa, ne nitelik ve programatik açıdan bir Kürt partisi sözkonusuydu, ne de ulusal demokratik güçlerin diyalog ve birliğine dayanıyordu. Zaten HEP ve O'nun içinde çalışan kesimlerin bu anlamda herhangi bir iddiaları da yoktu. İlk kuruluşunda "Türkiyeli" bir reform partisi niteliğini taşıyan HEP, "Özgür Halk" çevresinin, başta "işbirlikçi"likle suçlayıp, sonradan katılmıyalla belli değişimlere uğradı. Fiilen birleşim itibarıyla neredeyse yüzde 95'i Kürtlerden oluşan ve "Azadi" çevresi ile bazı bağımsız yurtseverlerin de aktif olarak çalıştığı bir "Türkiyeli" parti olan HEP, dar anlayışlar ve güçler dengesindeki büyük uçurumlar sonucunda, birçok kişi ve çevrenin dışlanmasıyla, belli bir çevreye endeksli ölü bir konuma sürüklendi. Devletin saldırılarını daha da yoğunlaştıran bu durumun sonucunda Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla "bölücülük" yapıldığı gerekçe gösterilerek HEP kapatıldı.

DEP'in oluştuğu sürece kadar, biz, legal bir Kürt partisinin olanakları oluşuncaya kadar, dışımızda oluşacak, gelişecek legal parti girişimlerinin içinde fiilen yer almayacağımızı; ama bu tür çalışmalarla her türlü işbirliği ve dayanışmayı geliştireceğimizi dile getirmiştik. Fakat, sürecin çok hızlı ve hemen hemen herkesi şaşırta bir seyir izleyerek PKK'nin ateşkesi ve protokollere yol açan bir noktaya gelişi, tam da savunageldiğimiz bir legal Kürt Partisi için uygun koşulları yaratmıştı.

Herşeyden önce ve en önemlisi, Kuzey Kürdistan'ın ulusal demokratik güçler arasında, yıllardır varlığını sürdüren ve daha çok PKK'nin kimi yanlış politikalarından kaynaklanan soğukluk, hatta yer yer düşmanlık boyutuna varan yaklaşımlar bir ölçüde de olsa bir tarafa bırakılmıştı. Elbette ki bu konuda hayalci değildik. Yıllardır tahrip edilen bir olgunun ve bu doğrultuda biçimlenmiş bir anlayışın bir çarpıda değişmesi ve istenen olumlu noktaya gelmesi beklenemezdi. Ama tüm haklı kaygılarımıza rağmen, yine de eskisinden çok daha olumlu bir noktaya gelmişti. Nitekim PKK-PSK protokolünü diğer protokoller ve cephe çalışmalarını izledi. Böylesi bir dönemde ne kadar haklı temellere dayanırsa dayansın, varolan bazı kaygıları; PKK'nin protokollerden sonra da devam eden bazı yanlış yaklaşımlarını gerekçe edinerek cephe çalışmalarının dışında kalmak, hem doğru değildi, hem de halkımızın birlik özlem ve talebini görmezlikten gelen bir yanlışlığı ifade edecekti. Bu anlayıştan hareketle de cephe çalışmalarını olumladık. İşte, bu çalışmalar, legal alanda bir Kürt partisinin de temellerini alabildiğine güçlendiriyordu. Ulusal demokratik birlik çalışmalarını legal yansımaları da bulabilir ve Kürdistan'ın bir kimlikle legal siyaset sahnesine çıkılabildi.

PKK'nin Mart '93'te ilan ettiği tek taraflı ateşkes, devleti de çok hazırlıksız yakalamıştı. Zamanlama açısından iyi hesaplanmış bir adımdı. Ateşkesle birlikte, Kürdistan sorununun siyasal çözümü yönünde alabildiğine yoğun ve geniş bir tartışma ortamı doğdu. Dünya kamuoyu ve Türkiye'de barıştan, siyasal çözümden yana olan geniş bir kesimin desteği kazanıldı. Bu ortam, Kürt kimliğiyle legal siyaset sahnesine çıkıp, Kürt ulusunun siyasal temsilcileri olarak dünya kamuoyuna ve devlete karşı ulusal demokratik hak ve özgürlüklerimizi savunma, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını açıkça dile getirme yönünde de çok elverişli bir durum yarattı. İşte böylesi bir süreçte, bu anlamda, legal bir Kürt Partisi için de uygun bir ortam doğmuştu. Türkiye ve dünya kamuoyu ile Kürt halkının ateşkesine verdiği desteğin sağladığı toplumsal meşruluktan yararlanarak hem güncel siyasal talepler

bazında hem de Kürt Ulusunun K.K.T.H anlamında, yasal statü alabildiğine zorlanabilirdi. Hazırlıksız bir şekilde yakalandığı ateşkesin ardından, devlet, Kürdistan'ın bir kimlikle ortaya çıkışımız karşısında daha çok çıkmaza sürüklenebilirdi.

Görüldüğü gibi, Mart 1993'te ortaya çıkan durum, gücünü kitlelerden, Türkiye ve dünya kamuoyundan alan, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını programlaştırabilen ve güncel siyasal-demokratik talepleri yoğun olarak gündemleştirebilecek legal bir Kürt partisi için elverişli bir ortam yaratmıştı. Peki, bu olanak değerlendirilebildi mi?

Ne yazık ki, bu konuda ele geçen fırsatlar gerektiği gibi değerlendirilemedi; sağlıklı anlayışların ürünü, yanlış politik tutumlar sürece egemen oldu. Baştan beri, "Özgür Halk", "Azadi" ve diğer tüm ulusal demokratik çevreler (Medya Güneşi ve Hevdem hariç) "Türkiyeli" bir legal partiden yana tercih koydular. Ve tam da bu tutumlarıyla ele geçen önemli bir tarihsel fırsatı heba etmiş oldular. Ağırlıklı eğilim bu iken, bizim önerdiğimiz iki boyutlu öneri de kabul edilmedi. Biz, varolan ortamdan da destek alabilecek şekilde bir legal Kürt partisinin kurulmasını ve siyasal bir tutum olarak bunun yoğun bir şekilde gündemleştirilmesini savunurken, Mart 1994'teki Yerel Seçimlere katılmak ve kimi olanakları elde etmek için bir "seçim partisi"nin de bunun yanında kurulabileceğini savunduk, önerdik. Bu önerilerimiz kabul görmeyince, ortaya çıkan durumu yeniden değerlendirerek, istenen boyutta olmamasına rağmen, ulusal demokratik güçlerin birliğine zarar vermemek için bu sürece katıldık. Legal parti çalışmalarının, cepheyi oluşturacak, hızlandırılacak ve güçlendirecek bir araç olabileceği düşüncesiyle Demokrasi Partisi (DEP)'inde yeraldık. Bu çalışmanın örgütlenme ve süreçle legal bir Kürt partisi için önemli bir basamak olması da hedeflerimiz arasındaydı. Tabii ki, sürece bu şekilde katılırken, tüm beklentilerimizin mutlak anlamda gerçekleşeceği, hem hayaliyle de sorunları değerlendirmedeğimizi belirtmek istiyorum. Biz, açılan bir kapıyı aralayabileceğimiz kadar zorlamayı esas almıştık. Yani, kimi kaygılardan hareketle ne toptan reddiyeci bir tutum doğruydu; ne de her şeyi güllük gülistanlık görmek.

DEP, bir yandan "Türkiyeli" bir parti olarak sağlıklı bir yaklaşım üzerinde temellendirilirken; diğer yandan da Mart '94 seçimlerine katılabilen için bazı yasal prosedürleri yerine getirme zorunluluğunun doğurduğu büyük eksikliklerle siyasal sahneye adımını attı. Ve bunların sancılı ileriki süreçlerde daha somut bir şekilde, bizzat yaşamda görüldü. Tabii ki bu sorunların bir bölümü, elde olmayan yasal zorunluluklardan kaynaklanıyordu.

KURULUŞUNDAN GÜNÜMÜZE DEP

İşte bu şekilde, ateşkes ve protokoller sürecinin hızlandırılmış bir ürünü olarak doğan DEP, bunun doğal sonucu olan ciddi eksikliklerle Haziran 1993'te I.Olağan Kongresi'ni gerçekleştirdi. Bu kongrede, yaşanan birçok tartışmaya, sağ ve sol uçların dar grupçu yaklaşımlarına vb. olumsuzluklara rağmen, sonuçta belli bir mutabakat sonucu ortak bir Parti Meclisi (PM) oluşturuldu. Fakat, kuruluş sürecinde ortaya çıkan eksikliklerin süreç içerisinde giderilmesi gerekirken, ne yazık ki bugüne kadar yaşananlar DEP'i güçlendirmekten çok zayıflatmaya ve tekrar HEP noktasına getirmeye yöneldi. Bugün PM'de çoğunluğu oluşturan çevreden arkadaşların fiilen dar grupçu bir tutum izlemeleriyle, DEP I. Olağanüstü Kongresi'ne gidilirken birçok birimdeki parti örgütleri çalışamaz duruma gelmişti. Buna devletin yoğun baskıları da eklenince DEP, gittikçe etkisizleşmeye, güdükleşmeye başladı. Bütün bu olumsuzluklara Siyasal Partiler Yasası'ndan kaynaklanan ciddi sorunlar da eklenince DEP Kongresi'ne büyük eksiklik ve kaygılarla gidildi. Siyasal Partiler Yasası'nın ilgili maddelerinden dolayı, Kongre'ye sadece 18 ilin delegeleri katılabiliyordu. DEP'in 46

DEP ve LEGAL

ilde örgütlü oluşu dikkate alınır, sözkonusu 18 rakamının neyi ifade ettiği daha iyi görülebilir. Ve üstelik Diyarbakır, Van, Siirt, Batman, Malatya vb. birçok ilin delegeleri de, sözkonusu durumdan dolayı, Kongre'ye katılamıyorlardı.

Bütün bu sorunlara rağmen, yine de ulusal birliğin pekiştirilmesi, daha güçlü ve birlik mantığını özümsemiş bir DEP'le yola devam edilmesi temenni ve istemiyle Kongre sürecine geldik. Fakat, ne yazık ki, bu anlayışın genel bir yaklaşım ifade etmediği Kongre sürecinde daha net görülebilirdi. Bugün PM'de çoğunluğu oluşturan kesim, Kongre'de, diğer çevrelerin tasfiyesine dayalı bir politikayı dayatıyordu. Hatip Dicle'nin başkanlığı için direten bu arkadaşlar tüm çabalara rağmen bu tutumlarından vazgeçemediler. Ve üstelik Kongre salonunda dağıttıkları 'anahtar liste' ile de kendileri dışında kimseye yaşam hakkı tanımak istemediklerini açık bir şekilde somutladılar. Bu arkadaşlar, diğer tüm çevreleri, DEP içinde salt 'ak-sesuar' rolü oynayacak şekilde "konumlandırma" istiyorlardı. Nitekim, Kongre'den çıkan sonuç da bu oldu.

"Azadi" çevresinin İbrahim Aksoy'u aday çıkarması ise bir formaliteden öteye gitmedi. Ortak aday olarak, bizimle birlikte diğer bazı kesimlerce de önerilen Mahmut Kılınç'ın diğer iki çevre tarafından benimsenmemesi, ortak tutumu tamamen imkansız hale getirdi. Hatip Dicle'nin 212, Mahmut Kılınç'ın 85, İbrahim Aksoy'un 65 oy alması da DEP'in içinde küçümselemeyecek bir muhalefetin olduğunu gösteriyordu. PM'nin çoğunluğu da sözkonusu çevreden oluştu.

DEP, bir anlayışın, bir çevrenin uzantısı değildi, olmamalıydı. Fakat, bu imajı pekiştirecek DEP'i marjinal bir konuma sürükleyeceği açık olan Hatip Dicle'nin dayatılması ve bu arkadaşlarca oluşturulan liste, tam da tasfiyenin resmileştirilmesi anlamını taşıyordu. Bu tutumun, sözkonusu arkadaşların birlikler konusundaki bilinen geleneksel olumsuz yaklaşımlarının yansıması; Mart 1994'teki yerel seçimlere yönelik bir hazırlık olduğu kanısı da alabildiğine güçlenmektedir. Mart seçimlerinde DEP aracılığıyla diğer çevreleri bu sürecin dışında tutmak istiyor görünen bu arkadaşlar, sanırım en uygun yol olarak, PM'de çoğunluğu oluşturmayı ve tüm karar mekanizmalarında mutlak hakimiyeti sağlamayı kendilerince en uygun yol olarak gördüler. Nitekim PM, Kongre'den sonra, seçimlerle ilgili olarak yaptığı toplantıda aldığı bir kararla, yerel seçimlerde aday tesbitini "parti birimlerinin öneri ve düşüncelerini de dikkate alarak, merkez yoklamasıyla sağlama almış oluyordu (!) Peki ulusal birlik ruhunu zedeleyen bu vb. yaklaşımlarla ne zamana ve daha nereye kadar gidilecek? Bu tutum, uzun vadede sözkonusu çevre dahil, tüm Kürt halkına mı yarar sağlayacak, yoksa TC'nin politikalarını güçlendiren bir zemin mi yaratacak? Bütün bu soruların karşılığını görmek için, sürecin devamını beklemeye gerek olmadığı inancındayım. Dün olduğu gibi bugün de, bu yanlış tutumlardan daima Kürt halkı zarar görecektir. DEP'in içinde yer alan, kendileri dışındakileri, "işbirlikçilik" vb. ağır, tehlikeli ithamlarla suçlayarak, tekrar eski yanlışlıkları devam ettiren bu arkadaşların; tüm ulusal demokratik güçleri en yakın dost ve mütefik olarak görmedikleri, tüm yurtsever güçlerin birliğini sağlayacak politikalar geliştirmedikleri sürece, ne kendilerinin herhangi bir başarı sağlamalarının, ne de Kürt halkının zafere ulaşmasının, olanaklı olmayacağını anlamaları için daha nelerin yaşanması gerekiyor acaba? Aslında bu yanlış politikaya en güzel yanıtı bir an önce protokoller ve cephe çalışmalarına büyük destek veren, umut bağlayan halkımız vermiştir. Niye, halkımızın bu sesine kulak vermekten kaçınıyoruz?

Hemen burada, Hatip Dicle'nin Kongre'deki konuşması ve sonrasında basına karşı aldığı tutum üzerine de birkaç söz söylemek istiyorum. Aslında, bu tutum, PM'de çoğunluğu ele geçiren arkadaşların tutumlarıyla tam bir çakışma içindeydi. Kürt sorununun çözümü için referandum önermesi gibi bazı olumlu yaklaşımları da içermesine karşın, konuşma tam bir politik acemiliği yansıtıyordu. Örneğin; sayın Dicle'nin neredeyse PKK tarihini açıklamaya yönelmesi, 'kurtuluşun sonra', PKK gerillalarına 'yerel savunma birlikleri' misyonu yüklemesi (sanki bütün sorunlar halledilmiş de, iş salt o noktaya kalmış) vb. tutumlar; gereksiz, politik esneklikten uzak ve DEP'in kimliğiyle bağdaşmayan bir tutumdur. Ayrıca Kongre sonrası "söylediklerimi çarpıtıyorlar" diyerek, basını "protesto" etmesi, demeç vermemesi tam bir siyasi gafı. Ve hiç düşünülmeden atılmış acemice bir adımla ifade ediyordu. Nitekim bir hafta geçmeden, bunu görmüş olacak ki, sayın Dicle, bu tutumunu geri alarak, basına demeçler vermeye başladı. Bir genel başkan için, böylesine hesaplanmadan atılan adımlar, sonuçta prestij ve otoritenin sarsılmasına yol açar. Bu yaklaşım, salt sayın Dicle için değil, tüm Kürt halkı için bir eksiklik olarak yansımaktadır. Daha önce Meclis'teki yemin töreninde de tutum alıp, bunu sonradan geri çeken sayın Dicle'nin herhangi bir adımı atarken daha geniş düşünmesi ve iyi hesaplayarak bu adımı atması gerektiğine inanıyorum.

DEP'in kuruluşundan bugüne gelişen süreci kısaca bu şekilde ele aldıktan sonra şimdi de 'Türkiyeli' legal parti, "Legal Kürt Partisi" tartışmalarına ilişkin birkaç noktaya değinmek istiyorum.

NEDEN LEGAL KÜRT PARTİSİ

Öncelikle kavramsal düzeyde "Kürt partisine" açıklık getirmek gerekiyor. Çünkü alabildiğine bilinçli bir çarpıtma sözkonusudur. Kürt partisi, kimilerince, "Kürtlerden başkasının giremeyeceği parti" olarak yorumlanmakta öyle yansıtılmaya çalışılmaktadır.

Aslında "Kürt partisi", nitelendirme olarak bir sadeleşmeyi ifade ediyor. Özünde kastedilen şey "Kürdistan'ın parti"dir. Yani Kürdistan'daki ulusal demokratik mücadelenin legal alandaki ifadesi olarak "Kürt partisi" nitelendirmesi kullanılmaktadır. Bu anlamda, nasıl ki, "Türk solu" kavramıyla, sadece Türk olanların içinde yer aldıkları partiler, örgütlenmeler akla gelmemesi gerekiyorsa, "Kürt partisi" (Kürdistan'ın anlamında) olan YEKBÜN, PKK, PSK gibi ulusal demokratik oluşumların, "Kürtlerden başka kimsenin giremeyeceği partiler" olmadıkları açıktır.

Türkiye ve Kürdistan, yaşadıkları koşullar, devrim süreçleri ve toplumsal gerçeklikleri farklı olan iki ülkedir. Bu anlamda, tartışması yıllar önce yapıp, aslında netleşen nedenlerden dolayı, iki ulusun siyasal güçlerinin bağımsız örgütlenmesi, ortak mücadele perspektifleri, bugün paratikte yaşam bulmuş, doğru, bilimsel bir yaklaşımdır. Yani, Kürdistan kurtuluş mücadelesinin, Kürdistan'da yaşayan Kürt ulusu ve tüm ulusal azınlık, halk ve diğer toplumsal kesimlerin (Türk, Azeri, Arap, Ermeni, Süryani vb.) içinde onlarla birlikte yürütülmesi en doğru en sağlıklı yol olarak ifade edilebilir. Bu, illegal oluşumlar için de, legal oluşumlar için de geçerlidir. Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesinin tüm bileşenlerini (sınıfsal, etnik, dinsel vb.) kapsayacak ve doğrudan Kürt ulusu ile Kürdistan'daki diğer halkların özgürlüğü, Kürdistan'ın kurtuluşu için mücadele edecek, bu mücadelede legal platformda hizmet edecek bir parti kastedilmektedir.

Aslında bu gerçeklik, "Türkiyeli" parti anlayışını savunan kesimlerce büyük öl-

KÜRT PARTİSİ

çüde bilinmektedir. Fakat bilinçli ya da bilinçsiz, sorun biraz çarpıtılmaktadır.

"Türkiyeli" illegal parti (devrimci, sosyalist v.s.) konusunda Türk solu ile Kürdistanlı siyasi güçler arasındaki tartışmalar büyük oranda belli bir netleşmeye varmışsa da kısmen de olsa devam ediyor. Kürdistanlı devrimci, sosyalist, yurtsever güçleri bağımsız örgütlenmeyi savundukları için "milliyetçi" olmakla suçlayan Türkiyeli devrimci demokratik güçlerin, Kürdistan'daki mücadelenin izlediği pratik seyrin ortaya çıkardığı gerçeklerin dayatmasıyla önemli oranda düşünce değişikliğine uğradıkları görüldü. Küçümsenemeyecek bir kesim, "ortak örgütlenme"den, "seksiyon tipi" örgütlenmeye, oradan "birleşik örgütlenmeye" ve bugün de "bağımsız örgütlenmeye" doğru bir düşünsel evrimleşme yaşadılar. Gelinen aşamada Kürdistanlı siyasi güçlerin illegal olarak bağımsız örgütlenmesi tartışması önemli oranda noktalanmıştır.

Türk sol güçlerinde böylesi bir durum yaşanırken, bugün bazı Kürt siyasi güçleri ve aydınları, yıllarca savunulan bu "Türk solu" anlayışını başka bir şekilde gündemleştirmeye başladılar. Bu kesimlere göre legal olarak "Türk ve Kürt halklarının ilerici, yurtsever, demokrat kesimlerini kucaklayacak bir ortak partiye" ihtiyaç vardır. Yani "Türkiyeli" legal bir parti kurulması savunulmaktadır. Bu tartışma ve yaklaşımlar, Kürt siyasi güçlerinin yıllardır elde ettiği kazanımları, bağımsız siyasi oluşumlar olarak kazandıkları meşruluğu, katettikleri mesafeleri tekrar başlangıç noktasına sıfırlayan, bütün bu mirası hiçe sayan bir anlayışı ifade etmektedir. Çünkü, özellikle Kürtler açısından, bağımsız örgütlenmenin zorunluluğu tartışma götürmez bir şekilde netleşmişken, söz konusu arkadaşlar, sanki bu gerçeklik yokmuş gibi, bu kez legal planda "Türkiyeli" bir partiyi savunmaya başladılar. Bu yaklaşımı dile getirenler soruna değişik noktalardan yaklaşmaktadırlar. Kimisi Kürt partisini "milliyetçilik" olarak nitelendirirken, kimisi "güçleri böler düşman saldırıları karşısında zayıflar", kimisi de "yasalar böyle bir partinin kuruluşuna el vermiyor" vb. gerekçelerle legal Kürt partisine karşı çıkmaktadırlar. İşin ilginç yanı bu anlayışı savunanların başında, illegal olarak "Kürt partisi" (ya da Kürdistan partisi) şeklinde örgütlenmiş olan PKK ve PSK'nın gelmesidir. Bu iki yurtsever güç, yukarıda dile getirmeye çalıştığım ve daha başka nedenlerle, legal "Türkiyeli" partiyi savunmaktadırlar. Peki, mademki legal Kürt partisi "güç bölünmesine neden oluyor", "Türkiyeli" legal parti "özgürlük ve demokrasi mücadelesine daha güçlü mevziler kazandırıyor"; madem ki legal Kürt partisi "milliyetçi" bir yaklaşımın ürünüdür, o zaman sözkonusu iki partinin, Kürdistan partisi nasıl açıklanacak?

Bu iki parti de kendileri ve ulusal demokratik güçler için legal siyaset yapma hakkını savunmaktadırlar; ki bu, haklı bir taleptir. Peki, diyelim ki, bu partiler legalleştiriler; o zaman "güç bölmek için" "tüm ezilenlerin ortak kitlesel partisini" yaratmak için, ya da "Türk sosyalistleriyle ortak bir oluşuma gitmek için" PKK ve PSK isimlerindeki "Kürdistan" sözcüğünü kaldıracağız mıdır? Yani birer "Türkiyeli" partiye mi dönüşeceklerdir? Legal "Türkiyeli" parti anlayışının, özünde bu partilerin kendi varlık nedenlerini de inkar ettiğini somutlayan yanlış bir yaklaşımın ürünü olduğu açıkça görülebilmektedir.

Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, ister bağımsızlık, ister federasyon olarak savunulsun, sonuçta, Kürtlerin ayrı bir taraf olarak varlığını kabul eder. Madem ki, Kürtler de bir taraftır; o zaman siyasi, ekonomik, kültürel vb. birçok yönden kendi kurumlarını da yaratmaları ve bu temelde eşit koşullara sahip bir taraf olmaları gerekiyor. Tüm örgütlenme hakları elinden

alınmış ya da değişik nedenlerle bunu yaratamamış bir ulusun, "çözüm masasında" eşit koşullara ve güce sahip bir taraf olmayacağı açıktır. Bu nedenle, gerek illegal, gerekse legal alanda, olabilecek her platformda ulusal kurumların yaratılması; ulusal kişiliğin pekişmesinde ve Kürdistan ulusal mücadelesinin hızlanmasında önemli bir motor güç misyonu oynayacaktır. Nasıl ki, Kürtlerin illegal örgütlenmeler oluşturmaları, birakalım güç bölünmesine, mücadelenin zayıflatılmasına; tam aksine muazzam bir gücü ayağa kaldırarak, Türkiyeli emekçi kitlelerin demokrasi ve özgürlük mücadelesine de büyük bir ivme kazandırdığı, destek sağladığı, bizzat yaşamda somutlaşmış inkar edilmez bir gerçekliği ifade ediyorsa, legal Kürt partisinin de böylesi bir rol oynayacağı açık ve nettir. Kürtlerin aydınlanma ve ulusal dirilişlerinin en üst noktasını yaşadıkları böylesi bir süreçte, her zamankinden çok legal ulusal kurumlara ihtiyacı vardır. Legal Kürt partisi de, bunların içinde en önemli olanlarından biridir. Kürtler, legal planda açık ulusal kimlikle, devlete karşı bir taraf olabilmelidirler; "Türkiyeli" parti adı altında gizlenerek, örkek, ulusal kişiliği zedeleyici tutumlarla bunu başarmak güçtür. Nasıl ki bir YEKBÜN, PKK, KAWA vb. Kürdistanlı güçlerin varlığı meşru, doğru ve zorunlu ise, nasıl ki bunların varlığı Türkiye'deki devrim ve özgürlük mücadelesine yapılabilecek en büyük katkı ise; legal Kürt partisi de o kadar meşru, doğru, mücadeleyi güçlendiren ve safları daha da netleştiren bir kurum olacaktır. Legal Kürt partisinin "güçleri böleceği" anlayışının yanlışlığı ortadadır.

Kendi ülkesinin kurtuluşu ve özgürlüğü için mücadele eden bir ulusun kendi ulusal kurumlarını yaratarak daha kişilikli bir şekilde ve bir ulusu toptan olarak mücadeleye kazandırması güç mü katar, güç mü böler?

Legal "Türkiyeli" parti anlayışına gerekçe gösterilen önemli bir neden de "yasal engeller"dir. Bu anlayışa göre, bugün yasal koşullar legal bir Kürt partisine elverişli değildir. Böylesi bir partiye izin verilmez. Onun için de, koşullar oluşuncaya kadar "Türkiyeli" bir partide yer alınmalıdır. Böyle düşünen arkadaşlara şunu sormak istiyorum: Perinçek'in Sosyalist Partisi, ya da Sosyalist Türkiye Partisi (STP), Kürt partileri oldukları için mi kapatıldılar? HEP ve ÖZDEP bütün çırpınmalarına, "Türkiyeli" parti olduklarını kanıtlama çabalarına rağmen yine de kapatılmaktan kurtulabildiler mi? Açık ki bir partinin kapatılması için "Kürt partisi" olması gerekmiyor. Kürt ulusunun varlığını ve ulusal demokratik haklarını savunan her parti kapatılma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Aynı durum DEP için de geçerlidir. Bütün "Türkiyeli" parti olma, kendisini bu şekilde gösterme çabalarına rağmen, şimdi kapatılmanın eşğine gelmekten kendisini koruyamamıştır. Bütün bunlar, bir partiyi ayakta tutacak, bir güç haline getirecek şeyin yasalar değil, kitlelerin gücüne dayalı toplumsal meşruluk olduğunu net olarak göstermektedir.

Evet safların netleştirdiğinden sözettik. Bu, pratik olarak da ortadadır. Bugün doğru olan, "ayrı dur, birlikte vur" yaklaşımıdır. Kitlelerin gerçeklikleri bazında da bu durum belirginleşmiştir. Nitekim HEP kuruldu fiilen Kürt partisi oldu; ÖZDEP hakeza. DEP yine fiilen Kürtlerden oluşan bir parti oldu. Türkiyeli ilerici, devrimci, demokratik güçler (istisnalar hariç) böylesi bir yapılanmada yer almazlar. Bu, hem nesnel, hem de özneller olarak netleşmiş bir gerçekliğin dışı yansımasıdır. Peki, DEP, Kürdistan kimlikle ve ulusal demokratik mücadelenin legal alandaki yansımaları olarak kendisini ifade etseydi, daha kişilikli bir tutum olmaz mıydı? Yani mahkemelerde, "Türkiyeli" bir parti olduğumuzu kanıtlamaya çalışacağımıza, Kürt ulusunun legal alandaki siyasi örgütlenme hakkını bu vesileyle mahkemelerde de savunsaydık daha sağlıklı bir tutum olmaz mıydı? "Kürtlerle Türkler

eşit koşullara sahiptirler" diyen TC'nin iki yüzlü tutumu bu şekilde bir kez daha dünya kamuoyuna yansıtılabildi. Biz, TC'yi doğrudan Kürtlerin legal siyaset platformlarını yargılayan bir konuma sürükleyebildik. İnanıyorum ki bu çaba ve anlayış pratiğe ifadesini bulsuydu, Kürtlerin önündeki yasal engellerin kaldırılması süreci de daha bir hızlandırılabilirdi. Mahkemeler Türkiyeli bir partiyi aksini kanıtlama çabasına rağmen, "bölücülükten" kapatacağına, bir Kürt partisini ulusal kimliğinden ve demokratik taleplerinden dolayı yargılamak durumunda kaldı.

Evet, bütün bu yaklaşımlardan hareketle bugün legal bir Kürt partisine ihtiyaç vardır. Ve koşullar bu yönde zorlanmalıdır. Peki, savunageldiğimiz legal Kürt partisi nasıl bir niteliğe sahip olmalıdır?

NASIL BİR LEGAL KÜRT PARTİSİ

Herşeyden önce bu parti, ulusal demokratik mücadelemizin legal alandaki siyasi temsilcisi olabilmelidir. Böylesi bir misyonu yüklenmesi için de dindarından komünistine kadar farklı anlayışlara sahip, tüm ulusal demokratik güçlere açık olmalıdır. Onları kapsmalıdır. Hiçbir siyasi oluşumun uzantısı olmamalı, böylesi bir imajı yaratmaktan kaçınmalıdır.

Bu parti, Türkiye'nin imza atmış olduğu tüm uluslararası belgelerin (Cenevre Sözleşmesi, Paris Şartı, AGİK Kararları, Birleşmiş Milletler Kararları vb.) gereklerini yerine getirmesini açık bir şekilde dayatabilmeli, savunabilmelidir. Programı ve mücadele çizgisiyle, Kürt ulusunun K.K.T.H'nı savunmalı ve bu temelde Türkiyeli ilerici, devrimci, demokratik kesimlerle işbirliği ve dayanışma içinde olmalıdır. Bir yandan temelde ulusal demokratik mücadelenin legal ayağı işlevini görürken, aynı zamanda da Türkiye'deki demokrasi ve özgürlük mücadelesiyle her türlü ortak tutumu geliştirerek iyi bir müttefik olabilmelidir.

Ajitasyon-propagandada açık bir şekilde Kürdistan kimliğini dile getirmeli, bu kimliğiyle kendisini kamuoyuna ve devlete kabul ettirebilmenin mücadelesini vermelidir. Böylesi bir yapılanmada, örgütsüz Kürt aydınlarından, örgütlü siyasi güçlere kadar, Kürt ulusunun en geniş kesimlerinin etkin bir çalışma yürütebilmesinin zemini oluşturulmalı; her türden tasfiyeciler, dar grupçu yaklaşımdan uzak durulmalıdır.

Halklar arasında düşmanlık yaratacak, körükleyecek her türlü anlayış ve tutumdan uzak durulmalı; savaşın evrensel ilkelerine herkesin mutlak uyması açık bir şekilde savunulmalıdır. Kürt halkının mücadelesine zarar verecek her türlü girişim eleştirilebilmeli, sömürgeci vahşete dayalı haksız savaş ile ulusal demokratik, insani bir öze sahip meşru direnme hakkı arasındaki net ayrımlar ortaya konularak savunulabilmelidir.

İşte içinde bulunduğumuz sürecin tüm olumsuzluklarına ve "Türkiyeli" bir parti olarak DEP'in varlığına rağmen, yine de legal bir Kürt partisinin kurulması için adımlar atılabilir; DEP dahil en geniş yurtsever güçler, kişiler biraraya gelerek dar grupçu tasfiyeciler yaklaşımlardan uzak, ulusal birlik anlayışıyla ortak ve olabildiğince geniş bir kurucular listesiyle, böylesi bir partinin kuruluşu için başvuruda bulunabilirler. Örneğin: isim olarak da **Ulusal Demokratik Parti (UDP)** seçilebilir. Bu yaklaşımı benimseyen, mümkün olan herkesle böylesi bir adım atılabilir. Bu parti seçim kaygılarından da uzak, tümüyle örgütlenme, ajitasyon-propaganda ve dünya kamuoyuna sesimizi duyurma, mücadeleye legal alanda güç katma misyonunu üstlenebilir. Mart '94 Yerel Seçimlerine DEP ya da koşullar ve gelişmeler ölçeğinde bağımsız adaylarla katılabilir. Türkiye ve Kürdistan'da, olabilecek her yerde örgütlenmeyi hedefleyerek, en geniş ulusal demokratik kesimleri bu partiye kazandırmak gerekir. Parti belli ölçülerde biçimlendiğinde ise kadro vb. olanakları da hesaba katarak,

olası erken genel seçim vb. gelişmelere müdahale edebilecek bir legal "Seçim Partisi" de kurularak "yedek" bir güç olarak bekletilbilir. Ama bu seçim partisi, programı ve pratiğiyle seçimlere katılabilecek kapatılma, riski en aza indirilmiş bir şekilde organize edilmelidir. Ayrıca DEP'in içinde kalıp kalmama sorunu da; seçimlere doğru DEP tarafından alınacak tutumlar, PM'ye egemen olan çevrenin diğer ulusal demokratik güçlere karşı geliştireceği yaklaşımlara bağlı olarak, belli bir süre içinde netleştirilebilir. Sorunun diğer bir boyutu da Cephe çalışmalarının izleyeceği seyirdir. Bütün bu noktalar açısından, çok uzun sürmeyecek bir zaman dilimi içerisinde netleşmenin mümkün olacağına inanıyorum. Ne hemen kesip atalım, ne de tüm politika ve umudumuzu buna göre biçimlendirelim. Ve legal bir Kürt partisi için de tüm olanakların hemen şimdiden zorlanması için adımlar atılabilir.

SONUÇ OLARAK

Kürt ulusal demokratik hareketi zorlu, tarihsel bir süreçten geçiyor. TC, artık daha çok Kürt sorunu altında ezilmekte, kendisine çözüm yolları aramaktadır. Her ne kadar "Ez ve Çöz" gibi bir yaklaşım egemen ise de yılda yüzlerce trilyonu yutan ve tam anlamıyla bir savaşta ifadesini bulan bu sorunun daha uzun bir süre böyle yürümeyeceği açıktır. Kürt sorununun çözümünü hızlandırmak, önemli oranda Kürdistanlı siyasi güçlerin de elindedir. Ulusal birliği sağlamadan, bunun cephesel boyutunu, legal platformlardaki siyasi, demokratik, kültürel vb. ayaklarını oluşturmadan devletin karşısına kurmuş bir güç olarak çıkmadan istenen çözüm noktasını yakalamak, dünya ve ülke kamuoyunu ve desteğini istenen oranda almak olanaksızdır. Bu anlamda da HEP, ÖZDEP, DEP vb. deneyimlerden dersler çıkararak kişilikli bir şekilde ulusal kimliğimizle devletin ve kamuoyunun karşısına çıkma çabasını yoğunlaştırmanın zamanıdır. Bugünkü DEP yönetimi, ne ulusal birliği temel alan bir anlayışa, ne de Kürdistanlı bir siyasi oluşum olduğunu savunacak bir politik hatta sahiptir. Soyut bir "Halklar kardeşliği" söylemi tutturulmuş gidiyor. Evet doğrudur. Ama "bölücü" olmadığımızı kanıtlamak için herkesi tek bir legal oluşumda toplamaya kalkarsak ve buna da "Türkiyeli parti" dersek, Kürt halkının örgütlenme hakkını otosansürle elinden alırsak, nasıl kardeşliği sağlayabiliriz. Henüz sömürgeciliğin esaret zincirleri altında bulunan, tarihi boyunca örgütlenmesi, kimliğini özgürce ifade etmesi yasaklanmış bir ulusun, herşeyden önce tüm potansiyeliyle kendi sınırlarını zorlayarak otosansür uygulamayalım. Legal "Türkiyeli parti" yaklaşımı tam da böylesi bir otosansürün dışavurumudur. Dünyada 150'yi aşkın devlet ve ulusal kimliğe dayalı onbinlerce siyasi oluşumun varlığı hiç de halkların kardeşliğine engel oluşturmuyor. Aynı şekilde Kürdistan'da da Kürt ulusal kimliğine dayalı örgütlenmeler ve hatta bağımsız bir devlet bile, ne "bölücülük"tür, ne de halkların kardeşliğine engeldir. Örgütlenme sorununa yaklaşırken, devletin yaratmaya çalıştığı propagandalardan uzak ve Kürt ulusunun en temel demokratik haklarını esas alarak sorunu değerlendirmek gerekiyor. Legal bir Kürt partisi de, diğer bağımsız Kürt örgütlenmeleri de, diğer halkların kardeşliğine terstir, ne güçleri böler, ne de sürecin önümüze çıkarabileceği değişik çözüm yollarına engeldir.

Herşeyimizle bir taraf olarak var mıyız, yok muyuz; bunun gereği olan tüm kurumlaşmaları yaratmak istiyor muyuz istemiyor muyuz? İşte temel sorun budur. Devletin önümüze çektiği setlere, kendi ellerimizle bir yenisini de biz eklemeyelim.

Özel birlikler Kürdistan'a çözüm değildir

Serdinç Çiya

Sömürgeci devlet, sömürgesi altında bulunan ulusun, Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde, aşamalar kaydettiği dönemlerde, kazanılan mevziler karşısında sürekli olarak şaşkına dönmüştür. Bu mevzileri yıkmak için her türden imha yöntemleri uygulayarak, halkı pasifize ederek, sömürgeci gerici-faşist bir yöntemle; ulusal kurtuluş mücadelesine karşı özel imha kurumlarını devreye sokmuştur. Bugün, Kürdistan'da devletin durumu bu şekilde özetlenebilir.

TC'nin "özel imha" kurumlarından birisi olan ve geçtiğimiz aylarda kurulan "Özel Ordu"ya baktığımızda da devletin, Kürt halkının ulusal ve demokratik taleplerine karşı nasıl barbarca ve yoketme metotlarıyla cevap verdiği somut bir şekilde ortadadır. Başbakan Tansu Çiller özel orduyu şöyle tanımlıyor: "Böcekler gelmiş fındıkları yiyor. Böcekler karşı başka böcek yiyen böcekler yetiştirmek gerekir." Bundan hareketle "Özel Ordu"nun kurulmasının gerekliliğini savunuyor. Hükümet yetkilileri ise Kürdistan'ı kastederek "Bölgede deneyimsiz personelin olması, erlerin terhis edilmeleri, rütbeli subay ve astsubayların bölgeye adapte oldukları bir dönemde tayinlerinin çıkması, personelin zaiyatını artırdığından dolayı, özel ordunun kurulması gerekir" diyorlar. Bu ortak görüş sonucu; Bakanlar Kurulu bir kararname çıkardı ve bu kararnamenin onaylanması neticesinde özel ordu geçtiğimiz aylarda kuruldu. Bu özel orduya katılmak için aranan şartlardan bazıları şöyledir: "Bekar olmak, yaş sınırlamasının 20 ile 30 arasında olması, gönüllü olmak, vatana ve millete bağlılık... Daha önce askerliklerini "Güneydoğu"da yapanların, komando olarak yapanların koşulsuz alınması ve bunların daimi bir ikametgahlarının olması gibi koşullar ise için teknik yanı. Bir de bunlara sunulan yetki ve sosyal güvencelere bakalım: Silahlı Kuvvetlerin yasal sınırlamaları dışında faaliyet göstermek, üniformasız olmak, istedikleri kimliklerin kendilerine verilmesi, toplumda tanındıklarında isterlerse, yüzlerine estetik ameliyat yapılması ve yirmi milyon aylık ücret. Özel ordunun cazip hale getirilmesi ile birçok kişi bu özel orduya kaydıldı. MHP'nin yayın organı niteliğinde olan Ortadoğu gazetesi ise başvuranlara yönelik şu açıklamada bulunuyordu: "Ülkücü gençler görev için sıraya girdiler. MHP'nin başlattığı özel orduya katılma kampanyası sonucu şimdiye kadar 5000'in üzerinde kişi özel orduya katıldı." Nitekim geçtiğimiz günlerde İzmir-Urla'daki özel ordu eğitim kamplarından 1000'e yakın ülkücü gençlik militanı eğitimini tamamlayarak Kürdistan'ın dört bir yanına infaz mangaları olarak sevk edildi.

İşte bu yazıda, geçmişten bu güne kadar ordu içerisindeki bu tür birliklerin varlığına ve aldıkları eğitime, şimdi kurulan özel ordunun aldığı eğitim ve

kontr-gerilla eğitimine, bunların özelliklerine ve bazı sonuçlarına kısaca değinmek istiyorum.

Aslında geçmişten bugüne dek TC Ordusu içerisinde sürekli bu türden birlikler vardı. Isparta-Eğirdir, İzmir-Foça, Manisa-Kırkağaç, Bolu ve Kayseri Hava İndirme Tugayı vb. gibi yerlerde dağ Komando ve Jandarma Komando okulları ile paraşütçülük kursuna kadar birçok alanlarda subay, astsubay, asteğmen ve erbaşlar bu okullardan yıllardan beri yetiştirilen personellerdi. Bu özel okullarda yetişen personelin aldığı eğitimin özellikleri şöyle sıralanabilir: Pusu ve pusuya karşı koyma, sızma-keşif-taktik-akın, dağ hareketi, tahrip, harita okuma ve konduşyon amaçlı tam teçhizatla uzun yürüyüşten, tatbikatlara kadar hem teorik hem de pratik eğitimlerin yanında psikolojik harp... Psikolojik harp dersleri çerçevesinde anlatılanlar; "Bütün komşu ülkelerin Türkiye'ye düşman gözüyle baktığı, İran'ın dini yaymasında Türkiye'yi geçit olarak görmesi, Suriye ile su ve Hatay sorununun olması, Yunanistan'dan, Ermenistan'a kadar herkesin düşman olduğu. İç bölgede, iç güvenlik olarak terör örgütleri adı altında **PKK- PPKK(KÖİP)-TKSP(Özgürlük Yolu)** gibi hareketlerin düşman örgütler olduğu" şeklindedir. Kimlerden ajan olarak yararlanılabilir? ders sorusuna karşılık da; "Kamu kuruluşlarında çalışanlar, imamlar, muhtarlar, ailesi veya yakını gerillalar tarafından öldürülenler ilk ajanlaşacak kişiler kategorisindedir" deniliyor. Ayrıca istihbarat toplamanın yolları; "Bir bölgeye veya köye gelen piknik tüp, kalem pil, yağ, şeker, çay gibi tüketim malzemelerinin ne kadar harcandığı, bir köyde hangi evin lambasının gece ne kadar yandığı, kaç defa yanıp söndüğü ve sakıncalı olarak nitelenen kişi, ev ve köylerin kırmızı renk ile fişlenmeye tabi tutulması, devlet yanlısı olanların beyaz olarak fişlenmesi ve turuncu, kahverengi olarak değişik fişlendirme yöntemlerinin kullanılması kontr-gerilla el kitapçıklarına konu olmakta ve derslerde anlatılmaktadır. Gayrinizami harp (gerilla harbi), Gayrinizami harbe karşı koyma, Hayatı idame, İstihbarat ve İstihbarata karşı koyma (İKK) dersleri verilerek bunların yanında silah ve mühimmat konusunda ise MG-3, HK-41, G-3, M-16, MP-5, Kaleşnikov, Kanas, Lav, Havan, RPG-7, gibi ağır silahların yanında patlayıcılar olarak da; TNT (Trinitron toluen), C4 (tahrip gücü TNT'den yüksek plastik patlayıcı), anti tank mاینlarından her türlü bubi tuzağı çeşitleri, bomba atarlar (Mecard) ve gece görüş cihazları (Pointır) gibi her türlü donanımla eğitilen bu personelin tamamı eğitimlerini gördükten sonra Kür-

distan'a sevk ediliyorlar. Gittikleri birliklerde ise timler şeklinde kendilerine verilen görevlerini ifa ediyorlar.

Bu eğitime tabi tutulan insanların kişilik özelliklerini şöyle sıralamak mümkün: Asosyal, apolitik, düşünemeyen, kafası çalışmayan, silahlardan zevk alan ve maceraperest, Kürtlere karşı antipatisi olan kişiler. Bunlar seçilip tekrardan Özel Harp Dairesi bünyesinde ikinci bir eğitime tabi tutulur. Bunların üçüncü bir elemenden geçirilmesi sonucu kendilerine uygun olan asıl elit tabakayı personel, oluşturan tüm kirli işlerde kullanılmak üzere JİTEM ve MİT gibi kurumlara seçilir. Bunlar şimdiye kadar Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki Özel Harp Dairesi'nce yetiştirilen birimlerdi.

Bir de şimdi özel ordu kurulması kararından sonra İzmir-Urla'daki özel

karşı hareket talimnamesin aynen aktarılmıştır. Yani ST 31-15 talimnamesi aslında bir kontr-gerilla talimnamesidir(*) Kontr-gerilla operasyonlarına baktığımızda yetişen elemanların eğitimleri sabotajdan, adam kaçırmaya ve provakasyon ortamı sağlamaktan, kitle imhasına kadar birçok konuyu içermektedir. ST 31-15 adlı kitapçıkta gayrinizami hareket talimnamesinin 9/b maddesine bakıldığında şöyle deniliyor: "**Bir gayrinizami kuvvetin yeraltı unsurları kanuni statüye tabi değildir.**" Bir de kurulan Özel Ordu'nun sahip olduğu yetkilere bakılırsa "**Özel Ordu birimleri silahlı kuvvetlerin yasal sınırlamaları dışında olup, üniformasız bir şekilde faaliyet gösterebilecekler.**" Bu iki maddeye bakıldığında kontr-gerilla ile Özel Ordu arasında bir farkın

ordunun eğitim kamplarında yetiştirilmelerine ve aldıkları eğitimlere baktığımızda daha önce yetiştirilenlerle aynı eğitimi gördükleri ve bir farklarının olmadığı göze çarpıyor. Yalnız değişen tek şeyin bu özel ordu'nun farklı bir yerde eğitilmesi ve ülkücü-faşist gençlikten olmalarıdır.

Bu her iki birliğe baktığımızda değişen bir şeyin olmadığını görmemize rağmen kontr-gerilla birlikleriyle bunları karşılaştığımızda ortaya çıkan tabloya göre şaşırılmak gerekir. Kontr-gerilla uzmanı Talat Turhan kontr-gerillayı şöyle ifade ediyor:

"Silahlı kuvvetlerin örgütlenmesi **nizami ve gayrinizami** olarak ikiye ayrılır.

"Nizami olanları düzenli ordudur, gayrinizami olanı ise gerilla güçleri olarak ifade edilmektedir. Bu durumda gayrinizami kuvvetlere karşı koyma yani, gerilla birliklerine karşı koymadır. Kısaca Kontr-gerilla olarak adlandırılıyor. Amerikan Ordusu'nun eğitim amaçlı kitaplarından **FM 31-15** simgeli **Counter Guerilla Operations** (Kontr-gerilla operasyonları) adlı ve ABD resmi talimnamesinde yer alan Komando Alayı kuruluş şeması FM 31-15 simgeli talimnameler, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ST(Sahra Talimnamesi) 31-15 simgeli gayrinizami kuvvetlere

olmadığı sonucu ortaya çıkıyor. Öyleyse daha önce yetiştirilen birliklerle, şimdi kurulan özel ordu ve kontrgerillanın aynı kurum olduğu yalnız bu son kurulan özel ordunun tamamının MHP'li olması ve Kürdistan'da işe artık ülkücülerin el attığı sonucu çıkıyor.

İşte şeffaf kalpli halkın "anası", "ablası", "bacısı" olan Tansu Çiller'in ve onu perde arkasında yöneten MGK'nin böceklerinin iç yüzü. Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesini inkarla, imhayla, sürgünle kanla bastıran Kürdistan'da şimdiye kadar birçok köyü basıp savunmasız mazlum kişileri öldürüp, ardından sahte gözyaşları döken yüzlerce köyü yakıp boşaltan ve Şırnak, Digor, Gundik, Kulp ve Lice gibi il ve ilçelerin yakılmasında rol oynayan; Türkçe bilmeyen, çefyeli, şalvarlı ve tüm Kürt halkını düşman gören, hergün onlarca yurtseverin öldürülmesinde rol alan bu birliklerin yaptığıyla tatmin olmayan böcek yetiştiricileri, böcekleri olan ülkücü kadrolarla işi çözeceklerini sanıyorlarsa aldanyorlar. Çünkü karşılarında tanklara, toplara, kimyasal silahlara karşı göğsünü siper etmiş karırlı, inançlı Kürt ulusu vardır.

* Talat Turhan Kontrgerilla Cumhuriyeti, S. 19

Öğretmenleri kaçırmaya çalışan gerillaları halk engelledi KÜRTHACI KÖYÜNDE ÖĞRETİCİ MÜDAHALE

BİSMİL(Medya Güneşi)- Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Kürthacı (Kazancı) köyüne, PKK gerillaları tarafından baskın düzenlendi. Köyde bulunan öğretmenleri kaçırmaya çalışan gerillaları, köy halkı öğretmenlerin etrafında çember oluşturarak engelledi. Baskın sonrasında gerillalar, 3 genci rızaları olmadığı halde yanlarında götürerek, köyü terkettiler. Daha sonra köye gelen devlet güçleri, köy halkını tebrik edip, korucu olmaları yönünde tekliflerde bulundu.

Diyarbakır'ın Bismil ilçesine bağlı Kürthacı köyüne, 5 Ocak günü saat 14.30 sularında PKK gerillaları tarafından baskın düzenlendi. Baskın sırasında halka propaganda yapan gerillalar, okulu kapatmaları yönünde daha önce de tehdit edildikleri iddia edilen köy öğretmenlerini kaçırmaya çalıştılar. Öğretmenlerin kaçırılmasına karşı çıkan köy halkı, öğretmenlerin etrafında çember oluşturarak, gerillaların bu girişimini engelledi. Öğretmenleri götüremeyen gerillalar, 3 genci rızaları olmadığı halde yanlarında götürerek köyü terkettiler.

Olaydan bir gün sonra 6 Ocak'ta sabah saatlerinde köye gelen devlet güçleri, köylüleri toplayıp tebrik etti. Köylülerin deyişiyle 'Biz bu kadar güçlüyüz. Biz onları bir çırpıda yok ederiz' şeklinde, köyde konuşma yapan jandarma komutanı, köy halkına korucu olmaları yönünde tekliflerde bulundu. Ancak köylüler korucu olmayı reddettiler. Tekliflerin sürdürdüğünü belirten, adı bizde saklı olan bir köylü, köylülerin kesinlikle korucu olmayı düşünmediklerini, köyün geçmişten bu yana yurtsever olarak tanındığını ve bunun hala sürdürdüğünü dile getirdi.

Bu arada, öğretmenleri Bismil'den köye getiren taksi şoförünün de gerillalarca kaçırıldığı ancak daha sonra serbest bırakıldığı bildirildi. Gerillalarca kendi rızaları olmadan götürülen 3 gencin hala gerillaların elinde bulunduğu, bunların bir an önce serbest bırakılması gerektiği köylülerce dile getirildi.

SİTİRKA GEŞ

Felat DILGEŞ

EM LI BENDA ÇI NE?

Kurdên ku doza mafên xwe bikin, Kurdên ku li dijî jiyana bindestî û koletiyê serî rabikin û bi vê jiyana ne jiyana razî nebin, di çavên serdestên Tirkan de "terorist" in. Herweha Kurdên ku yekîtiya gelê xwe, yekîtiya welat û azadiya netewa xwe bixwazin jî "terorist" û parvekar in. Tirk, yekîtiya Tirkan; Faris, yekîtiya Farisan; Alman yekîtiya Almanan û Erebi jî yekîtiya Ereban bixwazin û biparêzin, ev yek normal e û daxwazek mirovî ye; lê gava ku Kurd yekîtiya xwe bixwazin û ji bo vê yekê hewl bidin; di lîteratora Tirkî de ev yek "teroristî û parvekarî" ye.

Li Asya Navîn, li Ewrûpa, li Efrîqa û li hemû derên dinê sînor dikarin bîn guhartin; diwarên navbera Almanya Rojhilat û Rojava dikare hilweşe; lê li Rojhilatanavîn sînor nikarin bîn guhartin!. Mafê pêşeroja xwe bi destê xwe be-yankirne, ji bo hemû gelên dinê derbas dibe. Lê ji bo Kurdan tune. Lewra gava ku Kurd bibin dewlet; ewê sînorên dewletên wekî Îran, Iraq, Sûriye û Tirkîyê biguherin; dê ev dewlet bi vê guherîne qayil nebin û ewê li dinê û nemaze li Rojhilatanavîn bêpergalî û bêistiqarî çêbibe(!). Ji bo ku rewşeke weha "xerab" dernekeve holê; divê hemû dewletên dinê li dijî Kurdan rawestin; nehêlin ku ew dengê xwe bilind bikin an jî qirkirin û hovîtiya dewletên wekî Îran, Iraq, Sûriye û Tirkîyê qal bikin. Dema ew Kurdên ku doza mafên xwe dikin; li nasnameya xwe ya netewî xwedî derdikevin; li dîroka xwe dikolin; rastiya ziman û kultura xwe diparêzin, bîn kuştin, dê mesele nemîne(!). Wê gavê dê دنیا ji belayekî xelas bibe(!). Ev e mantiqa Tirkên hov. Ew bi vê mantiqê tevger dikin. Li nav çavên 30-40 milyon Kurdî dinîhêrin û dibêjin "Kurdên ku doza mafên xwe bikin; xayin, terorist, parvekar û xwînwar in. Dewleta Kurdî xerabiya herî mezin a bi Kurdan re ye." Yê ku di her fersendê de, peznê di dîrokê de damezrandina dewletên Tirkî didin, di dawîya sedesala bîstan de diwxazin me bi derew û bi çîrokên bixapînin. Ewqas bêşerm, ewqas bêar û ewqas bêfedî ne ku heta do navê Kurdan nedistandin ser zimanê xwe û hebûna wan bi tu awayî qebûl nedikirin; îcar îro ji berjewendiyên Kurdan, ji başî û aramiya Kurdan qal dikin. Li gor wan ev başî û qencî jî bi tu awayî avanekirina dewleteke Kurdî ye. Lewra dema ku Kurd dewleta xwe ava bikin, di serî de ewê xesarekî mezin ji vê dewletê bibînin (!). Ev e heskirina van hovan a ji me Kurdan!..

Xuya ye demeke dirêj e ku rewşa Dewleta Federe ya Kurdistanê berpirsiyarên leşkerî û siyasî yê dewleta Tirk gelek acis dike. Li Başûrê Kurdistanê ordiya xwe ya netewî avakirina Kurdan, di dibistanên de bi zimanê Kurdî xwendin û nivîsîn û di hemû warên jiyandê de avakirina sazgehên netewî; her ku diçe tirsê Tirkan zêdetir dike. Êdî pirsê yekîtiya "erdên Iraqê", ji Ereban û ji faşîstên Baxdatê zêdetir, Tirkan eleqedar dike. Heke şerm nekin ewê li ser çiyayên Başûrê Kurdistanê jî "Di nav sînorên netewî de Iraq yek e, nayê parvekirin" bidin nivîsandin.

Dîsa li gor berpirsiyarên dewleta Tirk, divê rewşa "mediyar" a Bakûrê Iraqê(K. Başûr) di dema herî nêzik de bê çareserkerin û ev yek jî bîyî ku xesarekî bigihîne yekîtiya Iraqê pêk bibe. Camêran bi aşkerayî dibêjin "Li derveyî sînorên Tirkîyê jî Kurd nikarin bibin dewlet û em destûr nadin vê yekê." Berpirsiyarên dewleta Tirk li Ewrûpa û li Emerîqa qazîtiya dewleta Iraqê dikin. Dîplomasiya derve ya dewletên dagirker, li ser bîngeha parastina sitatûkoya heyî û kole hêştina netewa Kurd tê meşandin.

Li alî wan û ji alî wan ve rewş weha ye. Lê li alî me çî heye? Li tevê dinê hejmara me Kurdan di dorê 35-40 milyonî de ye. Li başûrê Kurdistanê di dorê sal û nîveki de ye ku dewleteke Kurdî hatiye avakirin. Ev dewlet, di dîroka me ya nêzik de serkeftina herî girîng a gelê Kurd e. Serkeftin û serfiraziya wê, riya serbilindî û rizgariya me hemû Kurdan e. Li wê xwedî derketin, mafdarî û meşrûbûna wê parastin û di riya bi awayekî resmî ji alî dewletên dinê ve naskirina wê de xebitîn, vatîniyek millî ye.

Dewleta Federe ya Kurdistanê, di riya azadbûna gelê Kurd de gaweke dîrokî û pîrr hêja ye. Em çî rawestîne! Ronakbîr, nivîskar, şoreşger, hunermend, xwendekar... em hemû mensûbên netewa Kurd! Çima em ji bo naskirina Dewleta Federe ya Kurdistanê naxebitin; dengê xwe bilind nakin; di qad û platformên navnetewî de mafdariya gelê Kurd, mafê çarenûsiya gelê Kurd naqîrin. Çima em li Ewrûpa, li Emerîqa û li çaraliyên dinê nameşin; serî li Netewên Yekbûyî naxin; nameyan ji hemû berpirsiyarên dewletên dinê re naşînin; raya giştî ya dinê di derheqê doza xwe de agahdar nakin? Ma gelo emê vî karî bi tenê ji Telebani û Barzanî re bihêlin! Çima lobiyek navnetewî ya me Kurdan tune!

Çima, çima em di vê pîrsê de bédeng in. An ku em li benda bi destê hovan hilweşandina Dewleta Federe ya Kurdistanê ne!..

DIYARBAKIR NOTLARI:

Polisin kültüre katkısı

Delil Yurdatapan

'93 yılının son günlerinde PKK, bölgede gazetelerin dağıtım ve satışını tekrar yasakladı. Yine bayiler tehdit edildi, silahlar gösterildi, basımını devam ettirdiği için, Diyarbakır Söz gazetesi bombalandı, bölgedeki gazeteciler tekrar tehdit edildi. Ama Diyarbakır'da birkaç değişiklikle gazete satışları hâlâ devam ediyor. Karakol önleri, en işlek caddeler, polisevi, polis lojmanları, lokaller gibi yerler gazete satılan büfelerin yerini tutmuş, bayilerin görevini de polisler üstlenmiş. Bu tür yerlerdeki standların önünde insanlar gazete alabilmek için kuyruklar oluşturuyorlar, ne de olsa işin ucunda kupon var, ansiklopedi var. Polis de işini biliyor tabii, paranın üstünü vermek yerine göze çarpacak bir biçimde istiflenmiş 'Ortaoğu' gazetesinden bir tane veriyor. İstersen alma, karakol önündesin ve karşıdaki; 'Moğol' tipli silahlı bir polis. Daha önceleri bu standlarda 'Özgür Gündem' gazetesi de satılıyordu, polisler gazeteyi alanların kimliğinin fotokopisini çekiyordu. Sonra baktılar kimse almıyor, yük olmaması için satmaktan vazgeçtiler.

Özgür gündem gazetesinin Diyarbakır bürosuna bağlı olarak oluşturulmuş bir gazete dağıtım birimi var. Buraya günde 2 bin civarında gazete gelir. Bu gazeteler yaşları 8 ile 12 arasında değişen 50 civarında çocuk tarafından, elden satılır.

Diyarbakır'ın hemen her caddesinde ellerinde gazete satan bu çocuklar, gün boyunca polislerle kovalamaca oynarlar. Bu çocuklar her gün polisler tarafından yakalanır, dayaktan geçirilir, yaralanır, gazeteleri ellerinden alınır, paralarına el konulur. Bu olaylar, onlar için, hergün başlarına geldiğinden artık alışılmış günlük gelişmelerdir. Arasıra onlar da canlanır, pëxwas usulü kavgalara girerler polislerle. Küfür ederler, arabalarının camlarını kırarlar. Polis ne yapacak, 8 yaşında çocuk, yakalayabildiğinde

biraz daha fazla döver, tutup da Çevik Kuvvet'e işkenceye götüremez ya. Faili meçhul olma durumları da sözkonusu değildir, polisler için geriye tek çare kalır, kovalayıp, yakaladığında dövmek.

Gündem'in dağıtıcı çocukları için asıl büyük tehlikeyi, kendilerinden birkaç yaş büyük 'Hizbullahçı' ağabeyleri(!) oluşturuyor. Ne zaman, nerede ve hangi koşullarda önlerine çıkabileceklerini kestirmek zor oluyor. Malum ağabeyleriyle karşılaştıkları zaman, pëxwaslığın para etmediği andır -ki teketek olursa hiç düşünmez kavgaya girerler- kollarında, sırtlarında, satır yaralarıyla bürolarına dönerler, oradan da acile. Onun içindir ki çocuklar polise yakalanmayı ağabeylerine tercih ediyorlar.

Yeni yılın ilk günü sabahleyin büroyu henüz açmıştık ki, kapımız çalındı. Sayıları 20'yi bulan 10-12 yaşlarında bir grup çocuk, merdivenlere dizilmiş kapının önünde duruyordu. İlk tedirginlik ve şaşkınlığımızı atlattıktan sonra onları içeri aldık. Gündem'in dağıtıcıları olduklarını söylediler. Aralarından yaşça diğerlerinden biraz daha büyük bir çocuk, başı çektiğini belirtir bir edayla, politik terimler kullanmaya özen göstererek sorunlarını anlattı. Toplatma kararı olmadığı halde, polisler gazetelerine el koymuş. Kendi deyişiyle; polisler, PKK'nin gazete satışını tekrar yasaklamasına mîsilleme olarak gazetelerine el koymuş. Yurtsever demokratik bir dergi olarak, kendileriyle dayanışma içinde olmamızı istediler. Bizden destek sözü aldıktan sonra, diğer dergilere ve bazı sendikalara gitmek üzere büromuzdan ayrıldılar.

Kolayca anlaşılacağı gibi, bugünlerde Diyarbakır'da basını takip etmek hayli zor. Gidip polisten gazete almak kimimizin işine gelmiyor. Ama olayda polisin kültüre katkısını da unutmamak lazım, zira yakında cilt cilt ansiklopedi dağıtacaklar.

"Bugün eve erken gitmeliyim. Eşimin arkadaşları akşam yemeğe gelecek. Önce alışveriş yapmalıyım. Daha sonra dün akşamdan kalan bulaşıkları yıkamalı, evi temizlemeli ve yemek yapmalıyım. Aman allahım, derneğin düzenlediği gecenin biletlerini de satamadım! Gecede okumam gereken şiiri de ezberleyemedim."

"Birkaç gündür işe geç gidiyorum. Yakında beni işten atarlarsa hiç şaşmam. Peki o zaman ne yaparım? Eşimin zaten düzenli bir geliri yok. Bugün saat 18'de kadınlar platformunun toplantısı var. Ancak akşam evde yiyecek de yok. Alışveriş ve yemek yapmam lazım. Kayınvalidem de artık hiç çekilmiyor. İnşallah bu akşam gelmez; yine ne bu düzensizlik diye bağırarak. Ne kadar bencil bir kadın. Nedense bir işte çalıştığımı ve politik çalışmalara katıldığımı bir türlü düşünmüyor. Hep mükemmel bir ev kadını olarak görmek

rumluluklar ve iş yaşamı, siyasal çalışmalara büyük ölçüde katılımlarını engelliyor. Anne ve babalarının yoğun baskısından kurtularak özgür evlilikler yaptıklarını düşünürken, bu kez gizli bir erkek egemen aile kuşatmasıyla karşılaşılıyorlar.

"Sizce siyasal bir harekette bulunan kadınların başarılı olmasının ölçütü nedir?", "Üstlendikleri sorumlulukları yerine getirmeleri için asgari olarak neler yapmaları gerekir?", "Çatışmaları hangi alanlarda yaşıyorlar?" gibi soruları; siyasal ve demokratik kitle mücadelesine katılan farklı düzey ve yaşlardaki 20 Kürt kadınına sorduk. Aldığımız yanıtlardan, kadınların siyasal alanda yaşadıkları sorunları tespit etmenin yanında, örgütsel yapıların nasıl bir kişilik oluşturmak istediklerini de belirlemiş olduk.

Büyük çoğunluğu ailelerinden et-

NASIL BİR

kilde teklif aldım. Birden dünyam kardı. Tüm erkeklerden nefret etmeye başladım."

Bu suçlamaya maruz kalan erkekler ise, bayan arkadaşı, otoritesini güçlendirmek için kadınlığı kullanmakla suçluyorlar: "Bizlerle ayrı ayrı ilgileniyordu. Her birimize farklı mesajlar veriyordu. Bu mesajları biz 'bana ilgisi

latmada kavrayacak bayanlara da yardımcı olunmuyor.

BAŞARILI OLMANIN KOŞULU

Siyasal mücadeleye aktif olarak katılmak ve bu alanda verimli olmak isteyen her bayanın, ilk önce bu işe zaman ayırması gerekiyor. Ancak toplum, aile ve erkek egemen anlayış, kadını belirli işlerle sınırladığı için siyasal çalışmalara bir türlü gereken zamanı ayıramıyor. Kendini planlamayan; günlük, haftalık ve aylık bireysel çalışma programları hazırlamayan bir kişinin siyasal alanda iyi bir performans göstermesinin olanağı yoktur. Görüştüğümüz bayanların hemen hemen yüzde 98'i bireysel bir çalışma programına sahip olmadıklarını söylediler. Bayanlar "Hiçbirimiz profesyonel olarak mücadelede yer almıyoruz. Bunun için kadınlara sunulan bir imkan da yok. Birbirine yakın düzeyde olan erkek ve bayandan birinin profesyonel çalışması istendiğinde, tercih edilen erkek oluyor. Bayan ekonomik olarak kendisini finanse edebilmek için işgücünü satmak zorunda. Bir işyerinde günde sekiz-on saat çalışıldığı düşünülürse, geriye on-oniki saatlik bir zaman dilimi kalıyor. Bunun da dört saatini alışveriş, ev temizliği, yemek ve bulaşığa ayırdığında geriye yalnızca sekiz saatlik bir uyku süresi kalıyor. Okumaya zaman bile bulunmuyor. Ancak örgütün günlük işlerine katılabilmesi için uykudan ve ev işlerinden birkaç saat çalması gerekiyor" diyorlar.

DÜŞÜNCELERİNİ ÖZGÜRCE SAVUNMA

Günde iki saatini okumaya ayıramayan bir bayanın, siyasal anlamda bilinçlenmesi bir yana, kendini tanıma

istiyor. Peki yaşamını devrimci mücadeleye adanmış söyleyen eşime ne demeli? Annesinin yanında neden beni savunmuyor? Neden kadınlar platformunun çalışmasına katıldığım günlerdeki işleri üstlenmiyor?"

"Siyasal mücadeleye aktif olarak katılmak istiyorum. Ancak çocuk bakmaktan, evin temizliğini yapmaktan, bulaşık yıkamaktan kitap okumaya zaman bile bulamıyorum. Eşime sorunu açtığımda ise, 'sen de işin peşine fazla düşme. Ne bulursak onu yeriz' diyor. Hiçbir zaman evdeki işleri birlikte yapalım demiyor. Siyasal çevremizden arkadaşlar da eşimden farklı düşünmüyor. Çünkü hepsinin kafasında onlara destek veren zeki ve fedakar bir bayanla evlenmek var. Beni beklentileriyle kuşatıyorlar. Gizli bir kuşatma bu. Gücüm kırmaya yetmiyor. Aile kurumunun kadınlar için bir tuzağa dönüştüğünü söylediğimde ise 'sen de feminist Yelda gibi konuşun' diyorlar. Yöntemleri devletin yöntemiyle birleştiriyor. Devlet çoğu zaman haklı talepleri ezmek için aşırı uçları gündeme getirerek hedef sapırmıyor mu?"

Kürt ulusal demokratik hareketlerine şu veya bu şekilde katılan kadınların ortak yakınmaları bunlar. Bu kadınların büyük çoğunluğu evli, çocuk sahibi ve ayrıca değişik iş kollarında işçi, memur ve yönetici olarak faaliyet gösteriyorlar. Siyasal mücadeleye aktif olarak katılmak istiyorlar, ancak ailede üstlendikleri so-

kenerek siyasal mücadeleye katılan bu kadınlar, gerek devrimci demokrat erkeklerle yaptıkları evliliklerde, gerekse katıldıkları örgütlerde, gelişmelerini sağlayacak özgür bir ortamı bulamıyorlar. Teorik olarak "kadınların fiili katılımı olmadan devrim olmaz" anlayışı, pratikte yaşama olanağı bulamıyor. Sosyal ve kültürel yönden geri bırakılmış kadınlar, erkeklerle eşit bir sınava tabi tutuluyorlar. Çoğunluk bu nedenle örgütsel mücadeleye aktif olarak katılma şansını kaybediyor. Sınavı geçen birkaç kadına da, "Bunlar bizim kelaynaklarımız, iyi koruyalım" anlayışıyla yaklaşıyor. Hakettiklerinden fazla destek ve ilgi gören az sayıda kadınlar, kendilerini çevrelerinden daha zeki ve yetenekli görmeye başlıyorlar. Böylece bir anlamda yükseklik kompleksine kapılarak, kendi sonlarını da hazırlamaya başlıyor. Hele bayan, bekar ve güzelse, bu sevgi ve ilginin derecesi çok daha yüksek olabiliyor. 1989 yılında üniversitede okuyan bir bayan arkadaş anlatmıştı: "Devrimci mücadelede yer alan çok az sayıda bayandan biriydim. Erkek arkadaşlarım bana çok büyük bir değer veriyordu. Bu ilgi ve değerinden zeki ve yetenekli olmama bağlıyordum. Oysa gördüm ki, bana kişiliğimden ve düşüncelerimden dolayı değer verdiğini sandığım erkek arkadaşlarım, siyasi gelişmeye destek olmalarına evlenme teklifinde bulunmak için sıraya girdiler. Tam altı arkadaşımдан bu şe-

gece yarısı birlikte yolculuğa çıkabiliyorduk" diyerek kendilerini savunuyorlar.

Örgütlerin, kadınların siyasallaşması konusunda pratiğe dönük bir çalışmaları var mı?, "Var ama yetersiz. Erkeklerin giremediği alanlara daha çok kadınlar yönlendiriliyor. Bunlar daha çok, fazla beyinsel faaliyet ge-

"HERŞEYE 'EVET' DİYEN, BAŞKALARINI GÜÇLENDİRMEYE PROGRAMLANMIŞ, BAĞIMLI KADIN TİPİNİN DAHA ÇOK BENİMSENDİĞİ" Nİ BELİRTEN KADINLAR, "BİZDEN HEM İYİ BİR EŞ, HEM İYİ BİR KOMŞU, HEM İYİ BİR EV KADINI, HEM İYİ BİR GELİN, HEM İYİ BİR EVSAHİBİ, HEM İYİ BİR YOLDAŞ, HEM İYİ BİR SOSYAL VE CİNSEL ARKADAŞ OLMAMIZI İSTİYORLAR" DİYORLAR.

rektirmeyen sıradan işler" diyor kadınlar.

"Bir sorunu erkeklere bir kez anlattığımızda kavriyorsa, sosyal ve kültürel yönden geri bırakılmış kadınlara gerekirse 10 kez, 20 kez anlatmalıyız. Bu konuda en ufak bir bıkkınlık göstermemeliyiz. Çünkü insanlığın gelişimini onlar ve biz birlikte sağlayacağız" diyor bir siyaset bilimcisi. Bugün için bir sorunu kadınlara kavratmak için 10 kez, 20 kez anlatacak fedakar erkekler olmadığı gibi, 2-3 kez an-

ve tahlil etme birikiminden dahi yoksun olacağı söylenebilir. Biz yine de olaylara kötümser bir gözle bakmak istemediğimizden, bayanları siyasal çalışmaya ve okumaya zaman ayırmış olarak düşünerek başarılı olmanın ikinci koşulu olan düşüncelerini özgürce savunma ve güçlü bir inançla sahip olma şartı üzerinde duruyoruz. Bu inanç, üstünde en küçük bir gölge bile bulunmayan bir inanç olmalıdır. Çünkü kaygılar, en küçük bir çatlak ya da yarıktan çok kolay sızmayı bilirler. Sağlıklı

R KADIN?

R. Arya

tercihte bulunmuş bir insanın, izleyen süreçte bu düşünceleri kuşkuyla ke-mirmekten vazgeçmesi gerekir.

"Bayanların en dayanıksız olduğu konulardan biridir bu. Düşüncelerini savunabilmeleri için güçlü bir kişiliğe sahip olmaları gerekir. Geleneksel kadın tipolojisi 'onay almaya', mümkün olduğunca 'hayır dememeye' ve kendini sevdirmeye koşullu olduğu için, çevresi kendisinden bunlara uygun davranmasını bekler. Davranmazsa anında dışlanır. Çünkü kendini değil, hep başkalarını güçlendirmeye programlanmıştır" diyor, beş yıldan bu yana siyasal mücadeleye aktif olarak katılan Elif.

Siyasi kadın deyince akla hep rahat ve özgür yaşayan kadınların geldiğini belirten Mukaddes de, "Ama gerçek böyle değil. O güçlü imaja sahip kadın, evine girer girmez mutfak önlüğünü takip elektrik süpürmesini eline alır. Siyasi bir erkek, eve para getirdikçe görevini yapmış sayılır. Kadın hem iyi eş, hem iyi anne, hem iyi komşu, hem iyi ev kadını, hem iyi gelin, hem iyi ev-sahibi, hem iyi sosyal ve cinsel arkadaş olmalıdır. Yani Süper kadın!..Siyasal çalışmasından çok gözler bu rollere dikilidir. Buna uymazsa kendi de kadınlığını eksik hisseder. Kimse erkekten ne fiziksel ne de manevi açıdan kusursuz olmasını beklemez, ya kadından? İkinci işyeri olan evinde de başarılı olmak zorundadır kadın. Zamanını ve enerjisinin tamamını siyasal çalışmaya vermeyen, bir yandan kariyerin, öte yandan çocuğun okulu, akşamki yemeğin organizasyonu ve eve dair yapılacak işlerin çektiği kadın 'bölünmüşlüğü'nün son perdesi'ni oynar" diye anlatıyor.

BEN OLMAK

Hepimiz her fırsatta, özgürlük ve bağımsızlığı benimsediğimizi söyleriz. Pratikte ise bu konuda uygulanacak hareketler, topluma biraz sert gelir. Kişiliğimizden taviz vermeyi kabul eder; daha yumuşak, daha işimize gelen koşullarda yaşamayı yeğleriz. Nasıl bir kadın isteniyor sorusuna üçüncü yanıt işte burada; "ben" olmak cesaretini gösterebilmede saklı. Bir insanın siyasal mücadeleye zaman ayırması, güçlü bir inanca sahip olması, gelişmesi için yeterli değil; bireysel olarak "ben" olma cesaretini de göstermesi gerekir.

Örgüt ve aile içinde "ben" sözcüğü, kişinin kendi yeteneklerine güvenmesinin, kendi olanaklarıyla yetinmek istemesinin dışarıya bir açıklanmış biçimidir. Bu, bütün bir yaşamı kapsar, kimi kez de "biz" sözcüğü kullanılarak, "ben" sözcüğüne biraz tatil yapma fırsatı verilmek istenir. Hayatımızın bizden beklediği savaşımı vermeden, sadece nefes almak biçiminde bir hayata katılmak; basit zevkleri sorumluluk duymaya, konforu kendimize hakim olmaya tercih etmek demektir. Fakat bunun faturası biraz

pahalı ödenir, yaşama bağlılık duyguları yitirilmiş olur. İnsan, bunların farkına, olay başına geldiği zaman varır, o zaman da iş işten geçmiş olur.

Kadın için "ben" olmak cesaretini göstermek, erkeğin "ben" cesaretinden çok daha büyük bir cesaret ister. Bunun için kadının, baba, abi, eş ve çevresini karşısına almayı göze alması gerekir. "Bir demokratik kitle örgütünün faaliyetlerine katıldığım için her gün eve geç geliyordum. Babam bir iki gün sesini çıkarmadı. Fakat benim dernekte çalışmamda ısrarlı olduğumu görünce, önce bayan olarak geç saatte eve gelmemin yanlış olduğunu söyledi. Onu dinlemediğimi görünce kadınlığımı aşağılayan hakaretlerde bulundu. Birkaç kez de dövdü. Bu ortamdan kurtulmak için aynı ideolojiyi paylaştığım bir arkadaşım ile evlendim. Evlendikten sonra da, siyasal faaliyetlerimi aynı tempoda sürdürürken ilk önce eşimin ailesi bana tavır aldı (tavır alanlar arasında devrimci olduğunu söyleyenler de vardı). Daha sonra eşim, yetersizliği ve hatalarımı bana karşı kullanmaya başladı. Amacımın ne olduğunu bilmiyordum, ancak siyasal faaliyetlerimden rahatsızdı. İnsanların beni kullandığını söylüyordu. Bir insana hata ve eksikliğini giderecek yeni önerilerde bulunulmadan sürekli hatalarını gündeme getirmek dostça değil. Kürdistan'da tek başına yaşayacak kadar kendimi güçlü hissetmediğimden gelişmeye pek açık olmayan bu evliliği sürdürüyorum. Ancak 'ben' olmanın faturasını ağır ödeyerek" diyor Zozan.

Bir kadın gerek siyasal ve gerekse mesleki faaliyetlerinde ne kadar başarılı olursa olsun, evinde alabildiğine bağımlı, alttan alan, kararlara pek katılmayan, uyumlu kadını yaşar. "Ben" olmaya yer yoktur. Çünkü o doğuştan şırınga edilen suçluluk duygusu yok mu! Eşi, doğuştan koltuğa ayaklarını uzatıp gözlerini dinlendirerek stres atma hakkına sahiptir. Kadının yorunluğunu paylaşmaz. Sorunlarını sadece paylaşmak için bile anlatamaz, çünkü "şöyle davranmalıydın, yarın git şöyle söyle" uyarılarını alır hemen.

HAYIR DEMEK

Kadınların ve sömürge ülke insanının pek alışmadığı bir kavramdır "hayır" sözcüğü. Çünkü hep "evet" diyebilmek için yetiştiriliyorlar. Ailede ve toplumda yukarıdan getirileni onaylayan, bağımlı insan tipi yaratılıyor. "Büyük insanların arkasında hep başarılı kadınlar vardır" sözü, işte bağımlı kadın tipi anlayışının bir başka şekilde ifade edilmesidir. Neden "Başarısız kadınların önlerinde hep başarılı erkekler vardır" denilmiyor. Çünkü özverili, fedakar kadın tipi dayatılır; fedakar erkek tipi değil. Asgari düzeyde eşine destek olan erkeğe de "kılıbık" ve "kişiliksiz" suçlamaları yaşıyor.

Kadın siyasal mücadele içinde kendine bir yer edinmek ve kaderini belirlemek istiyorsa, her şeyden önce "hayır" demesini öğrenmelidir. Bütün dış dünyaya bir "hayır" diyebilmek; kendi özkışılığımıza bir "evet" demeye bedeldir. "Ben" diyebilmek için, önce "hayır" demeye alışmak gerekir. Bu alışkanlık çok doğal olarak kolayca kazanılır. Çünkü bebekler dahi "evet" demeden çok daha önce "hayır" demeyi öğrenirler. Fakat sonradan görülen eğitim, hayır demeyi bir süre sonra unutturur. Ne var ki ailede ve toplumda, kadına evet deme alışkanlığı aşılmanmaya çalışılır. Ancak o zaman ortaya daha az sorun çıkar, yönetim daha kolaylaşır.

"Hayır" sözcüğü ilkel, kabadır, anlamsızdır, haşındır, dıştan çok kötü görünür. Aynı zamanda benliğimizi görev, sorumluluk, sevgi, dostluk, dayanışma, çevreyle uyumlu yaşama gibi dalgalar halinde gelen akımlardan koruyan bir sığınak gibidir. Eğer "hayır" sözcüğünü kullanmak bize biraz kaba ve sert geliyorsa, o zaman ülkemizin parçalanıp bölüşülmesine ne diyeceğiz?

dınlara aktardılar. Kocalar, sevgililer ve abiler siyasi yaşamla ilişkilerini ke-since, eşler ve kızkardeşler de kadın derneklerinden ayrıldılar.

Bugün, ailenin belirlediği bir eşle birlikte olmamanın veya erkeklerin kadınlar adına hazırladığı bir çalışma programında yer almak istememenin yolu, yalnızlığı göğüsleyecek bir mücadeleden geçiyor. Görüştüğümüz kadınların büyük çoğunluğu, "Bir tartışma ortamında bile yalnız kalmaktan korkuyorum. Hemen uzlaşacak birilerini arıyorum. Bu korku öyle yoğun olarak yaşıyor ki, yalnız kalma cesaretini gösteremediğim zaman rahatlıkla kendi hemcinslerime ihanet edebiliyorum" diyebiliyor.

Kürdistan'ın tüm parçalarında bugüne dek, gerek askeri ve gerekse siyasi alanda yer alan kadınlar, hep erkek arkadaşlarının kendileri adına belirlediği programlar çerçevesinde mücadeledeki yerlerini aldılar. İstisnalar üzerinde durmuyorum. Zekası ve yeteneğiyle iyi yerlere gelen kadınlar da oldu. Ancak istisnalara göre

***SİYASAL VE DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİNDE DEĞİŞİK DÜZEYLERDE YER ALAN 20 KADINLA GÖRÜŞTÜK. KADINLAR, PARTİ VE ÖRGÜTLERDE KENDİLERİNİ GELİŞTİRECEK EŞİT VE ÖZGÜR BİR ORTAMIN OLMADIĞINI SÖYLÜYÖRLER.**

Hayır deme cesareti, kendimizi suçlama duygularını tersine çevirebilecek, onun üstesinden gelebilecek kapasitemizi işletebilmemize bağlıdır. Başka bir anlatımla, dışarıdan yapılan bütün taleplere boyun eğmemek için, insanın kendi içinde bir savaşımı gerçekleştirebilmesine bağlıdır.

YALNIZLIK KORKUSU

Bir insanın birey olarak siyasal alanda birşeyler yaratmasının yolu yalnızlığı göğüslemesinden geçer. Feodal ilişkilerin

ağırlıkta olduğu bir toplumda "kadın" ve "siyaset", pek birarada gitmeyen sözcükler. Şimdiye kadar ailede ve toplumda gücü elinde bulunduran erkek olduğu için, siyaseti de hep kendi kurallarına göre oynadılar. Lojistik destek aldıkları kadınları da pek ihmal etmediler. Siyasi hareketin gelişmesine bağlı olarak kadın dernekleri kuruldu. Dernek yönetimine eşler, sevgililer ve kızkardeşler getirildi. Erkekler oturup kadınların çalışma programlarını hazırladılar. Görev verdikleri kadınları yetersiz bulunca, onlar adına "kadın sorunu"yla ilgili (sanki kendileri yaşıyormuş gibi) yazılar hazırladılar. Daha sonra bu kadınlar, kocalarının ve abilerinin kendileri için hazırladığı yazıları, seminerler düzenleyerek ka-

politika üretilmez.

Siyasi hareketlerin üst yöneticiliğine kadar yükselen iki-üç kadının da, hep erkeklerin dümen suyuna göre hareket ettikleri ileri sürülüyor. Bu az sayıda kadının kendi hemcinsleriyle ilgili sorunlar konusunda pratiğe dayalı hiçbir çözüm geliştirmedikleri belirtiliyor. Kendilerini kadınlıklarından soyutlamalarına rağmen, siyasal hataları nedeniyle, erkek arkadaşlarından farklı olarak kişisel yaşamlarına ve kadınlıklarına yönelik bir yığın suçlamaya maruz kaldılar.

En gelişkin ilişkinin ve en güzel dünyanın yaratılmasının yolunun eşit ve paylaşımaya dayalı bir mücadeleden geçtiği anlayışından hareketle, Kürt kadını kendisini yeniden yaratmalıdır. Bu yaratımın yolu, siyasal mücadeleye aktif olarak katılmaktan, bu işe zaman ayırmaktan, eşitliği köstekleyen her türlü düşünceye hayır demekten ve kendine güvenmekten geçiyor.

Ne dersiniz?

PARADİGMA

M. Ali URAL

Zoru aşmak...

Fizikte, termodinamiğin önemli bir yasası var. Şöyle: Kapalı bir sistemde, aynı dış etkileşme altında, farklı kutuplarda bulunan farklı özellikteki unsurlar zorunlu olarak biraraya gelip benzer bir konumda birleşirler...Bu yasa toplumsal planda konumlanan sınıf ve katmanlar için de aynı işleve sahiptir. Dış olumsuz baskı ve haksızlıklara uğrayan toplumun değişik kesimleri, bir yerden sonra, buna karşı zorunlu olarak birleşir ve benzer bir konum alırlar.

Davranış psikolojisinde de benzer örnekler var: Özellikle, kirpilerin davranışlarını inceleyen bilim adamları şu önemli sonucu çıkarmışlar: Soğuk hava koşullarından etkilenen kirpiler biraraya gelip sıkışır. Bu, öylesine bir yavaşlama ki, hiçbirinin dikenleri bir diğere batmayacak şekilde oluyor. Böylelikle hem birbirlerine ısılarını verirler hem de dikenlerini birbirlerine batırmadan, donma tehlikesinden kurtulurlar.

Bu zorunlu konumlanmada şu güdü egemendir: Bir diğere asgari ısıyı öbürünün yaşamsal gereksinimi. Biri tek başına bu koşullar altında yaşamını sürdüremez. Bu yüzden biraraya gelmek ve dikenleri birbirine batırmadan konumlanmak zorunlu. Kirpiler, bu zorunluluğu "kavramış".

Ülkemizde hayat, politikada kıvrak olmaya zorluyor. Çünkü, güçlü devletlerin hesapları Ortadoğu'da düğümleniyor. Bu, ister istemez Ortadoğu'da yaşayan halkların yaşamlarını, geleceklerini, hatta yönetim durumunu derinden etkiliyor. Bütün güçlü devletler Ortadoğu'daki zenginlikten pay almak için, pastanın daha büyüğünü ele geçirmek için cebelleşiyor. Ortadoğu'da istikrarın dengeye ulaşmaması en çok bu yüzden.

Güçlü devletlerin el attığı ve birçok sorunun karmaşıklaşmasına yol açtığı bu dünyanın en zengin bölgesinde, Kürtler de yaşıyor ve mücadele ediyor. Kürtlerin; düşmanı çok, dostu ise çok az. Hiçbir devlet, Kürtlerin, yani bu zenginliğin, bu pastanın gerçek sahibinin bölgenin bir kısmını tek başına tasarruf etmesini istemiyor. Bu yüzden güçlü devletlerin Kürt politikası oldukça çelişkilidir. Garip ve dönektir.

Kürt coğrafyasında istikrarsızlığın sürekliliği, halkların değil, yabancı devletlerin çıkarlarını beslemeye yarıyor.

Kürtler burada elbet ince ve kıvrak politikalar yürütmek zorunda. Yaşamak ve varolmak için, dünyadaki değişime ayak uydurabilen yeni ilişkiler kurmak, artık kaçınılmaz olmuştur. Kürtler Körfez Savaşı'ndan sonra bu anlamda bir halka yakalayabildiler. Kürt Federe Devleti şu andaki maddi varlığını, topekin olarak Kürt ulusal dinamiklerinin, yeni dünya düzeni sürecini iyi kavramış olmalarına borçludur. Eğer Kürtler bütün ulusun iradesini dengeli bir biçimde ortaya çıkararak Cephe gerçekliğine ulaşmasalardı, bugün böyle bir sonuç da alamazlardı. Kürt partileri, aydınları, politikacıları, Birlik olmanın ve ortak konumda güç ortaya koymanın önemini Güney'de nihayet görebildiler. Bunun sonuçlarının Kürtler için ne anlama geldiğini, şimdi daha çok kavramışlar. Birlik-bütünlük halinde, bütün ulusal güçler, şimdiki konumu el ve güç birliğiyle sürdürmeye çalışıyorlar.

Kuzey'de süren şiddet ve baskılar bütün Kürtleri perişan etmiştir. Yerinden yurdundan olan milyonlarca insan aç ve çaresiz. Halkın bu trajedisi herkesi derinden etkiliyor ve yarınları belirsiz kılıyor. Kürt partilerinin herbiri ayrı bir mecrada yürümeye mahkum etmiş kendini... Özgürlük ve demokrasi mücadelesi bu haliyle elbetteki ancak cılız bir etki yaratacaktır. Tek başına hiçbir örgütün ya da partinin etkili olacağını düşünmek ise büsbütün dünya gerçekliğinden habersiz olmakla eş anlamlıdır. Kürt dinamizminin farklı bir unsuru olmadan öbür unsurunun mücadeleyi tek başına sürdürmesi, hatta yaşatması mümkün değil. Böyle bir anlayış sakat ve bilime aykırıdır. Birinin başarı ya da başarısızlığının, hatta yaşamaya ya da yaşamamasının da bir diğere varlığına bağlı olduğunu kavramak daha gerçekçi ve güven vericidir. Bu gerçeği artık herkesin önemsemesi gerekiyor. Birlik olmadan bir sonuca ulaşamayacağını, kurtuluşun kazanılamayacağını, tarih bir çok örnekle göstermiştir. Kürtler bir tek yapı ya da grubun kurtarabileceğini sanmak, Kürt gerçekliğini kavramamaktır. Zaman yitirmek ve yoğun bir enerjinin tüketilmesine de hizmet eder böylesi bir anlayış.

Benzer sorunları olan ve bundan aynı derecede etkilenen Kürtler ve siyasal dinamikler, ortak bir konumda biraraya gelmek zorundalar. Bu zorunluluk, küçük hesapları, siyasal niyetleri aşar. Sorun, insanlarımızın bunu kavramasında. Birlik; birinin diğere konumunu gözetmediği, dengeli ve hassasiyeti esas alan ölçüler çerçevesinde gerçekleşebilir. Aksi bir tutumla birliğe ulaşamazsınız. Hele böylesi koşullar altında herbiri birliğin bileşeni olabilecek ve çeşitli sorunlardan aynı şiddette etkilenen kesimlerin konumunu görmekten hiç gelemezsiniz. Dengeli olmak şarttır.

Birlik güven yaratıyor. Birlik söylemi, kitleleri haklı olarak heyecanlandırıyor, coşturuyor. Dengeli, demokratik ve farklı konumları içtenlikle korumayı esas alan anlayışlara, yığınlar her zaman olumlu bakıyor. Bugün de her alanda birlik için ortaya konan çabaları, yığınlar heyecanla ve umutla izlemekte. Buna her alanda önem vermek gerekiyor. Birlik söylemini gündemde tutarak her olan biteni "kendine endeksleme" anlayışından tarafların kaçınması, herkesin yararına. Aksi bir tutum, herkesin zararına olacak.

Kitleler, içi boşaltılmış birlik söylemlerinden pek etkilenmezler. Böyle bir söylemin etkisini beklemek de, oylumu dar bir ütopyaadan başka bir şey ifade etmiyor.

MÜDÜRLER, ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLERİ TELEFONLA İSPIYON EDECEK

Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne bağlı Milli Eğitim Teftiş Kurulu, müdürlerden, öğretmen ve öğrenciler hakkında her 10 günde bir telefonla rapor alacak. Müdürlerin ve öğretmeni ve öğrencilerin devamsızlıkları, nakil belgesi alanların sayısı, bölücü eylem ve propaganda faaliyetleri, gruplaşmalar ve içerikleri gibi konuları kapsayacak.

DIYARBAKIR(MedyaGüneşi)- Milli Eğitim Müdürlüğü Teftiş Kurulu Diyarbakır'da ki okul müdürlerinden her 10 günde bir periyodik olarak telefonla rapor alıyor. Rapor, öğretmen ve öğrencilerin devamsızlıkları, nakil belgesi alan öğrenci sayısı, okuldaki bölücü eylem ve propaganda faaliyetleri gibi konuları ele alıyor. Bu raporlar, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'nde değerlendiriliyor.

24 Aralık günü başlatılan uygulamayı, MİT'çi olarak da bilinen Milli Eğitim Müdürlüğü Teftiş Kurulu Başkanı **Ahmet Hamdi Bayraktar** yürütüyor. İlk rapor, telefon zinciri diye anılan bir yöntemle 27 Aralık günü alındı. Uygulamaya Diyarbakır'da bulunan özel okullar, şoför eğitim okulları ve dershanelerin de dahil olduğu bildirildi. Resmî olarak alınıp, Olağanüstü Hal Bölge Valiliği'ne gizli olarak verildiği öne sürülen bu bilgiler, tüm öğretmen

ve öğrenciler için tehdit oluşturuyor. Bu rapor Diyarbakır'ın Lice ve Kulp ilçelerindeki okul müdürlerinden her gün alındığı ve daha geniş bilgiler içerdiği öğrenildi. Raporların valilikçe değerlendirilip, içerdiği bilgiler ışığında her okul için ayrı bir dosya tutulduğu da gelen bilgiler arasında.

Geçtiğimiz Aralık ayının 22'sinde de Diyarbakır'daki tüm okul müdürleri ile Terörle Mücadele Şubesi'nden bir yetkili, Vali Yardımcısı ve Milli Eğitim Müdürü'nün katıldığı bir toplantı düzenlenmişti. Toplantıda okul müdürleri sürekli tehdit edilip, kendileriyle işbirliği yapmaları istenmişti.

Telefon zinciri ile tüm okullardan istenen raporda yeralması gereken bilgiler ise sırayla şunlar:

- 1) Son on gün içerisinde öğretmen ve öğrenci devamsızlıkları,
- 2) Son on gün içerisinde nakil belgesi alan öğrenci sayısı,
- 3) Bölücü örgütün okullara yönelik eylem ve propaganda faaliyetleri,
- 4) Öğrenciler arasında gruplaşma olup olmadığı, gruplaşma varsa mahiyetinin ne olduğu.

Önümüzdeki günlérde bu raporlarda yeralan soruların daha da genişletileceği görüşü, ilgili çevrelerce dile getiriliyor.

EĞİT-SEN VİZİTE EYLEMİNE KATILMAYACAK

DIYARBAKIR(MedyaGüneşi)- Eğitim-Sen sendikasının bölgedeki şube ve temsilcileri, 13 Ocak'ta yapılacak olan ve tüm kamu çalışanları sendikalarının katılacağı toplu viziteye çıkma eylemine katılmadı.

Eğit-Sen Diyarbakır şubesinde 8 Aralık günü, bölgedeki tüm şube ve temsilcilikleri kapsayan, genel merkezden yetkililerin de katıldığı bir toplantı düzenlendi. Toplantıda 13 Ocak'ta tüm kamu çalışanları sendikalarının düzenleyeceği toplu viziteye çıkma eylemi tartışıldı. Genel merkezden gelen bir yetkili, toplantıdaki konuşmasında; eylemin, grevli toplu sözleşme, kirli savaşın son bulması ve terörle mücadele yasasının kaldırılması amacıyla tasarlandığını söyledi. Toplantıda söz alan bölgedeki sendika yetkilileri, bugüne kadar 17 öğ-

retmenin öldürüldüğünü ve birçok öğretmenin yaralandığını ya da işkence gördüğünü belirterek, bu eylemin bölgede yapılabilmesi için, yeterli derecede can güvenliğinin bulunmadığını dile getirdiler.

Toplantıda ayrıca söz alan sendika üyeleri, genel merkeze yönelik çeşitli eleştirilerde bulundular. Bugüne kadar öldürülen, yaralanan ve işkence gören öğretmenlere ve ailelerine karşı, genel merkezin duyarsız kaldığı, programda olmasına karşın anadilde eğitime gerekli duyarlılığın gösterilmediği şeklindeki eleştiriler, üzerinde en çok durulan konular oldu.

Toplantı sonunda, bölgedeki şube yöneticileri ile temsilciler, eylemi destekleyeceklerini, ancak katılmayacaklarını açıkladılar.

ANTEP'TE MEMUR SENDİKALARI PLATFORMU'NDAN PROTESTO EYLEMİ

ANTEP (Medya Güneşi)- Çeşitli sendikalara üye memurlar, memur sendikaları platformunun kararıyla toplu vizite eylemi yaptılar.

13 Ocak tarihinde GASKİ işletmeleri önünde biraraya gelen yaklaşık 1000 kişilik kalabalık, bir saat süreyle burada eylem yaptı. Çeşitli demokratik kitle örgütlerinden ve siyasal çevrelerden katılımcıların da desteklediği toplantıda platform sözcüsü tarafından okunan yazılı bir açıklama yapıldı. Açıklamada, hazırlanmakta olan Terörle Mücadele Yasası ve seçim mevzuatında yapılan değişiklikler eleştirildi, kamu çalışanlarının çeşitli sorunları dile getirildi.

Memur maaşlarına yapılan düşük artışları ve zamları protesto çerçevesinde düzenlenen yarım günlük iş bırakma ve toplu vizite eylemi olaysız sona erdi.

Öte yandan 9 Ocak tarihinde Ga-

ziantep'in Şehitkamil İlçesi'nde DEP İlçe binasının açılması nedeniyle bir tören düzenlendi. Törene, çeşitli demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri ve kalabalık bir yurtsever kitle katıldı.

Açılıştaki konuşma yapan DEP Antep İl Başkanı **Dr. Mevlüt İLİK**, DEP'in, yerel seçimlere katılacak diğer partilerden farklı bir parti olduğunu, holdinglerin, büyük şirketlerin partisi olmadığını belirterek DEP'in demokratik, insan haklarına saygılı bir kitle partisi olduğunu söyledi. Şehitkamil DEP İlçe Başkanı **Halil ASLAN** ise yaptığı konuşmada; "İlçe teşkilatımızın kuruluşu ile yöre halkımıza daha yakın olmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Bu coşkun katılım gösteriyor ki, halkımız DEP'in özlemine çekmektedir" diyerek, "İleriki süreçte demokratik kitle örgütleriyle ortak bir çabanın geliştirileceğini" belirtti.

KISA* KISA* KISA

Mexico City'de Zapata Ulusal Kurtuluş Ordusu'nun eylemlerini desteklemek üzere demokratik kitle örgütleri, sosyalist örgütler, Üniversite öğrencileri 12 Ocak günü büyük bir gösteri düzenlediler. Binlerce kişi, demokratik adımlar atılması doğrultusunda sloganlarla meydanları doldurdu. Devlet başkanı ateşes ilan ettiğini, eğer direnişçiler hükümet kuvvetlerine ateş etmezse kendilerinin ateş açmayacaklarını duyurdu. (13 Ocak, CNN)

Guatemala hükümeti ile Guatemala Ulusal Devrimci Birliği (URNF) gerillaları ülkede 33 yılda, bu yana süren iç savaşın son bulması için Birleşmiş Milletler gözetiminde görüşmelere başlama kararı aldılar. (14 Ocak, Reuter)

Peru'da devlet başkanı Alberto Fujimoro'nun idam cezasıyla ilgili, Anayasal düzenlemeleri içeren açıklamasının ardından, bir hafta boyunca başkent Lima da bombalar patladı. **Aydınlık Yol** gerillalarının bombalama eylemlerinde 1 kişi öldü, 53 kişi yaralandı. Peru'da süren iç savaşta şimdiye kadar 30.000 kişi hayatını kaybetti.

Middle East Watch adındaki bağımsız insan hakları kuruluşu son raporunda Cezayir'deki işkence haksız sorgulama ve yargılama olaylarına dikkat çekti. Cezayir'de terörle mücadele yasasıyla birlikte 93 yılı içerisinde, 400 idam cezası verildi. 26 kişi idam edildi. Arap ülkeleri içerisinde Irak'tan sonra Cezayir insan haklarıyla ilgili ihlallerde önde geldiği belirtiliyor.

Güney Afrika Ulusal Kongresi (ANC) liderlerinden Cyril Ramaphosa ve aynı zamanda Güney Afrika Komünist Partisi liderlerinden Joe Slovo kendilerini yapılan silahlı suikastten sağ kurtuldular. Siyasal gözlemciler, 2 lidere yapılan suikastın, ülkedeki demokratikleşme süreci ile son bulacağını bildiriyorlar. Mandela'dan sonra ANC liderlerinden en önemlisi olan iki liderden Ramaphosa daha önce de 1992 de Ciskei'de yapılan ve 28 kişinin öldüğü katliamdan da sağ kurtulmuştu. Suikast girişimi sırasında iki liderin polis korumasından yoksun oldukları belirtildi. Johannesburg polis şefi liderlerin koruma istemediklerini basına duyurdu. (10 Ocak, Guardian)

Birleşmiş Milletler askerleri Somali de çay satıcısı bir hamile kadını Megadişu hastanesinin önünde vurdular. (10 Ocak, Reuter)

Güney Afrika Cumhuriyetinin Kuzey komşularından Tanzania Pan Afrikanist örgütü gerillalarının Tanzania sınırlarını kullanmalarını yasakladığını duyurdu. Tanzania hükümeti 1990 da başlayan Güney Afrika Cumhuriyetindeki yumuşama giderek görüşmeler sürecinde böyle bir karar almıştı, ancak bunu uygulamıyordu. Güney Afrika da seçim sürecine girilmesiyle beraber bu kararını uygulayacağını duyurdu. Tanzania ve Zimbaveve Güney Afrika İrkçi yönetimine karşı muhalif grupları destekliyorlardı. (12 Ocak, Guardian)

Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu: **BU SAVAŞ YENİ DEĞİL AMA SON OLACAK!**

Özlem Alpşen

Meksika'da ulusal çelişkinin kökleri 500 yıl öncesine Mayalar'a dek iniyor. Meksika tarihi ulusal eşitsizliğin, ulusal çelişkinin neden olduğu ayaklanmalar ve isyanlarla dolu.

Chiapas, Meksika'nın güneyinde, Meksika yerlilerinin yaşadığı bir bölge. Mayalar'dan kalma güre ormanlar, Spaniard'lardan kalma barok koloni kiliseleri ve iki kültürün burda karşılaşmasından bu yana yaşanan eşitsizlikle tanınıyor.

Bölgedeki yerliler 20 fazla dil grubunun mirasçısı. Toprak sahiplerinin hizmetinde, feodal bir düzende yaşıyorlar. Ağalarsa 65 yıldır Meksika'yı yöneten Resmi Devrimci Parti'ye entegre durumda. Chiapas, binlerce Guatemalalı mülteciyi de barındırıyor. Bölgenin zenginliği ise Avrupalı ve melez grupların elinde.

Chiapas eyaleti Meksika'da okuma-yazma oranının en düşük olduğu bölge. Mayalara karşı yürütülen tarihsel ayrımcılık politikasının, sadece ekonomik değil kültürel bir içeriği de var. Bölgede her beş çocuktan yalnızca biri ilkokula devam edebiliyor. Ayrıca elektrik bağlanmış ev sayısı da diğer bölgelere oranla çok düşük.

General Emilano Zapata... Meksika'nın devrimci kahramanı. 1910-17 Meksika Devriminde kitleleri devrime taşımış. Onun "Toprak ve Özgürlük" sloganı hala dillerde. 1929'da Zapata'nın ölümüyle Resmi Devrimci Parti yönetimi ele geçirmiş ve 65 yıldır tek partili iktidarı koruyor. Meksika'da rüşvet ve şiddet, almış başını gidiyor. Yönetim, devrimci ulusalcılara karşı yıllardır inanılmaz bir vahşet uyguluyor.

Ve işte yeni yılın ilk günü, adını devrimci kahraman Zapata'dan alan coşkun bir ordu, Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu, hükümete savaş ilan ediyordu.

Zapatista Ordusu'nun genç lideri, kendisini "Guatemala sınırındaki Chiapas eyaletinden yoksul bir köylü ailenin çocuğu" olarak tanıtır. Genç lider, "iş yok, okul yok, toprak yok, Bunlar seçimlerle çözülecek sorunlar değil. Biz sosyalizmi inşa etmek zorunda olduğumuza inanıyoruz. Bu savaş elbette 2-3 yıl sürecek basit bir savaş değil. Belki de 25-30 yıl sürecek zorlu bir savaş, ilan ettiğimiziz..." diyor, haklı kavgalarını dünyaya tanıtırken.

3 Ocak Pazartesi günü, Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu, aralarında Altamirano da olmak üzere 4 yerleşim birimini ele geçirdi.

5 Ocak Çarşamba günü Meksika ordusu Mayaların yaşadığı Güney Meksika'yı bombalamaya başladı. Bir İçişleri Bakanlığı yetkilisi basına yaptığı açıklamada, Meksika ordusunun sadece kendisini koruduğunu iddia etse de bombalama sırasında sivil halkın büyük zarar gördüğü kesin. Orduya göre 1 ve 5 Ocak tarihleri arasında yaşanan çatışmalarda 59 gerilla ve sadece 27 sivil ve polis öldü. Meksika basını ise ölü sayısının 400'ü bulunduğunu iddia ediyor.

Şu anda Chiapas eyaletinde, Guadalupe Tepeyac adı verilen bölgede resmi bir yönetim kadrosu yok. Gerillaların elinde 100 kadar esir var. Chiapas eyaletinin eski yöneticilerinden General Absalon Castellanos da bunların arasında.

Gerillalar güneyde başlattıkları bombalama eylemlerini ülkenin başkentine kaydırmayı hedefliyor. Mexico City'de günlük olarak çıkan Universal gazetesi Zapataların başkentte illegal olarak örgütlenmeye başladığına dair mesaj aldığını yazdı. Dolayısıyla hükümet çevreleri panik içinde. Hatta El-Salvador, Guatemala, Nikaragua ve Honduras devlet başkanları, Carlos Salinas de Gortari'ye dayanışma duygularını göstermek üzere Meksika'da toplanmışken yapılan bomba ihbarı büyük bir korku yarattı.

Diktatör Salinas, Zapatista hareketinin bu denli iyi örgütlenmiş ve gerillaların iyi eğitilmiş olmasını, hareketin kilisenin de yardımıyla dış güçlerce yönlendiriliyor ve destekleniyor olmasına bağlıyor. Son günlerde hükümet Roman Katolik Kilisesi papazı Samuel Ruiz'i ayaklanmanın sorumlusu olarak göstermeye başladı, Roman katolik kilisesi 1980'lerde El Salvador'daki iç savaşta olduğu gibi, Güney Meksika'da da ayaklanmacılara destek veriyor. Kilise, "Liberasyon Teolojisi" olarak bilinen doktrinle, yoksulların adalet için verdiği savaşları destekliyor.

Diktatör Salinas, gerilla savaşından vazgeçecek olan gerillalara af sözü verdi. Salinas, 10 Ocak'ta Chiapas eyaleti yöneticisi Patrocino Gonzales'in istifasını, insan hak-

larını ihlal ettiği yolundaki raporları gözönünde bulundurarak kabul ettiğini ve yerine Jorge Carpizo'yu atadığını, ayrıca bölgede barış ve uzlaşmanın yeniden sağlanması için bir komisyon oluşturduğunu açıkladı.

Dünya basını ise 1970'lerden beri Meksika'da örgütlenen bu ilk gerilla hareketinin zamanlamasına dikkat çekiyor. Zapatista ordusunun, savaş ilanını bilinçli olarak Kuzey Amerika Ticaret Anlaşması (NAFTA)'nın uygulanmasıyla eş zamanlı yaptığı düşünülüyor. Öte yandan Meksika'da bu yıl seçim yılı.

Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu'nun 1 Ocak'ta yayınladığı ilk bildiri ise şöyle:

Lideri Carlos Salinas de Gortari olan ve diktatörlüğün temel yatağı durumundaki iktidar partisinin

konrolü altında bulunan federal Meksika ordusuna!...

Savaş ilanımıza paralel olarak, ulusal iradeyi, yasanın restorasyonu için diktatörün alaşağı edilmesine çağırıyoruz.

Mücadelemizin öneminin küçümsenmesi için, düşmanımız tarafından "uyuşturucu tüccarları", "narko-gerillalar" ya da "yasadışı soyguncular" gibi tanımlama girişimlerini şimdiden reddediyoruz!

Bu koşullar altında Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordumuzun askeri güçlerine verilmiş olan emirler şunlardır:

** Sivil nüfusun korunmasına özen gösterilecek ve ülkenin başkentine ilerlenecek. Kurtarılan yerlerde, yönetim kadroları özgürce ve demokratik bir biçimde belirlenecek.*

** Esirlerin yaşama hakkına saygı gösterilecek ve yaralıları Kızıl Haç'a teslim edilecek.*

**Yabancılar tarafından Meksika'da ya da yurtdışında eğitilmiş askerler ve siyasi polisler işbirlikçilik suçundan yargılanacak.*

** Mücadelemize katılmak isteyen Meksikalılar ve hatta düşman askerleri için yeni birlikler oluşturulacak.*

** Çatışmaya girmeden önce son kez düşman askerlerine bir şans daha tanınacak*

**Zapatista Ulusal Kurtuluş Ordusu, kontrolündeki yerlerde, ulusal zenginliğimizin yağmalanmasını durduracak.*

Meksika halkına!: Özgür kadın ve erkekler olarak, biz, başlattığımız savaşın son ama ilk olmadığını biliyoruz. Diktatörler yıllardır insanlarımızı karşı ilan edilmemiş ve soykırma dayalı bir savaş yürütüyorlar. Sizi, Meksika halkını ve onun iş, toprak, konut, yiyecek sağlık, eğitim bağımsızlık, özgürlük, demokrasi, adalet ve barış için verdiği mücadeleyi desteklemeye ve mücadeleye katılmaya çağırıyoruz. Mücadelemiz, halkımızın temel talepleri yerine getirilene ve demokratik ve özgür bir Meksika'nın ilk hükümeti şekilleninceye dek bitmeyecektir.

** LIBERASYON TEOLOJİSİ: Liberasyon Teolojisi, 1960'larda şekillenen Latin Amerika kaynaklı bir teoloji. Daha sonra gelişmiş dünyaya yayılmış. Bu teoloji, Marksistlerin toplum analizini kabul ediyor, fakat kilisenin yoksullara yönelik ve toplumsal yaşam içindeki rolünü ve misyonunu vurguluyor. Liberasyon Teolojisi İsa'yı bir özgürlük savaşçısı olarak sunuyor. Devrimci hareketlere duyduğu sempati ve verdiği destek; mevcut laik ve dinsel kurumlaşmalar arasında çarpışmalara yol açmakta. Kaynak: World History /Chambers Dictionary Sf. 593.*

Kalê Sersalê

Felat Dilgeş

Li Kurdistanê he jî serê salê re deh-panzdeh roj heye ku şahiyên sersalê dest pê dikin. Dîroka pîrozkirina sersalê, wekî pîrozkirina Newrozê kevn e. Mirov baş nizane ku ji kîjan demê vir de ye sersalê tê pîrozkirin, lê belê ev şahî ji bikaranîna salnamê ne dîr e.

Li Kurdistanê sersal jî wekî cejnê tê pîrozkirin; lê belê mîna cejnê olî û netewî yên din, hin taybetiyên vê pîrozkirinê jî hene. Dema ku qala sersalê tê kirin, tiştê ku berî her tiştî dikeve bîra mirov Kalê Sersalê ye. Kalê Sersalê yê Kurdan wekî Bavê Noel ne bi serê xwe û ezep e. Herdem bi wî re Pîra Sersalê jî heye. Pîra Sersalê; xîreta kalo, pîrê caran bela serê xort û zarûkan e. Lewra Kalo, di dema gera sersalê de pîrê jî xwe naqetîne û wê bi xwe re dibe hemû deran. Di dema çûna malekê de, ku yekî quncirûk (napik) avêt Pîrê, delîl li halê wî! Êdî ew bi riheftî jî gopalê Kalo xelas nabe. Kalo firîqet gopalê xwe diweşîne; gopal li kê ket, serê kê şikand an gurmînî jî kê bir ne xema Kalo ye. Lê xortên ezep jî bo ku quncirûkê bavêjin "xîreta" Kalo û pê henek û yariyan xwe bikin, ji serî de xwe ji kutanê re amade dikin.

Li hemû derên Kurdistanê Kalo ne bi gopal e. Carna ew şujînkê bi xwe re digerin û bi vê şujînkê li kesên ku bi dora Pîrê dikevin, dixê. Kalo, di bikaranîna şujînkê de jî teksîr nake. Ew bi şujînkê jî li xortan dixê û qerînî jî wan dibê. Di lêxistina Kalo de keyd tune; di vê şevê de, di vê şahiyê de mirin heye; lê xeyd tune. Di vê şevê de xeyd qedexeyê; mafê tu kesî tune ye ku bixeyde. Kalo di milê Pîrê û kesên bi xwe re govendê digerin, kutana xwe davêje û erzaqa xwe berhev dike; çetîkê xwe tije dike û jî xwediyên malê xatir dixwaze. Di tariya şevê de, di nav berf, baran, seqem (serma) û heriyê de berê xwe dide mal an gundekî din.

LI KURDISTANÊ SERSAL

Ez ne bawer im ku li tu deverê dinê sersal bi qasî Kurdistanê xweş be. He jî serê salê re çend roj heye ku kalikên sersalê dest bi gerên xwe dkin. Ev gera wan mizgîna hatina sala nû ye.

Bi pirranî Kalê Sersalê jî alî çend xortan ve tê amadekirin. Çend roj beriya serê salê xortên gund di nav hev de dicivin û bi hev dişewirin. Piştî vê şewrê, li ser xortekî biryar tê sitandin. Beriya gerê ev xortê amadekirin. Kalê Sersalê wusa xweş tê xumilandin ku di dema gerê de pîrê caran naskirina wî ne mumkun e. Riyê wî, simbêl û biriyên wî jî hiriya sipî tê çêkirin. Piştî ku Kalê Sersalê kincên xwe jî li xwe kir û çetîkê xwe di ser de berda, êdî ew ji çûna malan re amade ye.

Kalê Sersalê bi serê xwe li malan nagere. Di dema gerê de pîrê û çend xortên din jî bi wî re ne. Pîrê wekî dergistiya Kalê Sersalê ye. Ew jî ji xortekî gund e. Ji xwe di dema gerê de jin an keç bi tu awayî beşdarî nav kesên ku diçin sersalê nabin. Belkî di amadekirina Pîrê de jî alîkariya jinan tê istîfadekirin, lê di demên din de mêr bi serê xwe ne. Kincên jinan li xortê ku dikeve şûna pîrê tê kirin. Ew xwe baş dixemilîne da ku neyê naskirin. Di demên çûna malan de pîrê bi melesa xwe ser çavê xwe vedîşêre û xemla ser çavên xwe qet ranake. Di wexta gerê de Pîrê tu car xwe jî Kalo dîr naxe, lewra Kalo bi gopalê xwe Pîrê baş diparêze. Kî ku xwe nezi Pîrê bike, ew bi hêsanî nikare xwe ji kutana Kalo xelas bike.

Kalê Sersalê, Pîrê û yên bi wan re, gava ku diçin li deriyê malekê dixin û xwediyên malê derî li wan vedikin, li gor rewşa malê kulamên xwe yên li ser sersalê dibêjin. Heke zarûkên malxweyê malê hebin; Kalo û yên bi wî re bi pirranî ewha dibêjin:

Serê salê, binê salê
Xwedê bihêle, biçûkên malê.
Tiştêkî bixin, çetîkê Kalê.

Lê gavê di malê de xortekî ezêbê li ber zewacê hebe, îcar wê demê gotinên Kalê Sersalê bi wî awayî ne:

Ava mava
Xwedê kurê we bike zava.

Dema ku xwediyên malê li ber benda bûna zarûkekî bin, kulam bi wî awayî diguhure:

Qerqûş merqûş
Xwedê kurekî bixe dergûş.

Piştî van gotinên bi wî awayî, Kalê Sersalê û yên bi wî re govendekê li dar dixin. Di demeke kurt de govend geş û xweş dibe. Carna xwediyên malê jî beşdarî vê şahiyê dibin. Lê herçî Kalê sersalê ye ew bi riheftî li ciyê xwe nasakine; îlla ew bi awayekî xwe digihîne xort û zarûkan û bi gopalê xwe direpine wan. Di vê şevê de jî Kalê sersalê xeyidîn û hêrsbûn tune. Lewra Kalê sersalê di hemû kirinên xwe de azad e.

Di dema geşbûna şahiyê de Kalo, dest davêje "pîsîrên" Pîrê û wê radimîse. Ew çiqas bi ser Pîrê de here û pê yariyan bike, şahî bêtir xweş dibe. Lê belê xortên tolaz û muzur jî tu rihefteyê nadin Pîrê; ew jî ku keys bibînin, ji paş an ji kêlekekê ve quncirûk davêjin pîrê. Hete hinek xort zêde bi pêş ve diçin û jî bo ku Kalo hêrs bikin, gotinên wekî, "Dilê Pîrê di min de ye" an "Min çav kiriye Pîrê" dibêjin û li dora Pîrê diçin û tên. Lê Kalo bi tu awayî van kesan efû nake; ew bi dar an bi gopalê destê xwe gurmînî jî dest, pê (ling) û piştta wan tîne. Qerîna yên ku kutanê xwarine, şahiya sersalê hîn zêdetir dike. Di demên weha de ji kenan

hêsrî ji çavên mirov ve tên xwarê û mirov dike bixeriçe.

Lê Kaloyê ku ji bo dagirtina çetîkê xwe digere, nikare pîr zêde li malekê bisekine. Malên din jî wî dipên. Ew dixwaze li hemû derî bigere û dilê kesî nehêle. Dua û gotinên Kalo wusa li xweşa xwediyên malê diçe ku ew bi tu awayî jî bo Kalo timahiye (çiqûdî) nakin. Her kes bi camêrî tiştêkî dixê çetîkê Kalo. Kalo jî tu tiştêkî re nabêje "na". Ew hemû tiştî berhev dike: Gûz, bastêq, mewij, nok, kakilên beîvan, fêkî û hwd. her tiştî bi kêrî Kalo tê. Ew devê tûrkî (çetîk)ê xwe vedike û vê wezîfê dispêre xwediyên malê.

Di serê salê de li Kurdistanê timahî tune. Hemû kes jî Kalo re camêr e. Kaloyê ku xeber û mizgîna sala nû dide, dikare li her derî bisitire. Mezinên malê yên ku li hember Kalo timahiye bikin, ew ji bela zarûkên xwe xelas nabin. Zarûk, wekî ku şirikên Kalê Sersalê ne jî dê û bavê xwe diyarî dayina Kalê sersalê dixwazin. Kalê Sersalê li Kurdistanê hêvî, şahî û dilanê li malan digerin. Sersal bi gera Kalo dibe cejn û dimîne. Gotinên "serê salê, binê salê", bi saya gera kalên sersalê li seranserê Kurdistanê olan didin.

Bêguman sersal li Kurdistanê ne şevê e. Hê deh, panzdeh roj heye ku şahiyên wê dest pê dikin. Kalên sersalê mal bi mal, gund bi gund digerin û çend roj beriya serê salê dest bi van gerên xwe dkin.

Di gerên sersalê de, gava ku du komên sersalê li hevdu rast bîn; pîrê caran bi hev re pev diçin û heta carna li hevdu jî dixin. Di van lihevxiştan de kuştin jî çêdibin û tê gotin ku li Kurdistanê bûyerên bi wî awayî pêk hatine. Lê belê şer û neyartiya roja sersalê derbasî rojên din nabe. Malbatên xortan bi xwe jî ji bo bûyerên sersalê bi hevdu re neyartiyê nakin. Di gerên sersalê de, di navbera komên xortên ku diçin sersalê de çî biqewime, wekî adet di çarçowa pîrozkirina roja sersalê de tê dîtin.

Xortên ku di nav xwe de Kalê Sersalê çêdikin û mal bi mal digerin, piştî ku gera wan qediya, ev tiştên ku berhev kirine li hevdu parî (parve) dkin. Carna ew kesên ku rewşa wan a aborî baş e jî beşdarî vê şahiyê dibin; lê bi pirranî ew jî tiştên ku hatine berhev kirin par nastînin.

Taybetiyek sersalê ya din jî li çiya çêkirina Nanêbinagir û li deştê çêkirina Kutlukan e. Nanêbinagir û kutlik di şeva sersalê de tên amadekirin. Nanêbinagir di kuçik de tê çêkirin. Kevaniya malê êvara sersalê di testê de hevîrê xwe çêdike; rûn, qelî û kakilên gûzan li nav dixê; li gor hejmara nifûsa malê û mêvanan qilora nanê xwe mezin an biçûk çêdike. Piştî ku sê darikên xwe jî di nav de biçih kir, datîne kuçik û terafa agir davêje ser.

Ev hersê darikên ku kevani di nav nan de bi çih dike, her yek jî wan xwedî navekî taybetî ne. Yanê her darekî tiştêkî dinimîne. Darek nîşana aqûbetê, yek nîşana bereketê û yek jî nîşana dewletê ye. Piştî ku nan dipije, kevani jî bin agir derdixe, dibire û li hemû kesî parî dike. Aqûbet jî kî re derket, tê wê manê ku ew sal (sala nû) aqûbeta malê di serî wî de ye. Dewlet jî kî re derkeve, ew sal dewleta malê di serê wî de ye. Herweha bereket jî jî kê re derkeve, tê wê manê ku ew sal bereketa malê bi sihûda wî ve girêdayî ye. Heke wê şevê li malê mêvan jî hebin, ew jî şirikên Nanêbinagir in. Darikên aqûbet, bereket û dewletê dikare jî wan re jî derkeve.

Dewlet û bereket li vir du peyvên nêzikî hevdu ne. Dewlet, di mana hebûn, dewlemendî û firehiyê de ye. Yanê divê mirov ew dewleta ku di nav nanê binagir de derdikeve û dewletên îroyîn ên ku bi gotina Marks, "Azadiya mirovan jî wan distînin", nemaze jî dewleta Tirk neke tevî hev. Ji xwe li hin deveran di serê salê de, bi tenê darikên bereket û aqûbetê dikin nav nanêbinagir. Malbatên ku ji van darikan yekî jî dikin nav nan, hene.

Aqûbet di mana aşî û li hev kirinê de ye. Kesê ku aqûbeta malê li serê wî ye, ew hergav bi maliyên din re xweş derbas dike; jî çavnebarî û hesûdiyê dîr e.

Li deştê di ciye Kanêbinagir de kutlik tên çêkirin. Darikên aqûbet, bereket û dewletê di nav kutlikan de tên veşartin. Li vir, kutlik di nav rûn de tên qijilandin. Kutlik jî bi du awayî tên çêkirin: kutlikên bi goşt (an bi qelî) û kutlikên rijî.

Li herêma Serhedê roja 31'ê Adarê, wekî Roja Feqiyê Teyranê tê pîrozkirin ku dirûvê ve rojê bi sersalê dixê. Di vê rojê de feqî li malan digerin û tiştên xwarinê berhev dikin. Feqî di vê gera xwe de ewha dibêjin:

Zîp e zîp e dar e
Zivistan çû, bihar e
Ne Adar e, ne Nisan e
Rojê Feqiyê Teyran e

Li Kurdistanê sersal li gor salnama Romî tê pîrozkirin. Sersala Romî, 13 roj piştî sersala Mîladî ye. Roja 14. a meha yekemîn a sersala Mîladî, roja 1. a mehê ya Romî ye.

Niha li Kurdistanê sersal e; lê mixabin êdî kalikên sersalê li deriyên naxin û zarûk bi awayekî bê sebir li ber benda wan nînin.

Ma gelo çî dibû ku di vê şeva tarî de kalîkekî sersalê li derê me bixista û em jî xew û xeyalên giran hişyar bikira. Lê çî bikim Kalê Sersalê nayê; hovan ew jî dan hundakirin; ew xeyidiye; ne zarûkan aş dike û ne jî bi mezinan re dileyize. Yên ku mozayîqa gelan kirin goristana gelan; kalikên me yên sersalê jî ji bo me zêde dîtin.

Şev diçe; şev dibuhure; şev derbas dibe; sipîbûna berfê tariya şevê hunda nake. Ma qey ji bêhemdî Seydayê Cîgerxwîn gotibû:

"Şev çû; ma tu nayî, hew tîy lo
Ez ranazem, kingê bê te xew tê lo"

PIRÎSK

M. Şilan

Zimanê Me û Rastiya Me

Ziman çî ye? Bersîva vê pirsîyarê, jî aliyê zimanan û aliman ve hatîye dayîn. Encama ku meriv dikare ji van bersîvîna derxîne ev e! Ziman, pîrek bi sê şax e. Şaxekî wê diçe mejî, şaxek diçe dil û şaxê din jî di navbera meriv û jiyane direj dibe. Ji bo wê yekê jî meriv çî dibihîse, çî dibîne, çî bîhn dike, çî hîs dike, raman û peyv a wîlwê jî ligor wêya şikil distîne. Heke mudaxeleyek jî derve ve çê nebe, her sê şaxên wê pîrê jî dikarin bîn bi karandin û tîp û peyv û hevok wekî wesaitan dikarin bi hêsanî herin û werin; li ser her sê şaxan jî bigerin. Lê belê, heke ku ji wan axana yek tîkçûbe, pê yê wê şikestî be, ew pir dê bi kêmasîyeke mezin, bi nîvçe, bê bikaranîn.

Dema ku meriv li însanê Kurd dinihêre, çî mixabin, pîrek du şaxê wê tîkçûye yan jî gellek xisaret dîtiye tê ber çavan. Bi rastî jî ew şaxên ku digihêjin mejî û dil, jî aliyê kolonyalîstan ve bi bombardîman a zimanên wan hatîye texrîbkirin. Însanê Kurd, wekî Kurdekî der û dor a xwe dibîne, dibihîse, hîs dike. Lê belê jî ber ku xwendin û nivîsandin bi Tirkî ye nikarin derdên di dilên xwe de, raman û dîtinên di merjiyên xwe de bi Kurdî binivîsandin; nikarin bi Kurdî bixwînin û binivîsin. Em dikarin bêjin ku, jî sedî nodê xwendeyên me, di vê rewşê de ne. Dema ku mejî û dil nikarin bi avayekî azad bikin qerîn, nikarin turikên xwe vala bikin; wê gavê wekî mirovekî dest û lingê wî hatibe girêdan, çav û guhên wî hatibe girtin, mejî û di jî dê di binê çizmeyên bi qîrê û bi xwîn bêne ecîqandin, pelixandin. De bifikirin ku, bi dehsalan, mejî û dilên milletekî di bin wê zilm û zorê de be, dê çuqas texrîbat çê bibe? Ê şexsiyeta wan kesana dê çuqas bikarin bipîjin pêşevîn?

Belê, xwendeyên Kurd bi giranî, nikarin bi zimanê, xwe yê zikmakî binivîsin, bixwînin û biaxivin. Çî mixabin راستiya ma weha ye. Lê mane ya vê راستiyê çî ye? Dive em çî encaman jî wê yekê derxînin?

Berî her tiştî di mesela fêrbûna nivîsandin û xwendina bi Kurdî de, divê em realist bin. Ne bi xwestinên ku di dilê me da ne; bi راستiya gelê xwe, bi راستiya ronakbîrên xwe, divê em li wê meselê binihêrin. Heke gelê me, bi giranî di vê rewşê de be, divê em çawa li meselê binihêrin? Di bersîvandina wê yekê de, dema ku bi rastî jî nêta a me, gîhandina bir û rayên me yên jî bo gelê me be, divê helwestên me jî li ser wê bîngehê bêne avakirin. Lewra, di mesela çapemeniyê de nabe ku em çavên xwe jî wê راستiyê bigîrin û bes bi Kurdî weşanên xwe bidomînin. Di şertên îroyîn de, ew jî bo tevgerê siyasî, bi destên xwe, xwe kuştine. Heke ku imkânên me hebe, meriv bikare li gel rojnameyên bi Tirkî, yên bi taybetî bi Kurdî jî em weşanên xwe, rojnameyên xwe çap bikin. Çunkî ew tiştên tene. nivîsandin, politîkayên tene afirandin, wekî tê zanîn, jî bona ronahîkirin û birêxistinîna gelê me ye. Ji bona ku, li dijî dîjîmîn em bikarin bigihîjin jî bînin zîman. Çî mixabin ew zîman jî îro li Kurdistan a Tirkîyê de, ne Kurdî ye, Tirkî ye. Yanê zîmanê xwendin û nivîsandina gelê me Tirkî ye. Dema ku rastî ev be, divê li aliyekî jî bo ku em wê راستiyê biguherin hewlbidin, tîkoşînê bidomînin; lê belê li aliyekî din jî, em hewce ku politîka û ramanên xwe jî bi Tirkî bigihîjin gelê xwe. Ji bo wê yekê jî, heta ku olanaxên me çê bûn (bi taybetî olanaxên aborî) ku em bikarin rojnameyek bes bi Kurdî derxînin. Ji xeynî vîya tu politîka dê ne li gor راستiya me be.

Em dest jî vîya jî berdin. Îro li Kurdistan a Başûr, di fiiliyatê de dewleteke federe ya Kurdan heye. Hukûmet, parلمان, zanigeh, dibistanên dîtir, radyo, telewîzyon û çapemeniyek gellek fireh he ye. Di her warî de, Kurd ronesansêkê dijîn. Li gel wê jî, bes bi Erebi rojnameya "Xebat" derdixîne. "Xebat" heta saleke berê jî, bi Kurdî û Erebi derdîket. Telewîzyon û radyonên wan bi Kurdî û Erebi, Asûrî, Turkmênî, deng û basan diyar dikin. Dîsa YNK jî her weha ye. Bi navê "Kurdistan a nû" bes bi Kurdî rojnameya "El İttihad" heftane derdixen; di radyo û telewîzyonên xwe de bi sê-çar zîmana weşanên xwe dikin. Îro di dibistanên ku li Behdînanê ne, jî sedî nodê perwerdekirinê bi Erebi ye. Çunkî di dema Seddam de li ve herême xwendin û nivîsandin ne bi Kurdî bû. Ji ber vîya jî îro hîna nuh û nuh zarokên Kurdan dest bi xwendin û nivîsandina Kurdî dikin.

Bala xwe bidîne, Kurd, bûne dewlet, hîna jî mecburin ku bi zîmanê dewleta kolonyasîst binivîsin, bixwînin. Li gel wan hemû tiştana, dema ku راستiya xelkê Behdîna ew be, ma dibû ku hukûmeta Kurdan bigota ku, "Na xêr, mecbure ku perwerdekirin bi gîştî bi Kurdî be, tu tişt bi Erebi û zîmanên din neyên weşadin. Ne hewce, ye ku meriv li ser wê راستiyê munageşe bike. Bersîva vî tiştî îro bîxwe jiyana Kurdan Başûr dide.

Wekî tê xuyakirin, divê em li gor راستiya xwe politikayên xwe bifirînin. Gelê me îro nikare bi Kurdî bîxwîne, binivîsin. Ji derveyî me, li Kurdistanê Tirk, Erebi, Ermen, Aşûr û hwd jî dijîn. Divê em wê راستiyê bidin ber çavan. Mesela me hebûna Tirkîyê jî aliyekî dine. Divê hemû insanên me û bi taybetî jî ronakbîrên me, hawlbidin xwe ku di demeke Kurt da xwendin, nivîsandin û axavtin a bi Kurdî fêr bibin. Ji bo wê yekê jî divê di rojnameyan da nivîsarên Kurdî jî hebin. Li ser pêşxistina zîmanê, divê di rojnameyan de xebatên taybetî jî xwe re fêrbûna zîmanê xwe, xwendin û nivîsandina Kurdî bike vatiniyek netewî û di vî warî de zdîtirîn gavên pratîk bavêje. Heta ku em dikarin di civîn, sohbet û axavtinên xwe yên rojane yên siyasî de, hewlbidin ku em bi Kurdî bi peyivin. Heke olanax hebe kovar an jî rojnameyek bes bi Kurdî divê em derxînin. Lê belê kovarek bes bi derkeve jî, em mecbûrin ku li gel wê, yek a bi Tirkî jî derxînin. Çunkî Tirkî him zîmanê em û gelên din ên li Kurdistanê dijîn. Bi hevbeşî, mecbûr manin dixwînin û dinivîsin; him jî gelê Tirk yê li Tirkîyê jî bes bi vî awayî dikare derdên me tîbigihînin. Heke olanaxên me tune be, divê kovar an rojnameyên em derdixin bi Kurdî û Tirkî bin.

Heke niye la me ronahîkirina mejiyan e; divê li aliyekî em xwe û gelê xwe teşwîqî fêrbûna zîmanê xwe bikin, teşwîqî xwendin û nivîsandina Kurdî bikin; li aliyekî jî dibela zîmanê xwendin û nivîsandina îro li Tirkîyê tê bi karandin em bidin ber çavan. Heke em bêjin "Na xêr, divê berî her tiştî em rojnameyekî bes bi Kurdî derxînin. Paşê olanaxên me çê bûn emê yek a bi Tirkî jî derxînin" de ew ne polotikayekî li gor rewş û şertên gelê me te de dijîn hatibe afirandin; dê ne realist be. Divê em wê yekê baş bifikirin û gavên xwe li gor wê bavêjin. Li aliyê din, mesela xwendin û nivîsandina zîmanê, di eslê xwe de, meseleyek perwerdekirinê ye. Dive em ji bo zîmanê Kurdî perwerdekirin çêbibe jî tîkoşînê bidin. Ev xwestina, xwestîrek rojaneye ku em ji dewleta Tirk bîxwazin.

Belê, divê em راستiya xwe jî bir nekin; lê belê jî bo ku wê راستiyê em bişkênin jî divê em tîkoşîna xwe jî nesekinînin. Divê em bizanin ku texrîbata ku di dehsalan de çêbûye, di çarekê de û bi karên şexsi emê nikarin rast bikin. Xebat û wext jê re dixwaze; imkan û şertên musait jêre dixwaze.

ULUSAL KURUMLAŞMA ACİLİYETTİR...

Metin Serhat

Kürt halkı, son yirmi yıldır, arzu edilen düzeyde olmasa da, tarihi bir aydınlanma dönemi yaşıyor. "Ulus olma" bilinci kitleleri sarsıyor. Kendi ulusal otoritesini yaratma ve bu otoriteye bağlı olarak varlığını sürdürme gereği, yaşamını yeniden üretebilme yasalarını kendisinin oluşturması bilinç ve kararlılığı, halkın temel istemi haline gelmiş bulunmaktadır. İnsanlar bu uğurda çekinmeden canlarını verebilecek konuma gelmişlerdir. Bu gelişme, sömürgeci faşist güçlerin vahşi saldırıları altında yaşanmış ve bu süreç devam etmektedir.

Kürt halkı ölümlüne direnmektedir. Gelineen noktada varlık yokluk ikilemiyle karşı karşıya kalmıştır. Halk ve onun öncü güçleri; ağır bedeller ödemektedirler. En masumane talepler bile kanla bastırılmaktadır. Devletin açmazı ortadadır. Devlet bir kısır döngü içinde halka saldırdıkça batmakta, batıkça hırçınlaşp yeniden saldırılarını yoğunlaştırmaktadır. Bataktan kurtulmayı, Kürt halkını tümünden imhayla sağlayacağı saplantısı içindedir. Bunun içindir ki tümüyle askeri çözümlerin ardına sığınmıştır.

Askeri yöntemin, yani halkı silah gücüyle susturup baskı altına alma yönteminin çözüm getirmeyeceği ortadadır. Askere göre otoritesine karşı gelen herkes düşmandır. Onun için düşmanın yok edilmesi gerekir. Kaldı ki TC devleti klasik askeri birlikleriyle savaşı sürdüremeyeceğini görüp, özel eğitimli, gelişmiş silahlarla donatılmış, ideolojik olarak beyinleri yıkanmış ve parayla motive edilmiş, çapulcu sürülerini "özel timler" adı altında halkın üzerine sürmekte ve bu yöntemle sonuç almaya çalışmaktadır. Bir ulus yok edilmek istenmektedir.

Ancak bu mümkün değil. Tarihte defalarca soykırımlara maruz kalmış bir halk nasıl ki varlığını sürdürdü ve yeniden silkinişlerle yeni direnişler örgütlediyse; bugün de bu geleniğini sürdürmektedir.

Kürt halkının haklı ve meşru talepleri TC'nin azgın şiddetli bastırılmaya çalışırken, diğer taraftan Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin de içinde bazı eksiklikler taşıdığı tespit etmek gerekmektedir. KUKM, ancak kendi içindeki eksikliklerini hızla gidermekle başarı şansı yakalayabilir. Eksikliklerden en temel ve belirleyici olanı, ulusal güçlerin birliğine dayalı bir ulusal otoritenin yokluğudur. Bu noktada ulusal cephe oluşturma çabaları son derece anlamlıdır. Bu çalışmanın hızla sonuçlandırılması gerekmektedir. Kısır çekişmelerden ve karşılıklı suçlamalardan arınıp kişilikli bir yapının oluşmasını, olsa olsa halkımızın düşmanları istemez. Tüm Kürdistanlı güçlerin anlaşarak ortak tavir belirlemesi ve giderek ulusal otoritenin temelini teşkil edecek bir cephe, halkımızın yıllardır özlemine çektiği ve gönülden alkışlayacağı bir olgudur. Diğer taraftan düşman güçlerin ise korkulu rüyasıdır. Sömürgeci güçler bir taraftan ihanetçi-işbirlikçi kişi ve güçleri kullanarak ve çeşitli oyunlar tezgahlayarak halkı birbirine düşürürken, diğer taraftan "Kürtler kendi aralarında bile anlaşmıyorlar, iki Kürt biraraya gelemiyor" gibi söylemlerle halkı buna inandırmaya ve insanları bu yönde şekillendirmeye çalışıyorlar. Bu anlayış Kürt halkı tarafından büyük oranda aşılmış olmakla beraber, apolitik ve sindirilmiş Kürt kesimleri arasında hâlâ etkili olduğu da bir gerçektir. Bu kesimlerin mücadeleye kazandırılması için karşı propoganda malzemelerinin ortadan kaldırılması gerekir.

İdeolojik hegemonya kırılmadan bir devrimi yaşama geçirmek mümkün değildir. Bunun için ulusal güçler, daha sağlıklı politikalar üretmek ve bu politikalar sonucu oluşacak kurumlara yaratmak zorunluluğuyla karşı karşıyadırlar. Ulusa güven verecek geniş, kapsayıcı organizasyonlar oluşturulmalıdır. Önce beyinlerde oluşturulmalı ve şekillendirilmeli sonra gerçekleştirilmelidir. Yani herkesin ortak tutum, davranış ve ifadeleri önce kendi içlerine sındırması ve inanması gerekir.

Kürdistan ve Kürt halkı adına politika yaptığını iddia edenler, eğer Kürdistan sorununda siyasal çözüm önerisi getiriyorlarsa, bu çözümü dayatacak ve gerektiğinde bu çözüme taraf olabilecek, muhatap kabul edilebilecek kurumlarda yaratılmalıdır. Öyle kurumlara yaratılmalıdır ki, bu kurumlarda Kürt halkını temsil edebilmelidir. Kendi içinde demokratik bir işleyişe sahip, gelişmelere açık olabilecek kurumlar, hem Kürdistan halkı cephesinden gelebilecek taleplere cevap verebilmeli hem de TC devleti ve diğer sömürgeci, emperyalist güçler cephesinden gelebilecek saldırılara göğüs gerebildir. Yaratılacak Kürt halkının meşru temsilcileri durumundaki kurumlar, karşı cepheye yeni muhataplar arama seçeneği de bırakmamalıdır.

Yani karşı taraf, ben çözümden yanayım ancak "X" un-suru olmasın, başka bir deyişle ben birtakım kişi veya örgütlerle çözüm için masaya oturmam gibi bir bahanenin arkasına sığınmamalıdır. Leş kargalarının havada uçuştugu Ortadoğu coğrafyasında, kazanmanın tek yolu güçlü ve kararlı bir mücadeleden geçer. Güçlü ve kararlı bir mücadele ise güçlü organizasyonlarla yaşam bulur.

Kürt halkı kazanmak durumundadır. Ya kazanacak, ya kazanacaktır. Başka bir seçenek yok. İstemler net olarak ortaya konulmalıdır. Halkın kafasında muğlaklığa yolaçacak davranış ve ifadelerden ısrarla kaçınılmalıdır. Politik taktik adına savrulmalar, her düzeydeki insanlar üzerinde olumsuz

etki yapacaktır, yapmaktadır.

Ulusal otoritenin ortaya çıkmasına yönelik kurumlara gidilirken, mevcut kurumların sağlıklı bir yapıya kavuşturulmaları ayrı bir sorundur. Bunun için eleştirilerin ve müdahalelerin yapıcı bir temelde olmasına özen gösterilmelidir. Aksi takdirde yöneltilecek eleştiriler ve müdahaleler kurumlara zedelemekte, politika üretmelerini engellemekte ve yönetici konumundaki insanları kararsızlığa itmektedir. Elastiki yorumlardan kaçınmak, net ifadeler kullanmak, insanların söyleneni kendilerince yorumlamalarını engelleyecektir.

Buna karşı eleştiri alan kurumlar, eleştiri kimin tarafından yöneltilirse yöneltilsin, eğer yanlış bulunuyorsa bu eleştirileri cevaplandırmak durumundadırlar. Bu tavir, kurumun kişilik kazanmasının yoludur. Eğer bir kurum bir politik davranışta veya tasarrufla bulunuyorsa, bu davranışına sahip çıkmak durumundadır. Kısacası neden öyle davrandığını açıklamak durumundadır. Aksi takdirde belirli kişi veya güçlerin tavırları karşısında savrulmak veya politika değişikliğine gitmek durumundan kurtulamazlar. Örneğin DEP'e yönelik eleştirilerde, DEP milletvekilleri "Lojman çocukları", "Lojmanlarda semirenler" suçlamalarıyla karşı karşıya kalıyorlarsa; bu insanlar ya "Lojman çocukları" suçlamasını kabul etmeyip bu eleştirilerin haksızlığını belirtmek ya da neden o konumda oldukları veya o konuma itildikleri konusunda kamuoyunu aydınlatacak açıklamalar yapmak durumundadırlar. Aksi takdirde halkın seçilmiş temsilcileri sıfatını nasıl koruyacaklar? Saygınlığını yitirmiş bir kurum veya kişinin halkı etkilemesi mümkün olmadığı gibi doğru politik kararlar alması da mümkün değildir.

Ulusal boyutta, politik kurumların yaratılmasının yanısıra, kültürel ve sosyal alanlarda kurumlara gitmek de yine Kürt halkı için güncel bir gerekliliktir. Belki ulusal kurumların en kolay yaratılacağı alanlardan biri kültürel alandır. Kültür, bir ulusun ortak değeridir. Dünya görüşü ne olursa olsun, insanlar ulusal motiflerin öne çıktığı durumlarda daha rahatlıkla biraraya gelebilmektedirler. Bunun için belli bir gruba angaje olmamış, geniş boyutlu, katılımcı, üretken kurumların yaratılmasının gerekliliğine inanıyorum.

Dil, tarih, edebiyat alanlarında yapılacak çalışmalar yine ilgili kurumlar tarafından onların bünyelerinde sürdürülmelidir. Bu alanların her biri uzmanlık gerektiren alanlardır. Amatörce ve bireysel olarak yürütülen çalışmalar, kişi ne kadar yetenekli olursa olsun, kısır kalacaktır. Ulusal dil birliğinin gelişmesine katkıda bulunacak, dil konusunda çalışma yapan insanlar, bir kurum çatısı altında ortak çalışmalar yürütmeli ve topluma bu konuda bilgi kaynağı olabilecek eserler sunmalıdırlar. Adı ne olursa olsun (Kürt dil kurumu veya başka bir şey) yaratılan kurum bilimsel yöntemlerle çalışacak bir okul niteliği taşımalıdır.

Tarih ve edebiyat alanında da yine benzer kurumlara gitme gerekliliği vardır. Bir toplumu ayakta tutan en önemli öğelerden biri tarih bilincidir. Tarihsel köklerinden habersiz bir toplum ayakta kalamaz. Tarihsel olayları bilimsel analizler sonucu ortaya çıkaracak ve onları toplum yararına sunacak bir çaba, tarih araştırmacılarının görevi olmalıdır. Her bir konunun ayrı ayrı büyük bir çaba ve zaman gerektiren olgular olduğu düşünülürse bu araştırmalar için ekiplere gereksinim duyulacağı aşikârdır. Bu anlamda bir tarih kurumu oluşturulmalı ve tarih araştırmaları bu bünyede toplanmalıdır. Kürt edebiyatı ile ilgili çalışmalara yine bu temelde yaklaşılmalıdır.

Bu tür çalışmalar, her bir alanda birtakım ürünler sunma olanağı yaratmanın ötesinde gelecek toplumun şekillenmesine de önemli katkılar sunacaktır. Başka bir deyişle gelecek özgür toplumun siyasal, sosyal, kültürel vb. düzlemde organlarını teşkil edecek kurumlar bugünden şekillendirilmelidir. Bu oluşumlar mücadeleye ivme kazandıracak gibi toplumu geleceğe hazırlama gibi bir misyonu taşıyacaktır. Kürt toplumu kendisini geliştirme, mevcut yapısını aşma gibi bir problemle karşı karşıyadır. Toplumu geriliktan kurtaracak, olumlu bir gelişme grafiği izletecek yapılar geleceğin garantisi olacaktır. Artık "Kürt" sözcüğünün birileri tarafından telaffuz edilmesi bizi heyecanlandırmaya yetmemelidir. Binlerce insanımızın kanı pahasına TC egemenlerinin "Kürt realitesini tanıyoruz" ifadesi yeterli değil. Somut kazanımlara yönelmek gerekir. Başka bir deyişle tanınan Kürt realitesinin gerekleri yerine getirilmeli, geliştirilmelidir. Bunca zulüm gören ve kanla bedel ödeyen halkımız, somut kazanımlara yönlendirilmelidir. Kürtler çok fazla şey harcama lüksüne sahip değiller. Hiçbir kaynak somut kazanımların -kısaca, orta ve uzun vadede- hesabı iyi yapılmalıdır. Öldürülen her Kürt genci, yaşlısı, çocuğu bizi sarsmalı ve devlete karşı bir maliyet faturası çıkarmamız düştürmelidir. Ölüm, yağma, baskı vb. olaylar, kanıksama yaratmamalıdır. Onun için her Kürt bireyi alışkanlıkları ve şartlanmışlığı bırakıp sağlıklı düşünmeli, daha çok düşünmeli ve daha iyi şeyler yapmak için çaba sarfetmelidir. Bu noktada Kürt aydınına düşen görev ve sorumluluk büyüktür. Kürt aydını toplumu bilinçlendirmede ve ileriye götürmede üzerine düşen tarihi misyonu yerine getirmek zorundadır. Kürt aydını, mevcut edilgen konumundan hızla sıyrılmalı ve toplumun önünde yol gösterici konuma yükselmelidir. Bu, kaçınılmaz bir sorumluluktur.

BÊ ZURIYETAN PÊ DIYO

KOYO BERZ

Însanêno, diwêlêno hele finê bewnîre qe durvê (tîpê) însaney û yê meymenetî ci di esto an çiniyo? Zinciye ki pa zey nîkolda teyrandê leşiwêrdana ya. Fekê ki pa zey ê heywanandê leşidîrnayana ya. Tay dindaniyê pa zey zengendê ma yê Alamanîya yê. Wexto ki dindananê xo xo ser o qîrçinenê û sawenê pê, ti vanê qey heşê ki newe belatî ser ra werîştê winî gûnî ci mabên ra kena teber. Ney ra yeno fahmkerdenî ki ê dolê verganê. Qandê coy zey verganê a hereket kenê û dindananê xo misnenê mileti. Dolandê vergân ra ancax no çiyô wina û wahşetey yena pawiteni.

Meymenetê ci, meynetê însaney û yê însanetey niyo. Rîdê ci ra lanet, gûnî û meymenet o heram vareno. Wexto ki kes winêno meynetê ci ra des kilometrey a kiştî ra risqê kesî biriyêno. Durvû û meymenetê ci nîşan dano, ki ê merdimî teyšanê gûnuşimîteni û veyšanê kiştînda însanî û zerîwaştêyê qetilvîraştîni û kerdenîda însananê. Hele wexto ki nê însanî Kurdî bê, waxhaldê înan rê. Ê kok ra veşay.

Qandê kiştînda înan çîmanê xo nêqîrçinenê, mûyanê gandê xo nêlûnenê, ca di înfaz kenê. Qandê kiştîni, telefkerdenî werte ra werzanayenî çî ci dest ra yeno kenê û danê kerdenî.

Xo pey nêwinyênê û nêwanê gûna yo qeç û qûl, cinî û camêrd nêwanê nanê gulên fek a.

Wîjdan û merhamet, meymete û însanetey çöşmey înan çîniyo û semtê înan nîno û nîyameyo.

Ez nêzana Kurdan se kerdo înan û kamcîn kok û asnasê ci şanayo pê?

Winî yeno asanayenî ki ci pîze di xinc esto. Xincê kiştîni û werte ra hewadayenî da kurdan.

Şîma zanê Nazi û Faşoyanê Almanya, xo miyan di dimîlyonî însan kişt, eşî firûnan û zey darandê çaman a jew bi jew, nay pa, veşnay û kerdî weli.

Qêrînî, qîjînî, bermî, fixan û hawaranê ci erd û azmîn girot. Teyr û tûrî, cin û cinawirî vengê ciyê bermî, hawar û fixanan aşnawit. Înan nêşa tehamulê vengên bikerê. Qandê coy tey û tûr halîndandê xo ra, dar û berî ser ra pera û hetnaya, cayo ki veng nîro ci û niyaşnawê.

Labirê çîm, goş û zinciye Nazi û Faşoyan amey bî girotenî. Înan niyaşnawitê, xemê ci nêbi û hemdê misqalê ci zerî û pîze di nêlûwayê.

Însanê biwîjdanî neşênê hendayê nan firûnî di bipeyšno, bipewjo. Tehamulê firûnanî nêmaneno, çîniyo ê germê firûnî verdî vindero û hendê amorda ê merdiman nan çekero firûnî di bipewjo.

Labirê însanandê bêwîjdan û bêmerhametan rê no çiyô wina qeto.

Ez nêzana ê wahîşan o hend însan senî, i hesab û babeta kişt werte ra hewada.

Merdimê ki nê çîyan kenê û waştêyê kiştîni da însananê, pîrên û gilixde însaney ra vijîyayê û kewtê pîrên û qilixdê barbarey, bêjnsaney û zebanîyan.

Ez sond wena, kes nêşeno nê merdimandê winasînan rê name û qalib bivîno û vajo nê însaniyê. Ê heywanî jî niyê, heywana ra se pîrên jî raveyê. Alaqeyê înan bi însaney û însanetey a çîniyo.

Ê bê zurîyeyê Turkiye jî nînan ra yê. Ê jî wazenê zey Almanya bikerê û Kurdan hemîni gulên ver şanê, bikişê, biveşnê, jahr kerê û werte ra hewadê. Merdimandê zey înan rê qet no çiyê niyo. Ma, ê zahf înan ra duriyê, an jî înan însaniyê? Bêzurîyeyê Turkiye jî çîmanê xo nêqîrçinenê û kenê. Qandê ki ê kalikandê xo ra winî misayê û winî fahmê nê çîyan biyê. Ê nê çîyan rê xerîb niyê. Înan tarîx di zahf çiyô winasînan kerdo û tim jî wazene bikerê, gûnî birîjê û barbary a xo nîşan bidê û bidomnîe.

Merdimandê wampîran (gûnîşimîtan) bifikirîyê. Wexto ki gûnî nêrijnê, an jî nêşimê nêşênê biheweyê û hewn bikerê. Xînt benê û hêrişê çorşman kenê. Ê jî winîyê û zey înan hereket kenê. Ê hewnê ci nîno.

Ê tetaq û pîzeyîşayan, xedar û zalimanê Tirkan jî wexto ki Kurdan nêkişê nêşênê hewn bikerê, biheweyê, an jî jîyanê xo bêgûnî ravêrnê. Ê çend merdimê bêzurîyeyî eşî ki vernîya înan ancenê, aqil xocalixey mîletan rê kenê û rayanê kiştîni û wertera hewadayenî misnenê îrqdê xo.

Ewro çîmê ci perayê tepelikdê serandê cû, çîmsûrîkî biyê û zey kutkandê harbîyayana hêrişê sîk û dewandê Kurdan kenê û wazenê kî mîlet a ci bidîrnê, letekerê û bûrê. Dindanê xo zey dindananê verg û kutkandê harbîyayana vetê û mîlet a Kurdan pa dirnenê. Pîzey ci zey pîzedê heywanandê, cinawirandê leşiwêrdana biyo pîrr. Logrey ci logrey dewaranê, wenê nêwanê mird nêbenê.

Hesabkerê, merdimandê winasînan rê name jî nêwîneyêno, kes pa veyndo ci an jî pano. Nêzana kes se vajo û kamcîn namîya veyndo ci? Beno beno, nameyê nînan gesabê însanan, rîjnayeyê gûnan, zebanîyê cehnemî, nazî û faşoyê bêzurîyeyî bo û pa neyo. Nê namey layîgê merdimandê winasînanê û nê ci rê ûmiş benê. Însaneyê, kî kes pano û pa veyndo! Namey însanan, ê ki însaniyê, înan rê ûmiş beno û neyêno pa.

Nazî û faşoyê harbîyayeyê meydan wananê, gandê kiştîni û werte ra hewadayenî. Çîmsûrîkî biyê û wazene gûnî birîjnê. Xînt biyê wazenê Kurdan getîkerê, veyšan û mendê, gandê coy çîm verdayo war, ca û maldê Kurdan û wazenê înan teberkerê Bêwerxan mendê wazenê werxanê waştêyê xoradê.

Bêzurîyeyî mendê çîmê çiyô barnêdano bewnî rê, qeç, xort û keynandê Kurdan ra.

Qandê coy wazenê hemîni gerşûnan verşanê, kondêzê awi di bifetînsê, an jî jahran a bikişê.

Însanêno, diwêlêno bêrê pê bikerê, lanet bivarnê merdimandê winasînan ser û înan mahkûm bikerê çîmandê dînyayê verdî.

Nê winasînan cemat û refandê însanan ra vejê û berê ref û geflandê cinawîran, heywanan û zebanîyan miyan kerê.

Birawo nê ray şîma rê faşoyê bizurîyeyî.

Şîma do a pîze sîyayena, o xîna, a telagsîyayena, a barbary û wahşeteyî şîrê û werte ra winîbê.

DERİK KÖYLERİNDE DEVLET GÜÇLERİNİN 'KORUCU OL' BASKISI

DERİK (Medya Güneşi) : Mardin'in Derik ilçesine bağlı Fitin (Pınarcık) köyüne, koruculuğu kabul ettirmek amacıyla devlet güçleri tarafından baskın düzenlendi. Baskın sırasında, gerilla barındırdıkları gerekçesiyle köy halkı dayaktan geçirildi, evleri tahrip edildi. Devlet güçleri, koruculuğu kabul etmedikleri takdirde 2 gün içinde köyün boşaltılmasını istedi, aksi halde köyün tamamen yakılacağı tehdidinde bulundu. Köylüler Derik ilçe merkezine göç ettiler.

Mardin'in Derik ilçesine bağlı Yukarı Mezra köyü kırsal alanında, 24 Aralık günü sabah saatlerinde gerillalar ile devlet güçleri arasında çatışma çıktı. Çatışmaya çevre köylerde bulunan korucular da katıldı. Havadan helikopter desteği ile sürdürülen operasyonlarda 1 asteğmen ve 1 korucubaşı ile 5 ARGK gerillası yaşamını yitirdi.

Çatışmadan sonra devlet güçleri, çatışmadan kaçan gerillaları barındırdıkları gerekçesiyle, çatışmanın gerçekleştiği yerin civarında bulunan Fitin köyüne baskın düzenledi. Baskın esnasında askerlerin köy halkını meydanda toplayıp, arama bahanesiyle, evlerdeki eşyaları tahrip ettikleri, ahır ve samanlık gibi yerleri, gerilla olabilir diyerek ateşe verdikleri öğrenildi. Bu arada askerler, meydana topladıkları halkın arasından seçtikleri Hamit Erdem (32), İbrahim Mercan (65), Alihan Mercan (40) ve Orhan Mercan (23) adlı köylüleri dayaktan geçirdi.

Aynı tarihte Fitin ve Rebet köyleri arasında bulunan Britanılı Göçerlere de, devlet güçlerince baskın düzenlendi. Göçerlere küfür ve hakarete bulunan askerler, köyün terk edilmesi için 2 gün süre tanıdılar. Bunun üzerine göçerler köyü terk etmek zorunda kaldı.

Olayı yaşayan bir köylü kadın baskını şöyle anlattı: "Sabahleyin saat 08'de askerler köyümüze baskın düzenledi. Hepimizi meydan da topladılar, bize küfür ettiler. Daha sonra Hamit, İbrahim, Ali ve Orhan'ı hepimizin gözünü önün-

de, öldürsüye dövdüler. Bir grup asker de evlerin camlarını kırıp, hayvan yemlerini, ahurlarımızı ateşe verdi. Komutan bize, ya korucu olursunuz, ya da 2 gün içinde köyü terk edersiniz dedi. Askerler köyden ayrıldıklarında köyün çeşmesine zehir koydular, artık köyümüzde kalmamız imkansızdı. Baskın sonrasında köylüler Derik ilçe merkezi ve Beyrok köyüne göç ettiler.

Baskın da, yaralanan ve tedavi olup rapor almak üzere Derik Sağlık Ocağı'na giden köylüler, buraya gelen bir grup asker tarafından tehdit edildi ve rapor almaları engellendi. Askerler Sağlık Ocağı personelini de tehdit ettiler.

Son 2 ay içerisinde Derik ve çevresinde 12 köy, koruculuğu kabul etmedikleri gerekçesiyle devlet güçleri tarafından yakıldı ve boşaltıldı: Tarın, Xarok, Lalan, Sadah, Mezra Gêri, Gürkan, Xirbê Gura, Fitin, Sêbajor, Xirbêzin, Erbeluş, Rebet ve Mezra Newala köylerine de boşaltılmaları için, Aralık ayının son günlerinde 1 ay süre tanınmıştı.

Medya Güneşi'ne

Değerli arkadaşlar, Medya Güneşi'nin çıkışından beri Kürt halkının biricik sesi ve aydınlatması, adeta halkımızın Güneşi olmuştur.

Medya Güneşi'nin tüm yazıları birbirinden güzel olmasına rağmen, Sinan Doğru'nun yazıları ayrı bir yer tutuyor. Medya Güneşi'nin sadık bir okuru olarak, sizlerden ricam bütün Medya Güneşi sayılarında Sinan Doğru'nun bir yazısını görmek istiyorum.

Medya Güneşi'nin yüklendiği bu zor görevin üstesinden geleceğine tüm kalbimle inanıyor, her koşulda sizler beraber olduğumu belirtmek istiyorum. Tekrar hepimize başarılar diler yoldaşça selamlarımı sunarım.

Almanya'dan İbrahim Demirbağ

PROTESTO

Dijminên har û hov li dijî gelê me li her çar perçê Kurdistanê şerekî dijwar didomîne. Li Kurdistanê İranê û Tirkîyê roj duneye ku gund û bajarên Kurdistanê nebin armancên top û bombeyên dijmin. Di van êrişan de her roj bi dehan hemwelatîyên me tene kuştin, birîndar kirin. Li welatê me mafê jîyanê nehiştine.

Herçiqas li Kurdistanê Iraqê û Suriyê şer tunebe jî tehdît û xeteriya dijmin her roj tê hîs kirin. Her çar dewletên kolonyalist, ji bo Kurdistanê Federe bifetsînin li benda keysa xwe ne û her roj provakasyonên nuh li dar dixin. Li Kurdistanê Suriyê gelê Kurd ji hemû mafên xwe yê netewî bê par e. Bi sedhezaran Kurd bê nasname dijî yanî li welatê xwe "ecnebî" (biyanî) ne.

Hovîtiya rejîma Tirk hewqas bê perwa bûye ku êdî hew tehamulê maska xwe ya "demokratîk" dike. Parlamenterên Kurd li kuşan tîn kuştin. Piştî HEP'ê, nuha jî ji bo girtina DEP'ê dawe vekirine. Çapemeniya Kurd jî ji terora dewletê para xwe digre; nivîskar, muxabîr, xebatkar û buroyên, Ozgur Gundem, Medya Güneşi, Azadî û hwd armancên polis û hêzên dewletê yê sereke ne.

Em bi navê Kongra Duyemîn a Yekîtiya Jinên Kurdistanê li Swêdê politîka û êrişên her çar dewletên kolonyalist ku li Kurdistanê dimeşînin bi nefretek mezin protesto dikin.

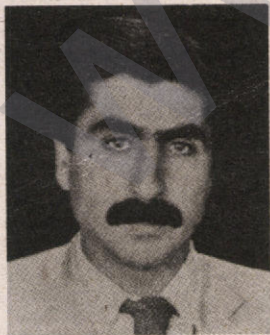
10.01.1994

Yekîtiya Jinên Kurdistanê li Swêdê

Ulusal ve Toplumsal Kurtuluş Mücadelesinde şehit düşen Fuat Demirbağ

Mücadelemizde yaşayacak

Ailesi adına
Hüseyin Egeli

Ölen ben miyim
Göremiyorum
Altımızda patlayan mayın mı
Her neyse
Göremiyorum aranızda kendimi

Cizre-Şırnak karayolunda döşenen mayının patlaması sonucu yaşamını yitiren arkadaşımız, yiğit insan

Cemal YİBUR'un

Anısı mücadelemize ışık tutacaktır. Saygıyla anıyoruz...
Cizre'den tüm mücadele arkadaşları adına
K. Selim Aslan

Mûçink Amadekar: Bawer Andok

LI DINYA WÎ ALÎ ÇEWA YE?

Pirsa yekîtiya me Kurdan êdî ketiye çirokan jî. Yekîtiya Kurdan a ku li vê dinê wusa bi hêsanî pêk nayê, gelo wê li dinya wî alî çewa bibe. Hê di derheqê wî alî û yekîtiya Kurdan de tiştek nehatiye nivîsîn; lê yekî ku heta ber derê cehnimê çûye, vê serpêhatiya xwe gotiye. Serpêhatî bi vî awayî ye:

Li gor ku me bihîst camêr di ber derê cehnimê de derbas dibê, dinihêre ku çend kûpên gelek mezin, di bin wan de agir heye û dikelin. Li ber her kûpekî zebaniyek cehnimê heye. Ew zebanî, yên ku serê xwe radikin, pê re bi mîrkutan li serê wan dixin û dîsa dikin nav ava ku dikele.

Camêr demekê li van kûpan dinihêre, dibîne ku tu kes li ber kupekî tune. Ev kûp bi serê xwe dikele û tu kes jî ji bo derketinê serê xwe ranake. Camêr vê reşê meraq dike; xwe ranagire û li ser vê yekê ji zebaniyekî cehnimê ewha dipirse:

-Ji bo Xwedê, ev kûp çî ne û çima li ber serê vî kûpî tu kes tune?

Zebanî bi vî awayî bersîv dide:

-Di van kûpên ku tu dibînî de, di her yekî de mensûbên xelqekî hene. Di kûpekî de Erebb, di kûpekî de Faris, di kûpekî de Tirk, di kûpekî de Alman, di kûpekî de Firansîz û hwd. hene. Di wî kûpê ku tu kes li ber tune ye de jî Kurd hene.

Camêr dîsa dipirse:

-Baş e, çima li ber serê Kurdan tu kes tune?

Zebanî ewha bersîv dide:

Ne hewce ye ku em kesî deynin ber serê Kurdan. Lewra gava ku yek dixwaze derkeve, Kurdên din bi piyên wî digirin û wî dikşînin xwarê.

GELO KÎNGÊ BÊ TESKERE

Deleta Tirk a ku bi gelê Kurd re di şer de ye, dema leşkeriyê zêde kir. Tam di dema ku ewê bi hezaran leşkerî teskere bisitandina de, dema leşkerî(eskerî)yê hat zêdekirin. Berpirsiyarên dewletê di vê pirsê de ewha dipeyivin: "Tirk, milletek leşker in. Moralê ordiya me têr baş e. Ewê ji heqê Kurdan, pardon terorîstan derkevin." Lê hinek leşkerên ku vê xebera baş bihîstin, dest bi firarê kirin jî. Heta hinekan jî xwe kuştin.

Ew Tirkên ku bi kulam û dîlanan zarûkên xwe dişandin leşkeriyê, îro sitrana "Gelo kîngê bê teskere dibêjin."

Hemedo birin eskere

Gelo kîngê bê teskere.

VÎZE NEDANA JÎRÎNOVSKÎ

Dewleta Alman vîze nedaye Jîrînovskî. De bila Nataşa bûya, dê çewa bê pasaport vîze bidanê.

LITIRKIYÊ ÇEND PIYANGO HENE?

Pirs:Li Tirkîyê çend piyango hene?

Bersîv:Sabah Piyango, Milliyet Piyango, Tirkîye Piyango, Hurriyet Piyango, Tercuman Piyango, Gunaydîn Piyango, Meydan Piyango û Piyango Piyango.

MEDYA GÜNEŞİ ABONE FORMU

Adı, Soyadı:.....
Mesleği:.....
Adresi:.....
.....
.....

..... 6 Aylık abone olmak istiyorum
..... 1 Yıllık abone olmak istiyorum.

Abone koşulları:

Yurtiçi:

6 Aylık: 120 000 TL

1 Yıllık: 250 000 TL

Yurtdışı:

1 Yıllık: 75 DM, 50 \$

Hesap Numarası: Nusrettin Yüksekaya,
Yapı kredi Bankası İstanbul Aksaray Şubesi
0076859 -8 nolu hesap

Celladın yüzüne tüküren yiğit: Necmettin Büyükkaya

Necmettin Büyükkaya, 1943 yılında Siverek'te, yoksul bir ailenin çocuğu olarak doğdu. İlk ve orta öğrenimini doğduğu ilçede, lise öğrenimini, topraksız, işsiz Kürdistanlı yoksulların önemli bir bölümünün "ekmek kapıları"ndan biri haline gelen Adana'da bitirdi.

1966 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi'ne kaydoldu.

Sömürge bir ülkenin insanı ve yoksul bir aile çocuğu olması nedeniyle, daha orta öğrenim sıralarında Kürt halkının ezilmişliğine ve ulusal soruna ilgi duyan Necmettin Büyükkaya, devrimci mücadeledeki aktif yerini, aslında üniversite sıralarında aldı. Bu yıllar, hem Türkiye'de hem de Kürdistan'da aydınların, gençliğin, işçi ve köylülerin, emperyalizme bağımlılığa ve kapitalist sömrüye karşı başkaldırdıkları yıllardı. Necmettin Büyükkaya da bu mücadelenin ön saflarında yer aldı. Kürt gençliğinin metropol kentlerde örgütlenme çabalarının ürünü olün DDKO'lardan, İstanbul DDKO'sunun kuruculuk ve başkanlığını yaptı. Aynı sıralarda, Kürdistan ulusal demokratik hareketinin temsilcisi T-KDP'nin önde gelenleri, Dr.Şivan ve çevresi ile ilişkiye geçti. Ve bu hareketin de ön saflarında mücadele etti. (...)

1974 yılındaki "genel af"tan sonra ülkeye dönerek mücadeleyi yeniden örgütlemeye girişti. Bazı eski arkadaşlarıyla birlikte, 1975'te yeniden T-KDP adıyla oluşturulan partimizin kuruluşunda yer aldı. Partinin kuruculuğu ve polit büro üyeliğinde bulundu. 1977'de parti yöneticileriyle ortaya çıkan görüş ayrılıkları nedeniyle partiden ayrılarak inandığı doğrultuda mücadelesini sürdürdü. (...)

15 Nisan 1982 günü faşist cuntanın güvenlik kuvvetleri tarafından gafil avlanarak zindana atıldı. Tutuklu olarak KIP-DDKD davasından ve Irak Kürdistanı'ndaki mücadeleye yardımlarından dolayı "mahkum" edilmek istendi. Tutukluluk döneminde, zindandaki ağır baskı koşullarına ve işkencelere yiğitçe karşı koydu. Direnişlere öncülük etti.

Direnışı her ne pahasına olursa olsun kırmak isteyen faşist cellatlar, sonunda onu katlettiler.

Necmettin Büyükkaya, yalnız Türkiye Kürdistanı'nda değil, Kürdistan'ın diğer parçalarında da en ön saflarda mücadele eden, ulusal demokratik mücadelenin önderlerinden biriydi. O, aynı zamanda yorulmazlığı, bitmez tükenmez sonsuz enerjisi, yiğitlik ve fedakarlığıyla da devrimcilerin kalplerindeki saygın yerini almıştı.

Bayrağı yerde kalmayacak; mücadelesi zafere dek sürecektir!

Pêşeng Bo Şoreş, 9 Şubat '84, sayı:15

MEDYA
GÜNEŞİ

ÇARÇIRA Basın ve Yayıncılık Ltd. Şti.
adına • Sahibi ve Yazışları Müdürü: Nusrettin Yüksekaya • Genel Yayın Yönetmeni: Mahmut Metin • Diyarbakır Temsilcisi: Hamdullah Akyol • Adana Temsilcisi: Ramazan

Çetal • Mersin Temsilcisi: Hamdullah Karakelle • Ortadoğu Temsilcisi: Ahmet Cemal • Güney Kürdistan Temsilcisi: Azad Şatehi
Avrupa Temsilcisi: Halim Can • Muhabirler: Bavê Azad, Mahmudê Malazgirtî (Almanya) • Cumali Gökalp (Hollanda) • Bavê Zerdest (Danimarka) • Seyda Alpsen (İngiltere) • Halis Kınalı (İsviçre) • A. Kadir Bozyl (Norveç) • Rojen Xerzî (Fransa) • Şoreş Fırat (Rusya) • Baran Jıyan (Yunanistan) • Genco Hasanan (Bulgaristan)

• Yönetim Yeri: İnebey Mah. Valide Camii Sk. No: 50, Kat:4 Ak-saray-İstanbul / Tel: 530 68 31 Fax:586 22 31 • Diyarbakır Bürosu: Şair Sırrı Hanım Sk Maruf Apt. Kat: 2 İç Ofis-Diyarbakır/Tel-fax: 221 80 74 • İzmir Bürosu: 859. Sok Saray İşhanı Kat:2 No2/203 B Blok

Konak-İzmir • Adana Bürosu: Ali Münif Cad. Büyük Adana İşhanı Kat:4, No:30 / Tel-fax: 359 94 92 • Mersin Bürosu: İstiklal Cad. Camii Şerif Mah. 29. Sok. No: 5/6 Tel: 237 04 77 • Avrupa İlişki Adresleri: H. Can Box:15216, 161 15 Bromma-Sweden; M. Malazgirtî, Amande Str.58, 2000 HH 56 Germany

• Abone Koşulları: Yurtiçi/ 1 Yıllık: 250 000 TL; 6 Aylık: 120 000 TL; Yurtdışı/ 1 Yıllık: 75 DM, 50 \$ • Yurtdışı Fiyatı/ İsveç: 15 SKR, Danimarka: 15 DKR, Norveç: 15 NKR, Almanya: 5 DM, Fransa: 15 FF, İngiltere: 2 Pound, İsviçre: 4 SFr, Hollanda: 3 Florin

• Hesap No: Nusrettin YüksekayaYapı Kredi Bankası, İstanbul Aksaray Şubesi 0076859- 8 Nolu Hesap • Dizgi: 632 15 16 • Baskı: Serler A.Ş.